Акціонерне товариство
«Райффайзен Банк Аваль»

Raiffeisen BANK AVAL

Окрема фінансова звітність

За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року
зі Звітом незалежного аудитора

ЗМІСТ

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

ОКРЕМА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Звіт про фінансовий стан ... 1
Звіт про прибутки та збитки ... 2
Звіт про сукупний дохід ... 3
Звіт про зміни в капіталі ... 4
Звіт про рух грошових коштів ... 5

ПРИМІТКИ ДО ОКРЕМОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1. Основна діяльність ... 6
2. Операційне середовище Банку ... 6
3. Основа складання окремої фінансової звітності ... 7
4. Основні положення облікової політики ... 7
5. Суттєві облікові судження та оцінки ... 30
6. Інформація за сегментами ... 31
7. Грошові кошти та їх еквіваленти ... 34
8. Торгові активи та зобов'язання ... 35
9. Заборгованість кредитних установ ... 36
10. Кредити клієнтам ... 37
11. Активи, призначені для продажу ... 43
12. Інвестиційні цінні папери ... 43
13. Інвестиційна нерухомість ... 45
14. Основні засоби ... 46
15. Нематеріальні активи ... 49
16. Оподаткування ... 49
17. Резерви ... 52
18. Інші активи та зобов'язання ... 55
19. Заборгованість перед кредитними установами ... 56
20. Заборгованість перед клієнтами ... 57
21. Капітал ... 58
22. Договірні, умовні фінансові зобов'язання та орендні договори ... 61
23. Чисті процентні доходи ... 63
24. Чисті комісійні доходи ... 64
25. Кредитні прибутки/(збитки) ... 64
26. Чисті прибутки/(збитки) від припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю ... 65
27. Модифікації, що не призвели до припинення визнання ... 65
28. Інші доходи ... 66
29. Витрати на персонал, інші адміністративні та операційні витрати ... 66
30. Управління ризиками ... 67
31. Справедлива вартість фінансових інструментів ... 97
32. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення ... 103
33. Операції з пов'язаними сторонами ... 105
34. Достатність капіталу ... 109
35. Події після дати балансу ... 109

Ernst & Young Audit Services LLC
19A Khreshchatyk Street
Kyiv, 01001, Ukraine
Tel: +380 (44) 490 3000
Fax: +380 (44) 490 3030
www.ey.com/ua

ТОВ «Ернст енд Янг
Аудиторські послуги»
вул. Хрещатик, 19А
Київ, 01001, Україна
Тел.: +380 (44) 490 3000
Факс: +380 (44) 490 3030

Звіт незалежного аудитора

Акціонерам та Правлінню Акціонерного товариства «Райффайзен Банк Аваль»

Звіт щодо аудиту окремої фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит окремої фінансової звітності Акціонерного товариства «Райффайзен Банк Аваль» («Банк»), що складається з окремого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2020 року, та окремого звіту про прибутки та збитки, окремого звіту про сукупний дохід, окремого звіту про зміни в капіталі та окремого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до окремої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, окрема фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Банку на 31 грудня 2020 року та його фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит окремої фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банку згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту окремої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Building a better working world

Ключові питання аудиту, що охоплюють найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, включно з оціненими ризиками суттєвих викривлень внаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту – це питання, які на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту окремої фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядались в контексті нашого аудиту окремої фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань. Щодо питання, описаного нижче, наш опис того, як відповідне питання розглядалось під час нашого аудиту, наведено в цьому контексті.

Ми виконали обов'язки, що описані в розділі «Відповідальність аудитора за аудит окремої фінансової звітності» нашого звіту, в тому числі щодо цього питання. Відповідно, наш аудит включав виконання процедур, розроблених у відповідь на нашу оцінку ризиків суттєвого викривлення окремої фінансової звітності. Результати наших аудиторських процедур, в тому числі процедур, що були виконані під час розгляду зазначеного нижче питання, служать основою для висловлення нашої аудиторської думки щодо окремої фінансової звітності, що додається.

Ключове питання аудиту	Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту
Оціночний резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам	
Оцінка резерву під очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам є ключовою областю суджень керівництва Банка. Внаслідок суттєвості кредитів клієнтам, що складали 43% від загальних активів, та пов'язаної невизначеності в оцінках, резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам вважається ключовим питанням аудиту. Оцінка резерву під очікувані кредитні збитки, в тому числі розподіл кредитів клієнтам за відповідними стадіями згідно МСФЗ 9, визначення значень ймовірності дефолту та збитку у випадку настання дефолту та оцінка очікуваних грошових потоків для погашення заборгованості, включно з грошовими потоками від застави, вимагають значного застосування професійних суджень та використовують різні припущення, зокрема, враховуючи події, пов'язані з поширенням COVID-19. Використання різних припущень може призвести до суттєво різних оцінок резерву під очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам.	Наші процедури аудиту включали аналіз моделей та методології та коригувань керівництва, що пов'язані з поширенням COVID-19, що були розроблені Банком, для оцінки очікуваних кредитних збитків за кредитами клієнтам. Ми оцінили та протестували, на вибірковій основі, дизайн та операційну ефективність внутрішніх контролів Банку щодо даних, що лежать в основі розрахунку резерву під очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам, включно з кредитними рейтингами та днями прострочення. За допомогою наших фахівців в сфері оцінки ризиків, ми протестували припущення, що визначають ідентифікацію суттєвого зростання кредитного ризику після первісного визнання та зміни ризику дефолту. Ми протестували коректність вихідних даних, використаних в моделях для розрахунку ймовірності дефолту та розміру збитку у випадку настання дефолту, таких як кількість днів прострочення та коефіцієнт

Ключове питання аудиту	Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту
Інформація щодо очікуваних кредитних збитків наведена в примітці 10 «Кредити клієнтам» та підхід керівництва Банку до оцінки та управління кредитним ризиком наведений в примітці 30 «Управління ризиками» до окремої фінансової звітності.	відновлення. Додатково, ми оцінили вибір прогнозних макроекономічних сценаріїв та їх зважування на вірогідність для наведення економічних вихідних даних в моделях. Для вибірки кредитів клієнтам в стадії 3, ми також протестували прогнози Банку щодо майбутніх грошових потоків та оцінку відповідного заставного майна. Ми проаналізували відповідні розкриття інформації в примітці 10 до окремої фінансової звітності щодо резерву під очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам та підходи керівництва Банку до оцінки та управління кредитним ризиком в примітці 30 до окремої фінансової звітності.

Інша інформація, що включена до Річної інформації емітента цінних паперів за 2020 рік

Інша інформація складається з інформації, яка міститься в Річній інформації емітента цінних паперів, але не включає окрему фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо неї. Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію.

Наша думка щодо окремої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом окремої фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та окремою фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення. Якщо, на основі проведеної нами роботи, щодо іншої інформації отриманої до дати цього звіту незалежного аудитора, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Відповідальність управлінського персоналу та Наглядової ради за окрему фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання окремої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання окремої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні окремої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Банк чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Наглядова рада несе відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банку.

Відповідальність аудитора за аудит окремої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що окрема фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї окремої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Окрім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення окремої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, та отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, невірні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;

- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Банку;

- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;

- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у окремій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою

думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Тим не менш, майбутні події або умови можуть примусити Банк припинити свою діяльність на безперервній основі;

- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст окремої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує окрема фінансова звітність операції та події, що лежать в основі її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

Ми повідомляємо Наглядову раду разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки системи внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо Наглядовій раді твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їй про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась Наглядовій раді ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту окремої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Відповідно до вимог ч. 4 ст. 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII від 21 грудня 2017 року («Закон № 2258-VIII») ми надаємо таку інформацію в звіті незалежного аудитора, що вимагається додатково до вимог Міжнародних стандартів аудиту.

Призначення аудитора та загальна тривалість продовження повноважень

10 червня 2019 року нас було вперше призначено Наглядовою радою в якості незалежних аудиторів для проведення обов'язкового аудиту окремої фінансової звітності Банку. Загальна тривалість безперервного виконання наших повноважень із проведення обов'язкового аудиту Банку становить два роки.

Щодо узгодження звіту незалежного аудитора з додатковим звітом для Наглядової ради

Ми підтверджуємо, що наш звіт незалежного аудитора узгоджується з додатковим звітом для Наглядової ради Банку, який ми випустили 8 квітня 2021 року відповідно до вимог ст. 35 Закону № 2258-VIII.

Building a better working world

Надання неаудиторських послуг

Ми заявляємо, що неаудиторські послуги, на які встановлено обмеження у ч. 4 ст. 6 Закону № 2258-VIII, нами не надавались. Також, ми не надавали Банку жодних неаудиторських послуг, окрім тих, що розкриті в окремій фінансовій звітності.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Студинська Ю.С.

Від імені ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»:

Свістіч О.М.
Генеральний директор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101250

Студинська Ю.С.
Партнер

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101256

Мовсесян Л.С.
Аудитор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101249

м. Київ, Україна

8 квітня 2021 року

ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» включено до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, який веде Аудиторська палата України.
Номер реєстрації у Реєстрі: 3516.

Звіт про фінансовий стан
станом на 31 **грудня** 2020 **року**

(в тисячах грн.)

	Примітки	*2020 р.*	*2019 р.*
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	15 765 353	13 542 570
Торгові активи	8	4 486 222	784 725
Заборгованість кредитних установ	9	25 623 326	10 176 266
Кредити клієнтам	10	45 743 231	47 352 398
Активи, призначені для продажу	11	8 893	11 804
Інвестиційні цінні папери:	12		
- в обов'язковому порядку за справедливою вартістю через прибуток або збиток		1 667	823
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		8 051 968	3 570 498
- за амортизованою собівартістю		2 248 273	1 578 101
Інвестиції в дочірні підприємства	4,33	49 155	49 155
Інвестиційна нерухомість	13	87 758	83 153
Основні засоби	14	3 133 519	3 125 177
Нематеріальні активи	15	891 618	644 162
Інші активи	18	1 196 234	1 867 416
Всього активи		107 287 217	82 786 248
Зобов'язання			
Торгові зобов'язання	8	29 678	1 252
Заборгованість перед кредитними установами	19	3 742 289	209 055
Заборгованість перед клієнтами	20	88 244 298	66 748 547
Поточні зобов'язання з податку на прибуток		233 927	251 686
Відстрочені податкові зобов'язання	16	28 107	14 160
Резерви	17	148 341	152 090
Інші зобов'язання	18	1 968 901	2 393 650
Всього зобов'язання		94 395 541	69 770 440
Капітал			
Статутний капітал	21	6 154 516	6 154 516
Додатково сплачений капітал		3 033 598	3 033 598
Резерви переоцінки	21	1 021 118	1 004 663
Резервні та інші фонди		2 732 959	2 258 859
(Непокритий збиток)/нерозподілений прибуток		(50 515)	564 172
Всього капітал, що належить акціонерам Банку		12 891 676	13 015 808
Всього капітал і зобов'язання		107 287 217	82 786 248

Від імені Правління Банку підписано та надано дозвіл на публікацію

Олександр Писарук
Голова Правління

8 квітня 2021 року

Людмила Макаренко
Головний бухгалтер

Примітки на стор. 6-109 є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності

Звіт про прибутки та збитки
за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

(в тисячах грн.)

	Примітки	*2020 р.*	*2019 р.*
Процентні доходи, розраховані за методом ефективної ставки відсотка		9 305 945	9 866 714
Інші процентні доходи		196 708	104 887
Процентні витрати, розраховані за методом ефективної ставки відсотка		(2 177 496)	(2 734 054)
Інші процентні витрати		(59 786)	(65 084)
Чисті процентні доходи	23	7 265 371	7 172 463
Комісійні доходи		5 656 268	5 311 890
Комісійні витрати		(3 051 778)	(2 791 460)
Чисті комісійні доходи	24	2 604 490	2 520 430
Кредитні прибутки/(збитки)	25	(422 825)	219 474
Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами:			
- торгові операції		369 885	413 822
- курсові різниці		332 996	31 069
Чисті (збитки)/прибутки від операцій з торговими активами/зобов'язаннями		(20 025)	100 448
Чисті прибутки від операцій з фінансовими активами, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток		1 502	1 020
Чисті прибутки від припинення визнання фінансових активів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		31 040	44 975
Чисті збитки від припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю	26	(46 217)	(8 549)
Чисті збитки від модифікації фінансових активів	27	(322 664)	(34 051)
Інші доходи	28	106 369	115 888
Непроцентні доходи		452 886	664 622
Витрати на персонал	29	(2 590 182)	(2 420 598)
Знос і амортизація	14,15	(796 636)	(690 618)
Інші адміністративні та операційні витрати	29	(1 543 390)	(1 710 453)
Відновлення корисності інших нефінансових активів та резерви	17,18	19 657	42 263
Переоцінка інвестиційної нерухомості	13	4 605	-
Зменшення корисності активів, призначених для продажу		(246)	-
Непроцентні витрати		(4 906 192)	(4 779 406)
Прибуток до оподаткування		4 993 730	5 797 583
Витрати з податку на прибуток	16	(918 900)	(1 048 869)
Прибуток за рік		4 074 830	4 748 714
Прибуток на акцію			
Чистий та скоригований прибуток на одну просту акцію (грн.) розрахований на основі та розкритий у консолідованій фінансовій звітності Банку	21	0,0668	0,0784

Примітки на стор. 6-109 є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності

Звіт про сукупний дохід
за рік, що закінчився 31 **грудня** 2020 **року**

(в тисячах грн.)

	Примітки	*2020 р.*	*2019 р.*
Прибуток за рік		4 074 830	4 748 714
Інший сукупний дохід			
Статті, які переносяться чи можуть бути перенесені до прибутків або збитків:			
Фінансові активи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
Чиста зміна справедливої вартості	*21*	*(9 264)*	*305 773*
Зміни резерву під очікувані кредитні збитки	*21,25*	*49 200*	*(14 810)*
Перенесення у прибутки або збитки	*21*	*(31 458)*	*(46 259)*
Податок на прибуток	*16,21*	*(1 526)*	*(44 047)*
Всього статті, які переносяться чи можуть бути перенесені до прибутків або збитків		6 952	200 657
Статті, які не будуть перенесені до прибутків або збитків:			
Переоцінка будівель	21	83 781	(66)
Податок на прибуток від переоцінки будівель	16,21	(15 081)	12
Всього статті, які не будуть перенесені до прибутків або збитків		68 700	(54)
Інший сукупний дохід за рік за вирахуванням податків		75 652	200 603
Всього сукупний дохід за рік		4 150 482	4 949 317

Примітки на стор. 6-109 є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності

Звіт про зміни в капіталі
за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

(в тисячах грн.)

	Примітки	*Статутний капітал*	*Додатково сплачений капітал*	*Резерви переоцінки*	*Резервні та інші фонди*	*(Непокритий збиток)/ нерозподілений прибуток*	*Всього*
1 **січня** 2019 **р.**		6 153 411	3 030 675	837 802	731 433	869 649	11 622 970
Всього сукупний дохід за рік		-	-	200 603	-	4 748 714	4 949 317
Амортизація резерву переоцінки	21	-	-	(23 926)	-	23 926	-
Перенесення резерву переоцінки при вибутті будівель	21	-	-	(9 816)	-	9 816	-
Перерахування нерозподіленого прибутку до резервних та інших фондів	21	-	-	-	1 527 426	(1 527 426)	-
Дивіденди, оголошені акціонерам Банку	21	-	-	-	-	(3 560 507)	(3 560 507)
Продаж викуплених акцій	21	1 105	2 923	-	-	-	4 028
31 **грудня** 2019 **р.**		6 154 516	3 033 598	1 004 663	2 258 859	564 172	13 015 808
1 **січня** 2020 **р.**		6 154 516	3 033 598	1 004 663	2 258 859	564 172	13 015 808
Всього сукупний дохід за рік		-	-	75 652	-	4 074 830	4 150 482
Амортизація резерву переоцінки	21	-	-	(23 526)	-	23 526	-
Перенесення резерву переоцінки при вибутті будівель	21	-	-	(35 370)	-	35 370	-
Перенесення податкового ефекту від переоцінки будівель	21	-	-	(301)	-	301	-
Перерахування нерозподіленого прибутку до резервних та інших фондів	21	-	-	-	474 100	(474 100)	-
Дивіденди, оголошені акціонерам Банку	21	-	-	-	-	(4 274 614)	(4 274 614)
31 **грудня** 2020 **р.**		6 154 516	3 033 598	1 021 118	2 732 959	(50 515)	12 891 676

Примітки на стор. 6-109 є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності

Звіт про рух грошових коштів
за рік, що закінчився 31 **грудня** 2020 **року**

(в тисячах грн.)

	Примітки	*2020 р.*	*2019 р.*
Рух грошових коштів у процесі операційної діяльності			
Процентні доходи, що отримані		9 436 145	9 930 817
Процентні витрати, що сплачені		(2 354 687)	(2 695 966)
Комісійні доходи, що отримані		5 637 969	5 303 495
Комісійні витрати, що сплачені		(3 051 101)	(2 719 060)
Результат операцій з торговими активами/зобов'язаннями		52 022	68 834
Результат операцій з фінансовими активами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		36 171	49 889
Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами		369 885	413 822
Інші отримані операційні доходи		61 176	103 127
Виплати на утримання персоналу, сплачені		(2 611 257)	(2 417 652)
Адміністративні та інші операційні витрати, сплачені		(1 525 661)	(1 706 396)
Податок на прибуток, сплачений		(939 319)	(1 030 496)
Рух грошових коштів у процесі операційної діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		5 111 343	5 300 414
Чисте (збільшення)/зменшення операційних активів:			
Торгові активи		(3 711 321)	(47 218)
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(4 644 140)	141 156
Кошти в інших банках		(14 769 424)	(2 743 452)
Кредити та заборгованість клієнтів		3 671 822	(2 277 616)
Інші активи		710 499	(564 801)
Чисте збільшення/(зменшення) операційних зобов'язань:			
Торгові зобов'язання		(1 252)	(6 955)
Короткострокові кошти банків		3 103 695	(400 551)
Кошти клієнтів		16 647 003	11 148 459
Інші зобов'язання		(494 469)	(268 874)
Чисті грошові кошти від операційної діяльності		5 623 756	10 280 562
Рух грошових коштів у процесі інвестиційної діяльності			
Придбання цінних паперів		(630 000)	(1 495 469)
Надходження від реалізації інвестиційної нерухомості		-	9 158
Надходження від реалізації активів на продаж		7 533	20 773
Придбання основних засобів		(438 344)	(713 649)
Надходження від реалізації основних засобів		92 249	21 905
Придбання нематеріальних активів		(479 741)	(394 090)
Дивіденди, що отримані		659	197
Чисті грошові кошти, використані у інвестиційній діяльності		(1 447 644)	(2 551 175)
Рух грошових коштів у процесі фінансової діяльності			
Продаж власних акцій		-	4 028
Отримання інших залучених коштів	19	400 000	-
Дивіденди, сплачені		(4 274 480)	(3 561 169)
Зобов'язання за договорами оренди	18	(71 671)	(51 915)
Чисті грошові кошти, використані у фінансовій діяльності		(3 946 151)	(3 609 056)
Вплив курсових різниць на грошові кошти та їх еквіваленти		1 992 822	(939 814)
Чиста зміна грошових коштів та їх еквівалентів		2 222 783	3 180 517
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	7	13 542 570	10 362 053
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	7	15 765 353	13 542 570

Примітки на стор. 6-109 є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

1. Основна діяльність

Акціонерний комерційний банк «Аваль» (далі – «Райффайзен Банк Аваль») був зареєстрований 27 березня 1992 року Національним банком України (далі – «НБУ») як акціонерне товариство відкритого типу згідно із законодавством України. У квітні 1994 року банк був перереєстрований як Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк «Аваль». У 2006 році банк був перереєстрований як Відкрите акціонерне товариство «Райффайзен Банк Аваль» та у 2009 році – у форму Публічного акціонерного товариства, у зв'язку зі змінами в українському законодавстві. У 2018 році Райффайзен Банк Аваль був перереєстрований у форму Приватного акціонерного товариства. Райффайзен Банк Аваль здійснює свою діяльність на підставі Загальної банківської ліцензії №10 від 18 червня 2018 року (видана НБУ) та згідно з чинним законодавством, включаючи Закон України «Про банки і банківську діяльність» та інші нормативні акти Національного банку України.

Райффайзен Банк Аваль приймає вклади від фізичних, юридичних осіб та бюджетних установ, надає кредити, здійснює платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, здійснює операції з обміну іноземних валют, розрахунково-касового обслуговування та надає інші банківські послуги своїм клієнтам.

Починаючи з 1999 року Райффайзен Банк Аваль є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Фонд здійснює свою діяльність відповідно до Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». Фонд забезпечує покриття зобов'язань Райффайзен Банк Аваль перед його вкладниками-фізичними особами на суму до 200 тис. грн. на кожного вкладника у випадку банкрутства або відкликання банківської ліцензії НБУ.

Центральний офіс Райффайзен Банк Аваль знаходиться у місті Київ. Станом на 31 грудня 2020 року Райффайзен Банк Аваль має 5 філій та 391 безбалансових відділень по всій Україні (2019 р.: 5 філій, 490 безбалансових відділень).

Юридична адреса АТ «Райффайзен Банк Аваль»: вул. Лєскова, 9, м. Київ, Україна.

Материнським банком та власником контрольного пакету акцій АТ «Райффайзен Банк Аваль» є «Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ» (Raiffeisen Bank International AG), Австрія.

«Райффайзен-Холдінг Нідеростеррайх-Він ТОВ», Австрія (Raiffeisen-Holding Niederösterreich-Wien registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung) здійснює контроль прямого власника – материнського банку «Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ» (далі – «RBI AG»), тобто «Райффайзен-Холдінг Нідеростеррайх-Він ТОВ» є кінцевою контролюючою стороною Райффайзен Банк Аваль.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років структура акціонерів Райффайзен Банк Аваль, виходячи з кількості акцій, що знаходяться в обігу, складала:

Акціонери	*2020 **р.**, %*	*2019 **р.**, %*
«Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ»	68,26	68,28
ЄБРР	30,00	30,00
Інші юридичні особи	1,24	1,19
Фізичні особи	0,50	0,52
Викуплені власні акції	-	0,01
Всього	100,00	100,00

Станом на 31 грудня 2020 року персонал Райффайзен Банк Аваль, що обіймає ключові керівні посади, контролював 24 000 акцій (0,00%) Банку (2019 р.: 24 000 акцій (0,00%)).

2. Операційне середовище Банку

У березні 2020 року стрімке поширення пандемії коронавірусу та обмеження, введені для боротьби з нею, визначали ситуацію на світових товарних і фінансових ринках. Погіршення ситуації на світових фінансових і товарних ринках разом із посиленням невизначеності на внутрішньому ринку спровокували зростання турбулентності на валютному ринку як України, так і країн-партнерів.

З метою мінімізації негативного впливу на банківську систему, фінансову стабільність та економіку України Правління Національного банку України дозволило певні послаблення для оцінки кредитного ризику, що впливає на розмір та значення нормативів адекватності капіталу. Також, Національний банк України надав певні рекомендації щодо реструктуризації кредитів, наголошуючи на застосуванні виваженого підходу.

Крім того, у березні-червні 2020 року Правлінням Національного банку України було ухвалено низку рішень щодо зниження облікової ставки до 10% річних з 13 березня 2020 року, до 8% річних з 24 квітня 2020 року, та до 6% річних з 12 червня 2020 року. Таким чином, Національний банк продовжував пом'якшення монетарної політики та підтримання економіки в Україні в умовах охолодження світової економіки.

Реальний сектор також відновлюється від COVID кризи. Хоча динаміка галузей нерівномірна, корпоративний сегмент в цілому виявся стійким. Споживче кредитування суттєво уповільнилося з розгортанням кризи – зменшилися як попит, так і пропозиція на ринку. Обсяг кредитування малого та середнього бізнесу зростає навіть в умовах COVID кризи. Зниження вартості запозичень та державна програма компенсації відсоткових ставок створили умови для зростання кредитування

малих підприємств. Починаючи з 2020 року банківська система працює з однознаковими процентними ставками за депозитами. Інфляція протягом року залишалася низькою, а монетарна політика стимулюючою. В 2020 році ставки за вкладами та активами є найнижчими в історії українського банківського сектору.

Український банківський сектор залишається високоприбутковим завдяки стійкості операційних прибутків та відсутності значних кредитних втрат. Чисті комісійні доходи лише тимчасово знизилися на піку кризи, проте стрімко відновилися в подальші місяці. Чисті процентні доходи зростали завдяки збереженню високого процентного спреду – протягом року ставки за активами та зобов'язаннями знижувалися паралельно.

Економіки торговельних партнерів та світова торгівля відновлюються після спричиненої COVID кризи першого півріччя. Незважаючи на погіршення епідемічної ситуації через другу хвилю пандемії та подовження локдауну окремими країнами, зовнішнє середовище продовжувало поліпшуватися завдяки пожвавленню в промисловості на тлі оптимізму, пов'язаному з початком вакцинації від COVID-19 у окремих країнах. Ціни на сировинні товари та фінансові активи зростають до докризового рівня.

Зі свого боку, МВФ із березня ухвалив фінансову допомогу 83 країнам для подолання економічних наслідків коронавірусу. Зокрема для України призначено 5 мільярдів доларів у вигляді інструменту стенд-бай на 18 місяців для подолання наслідків COVID та збереження реформ шляхом покриття дефіциту платіжного балансу та бюджету. Наразі отримано тільки меншу частину цієї суми через повільний прогрес у виконанні Україною взятих на себе зобов'язань.

Ключовими ризиками для макрофінансової стабільності, як і раніше, є тривалий термін пандемії коронавірусу та посилення карантинних заходів, повільний прогрес співпраці України з МВФ, ескалація військового конфлікту на сході країни. Прямі геополітичні ризики змінилися несуттєво.

Керівництво вважає, що вживає належні заходи для підтримки стабільної діяльності Банку, необхідні за існуючих обставин, хоча подальша нестабільність ситуації у діловому середовищі може спричинити негативний вплив на результати діяльності та фінансовий стан Банку, характер та наслідки якого на поточний момент визначити неможливо. Ця окрема фінансова звітність відображає поточну оцінку керівництва щодо впливу умов здійснення діяльності в Україні на операційну діяльність та фінансовий стан Банку. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятися від оцінок керівництва.

3. Основа складання окремої фінансової звітності

Загальна інформація

Ця окрема фінансова звітність була складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – «МСФЗ»), вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та вимог Національного банку України щодо складання фінансової звітності українських банків.

Ця окрема фінансова звітність була складена на основі принципу первісної вартості, за винятком торгових цінних паперів, інвестиційних цінних паперів, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, інвестиційних цінних паперів, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та похідних фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю, інвестиційної нерухомості, що обліковується за справедливою вартістю, та будівель, що відображаються за переоціненою вартістю.

Ця окрема фінансова звітність включає лише звітність Банку. Банк також складає консолідовану фінансову звітність відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» , «Положення про організацію бухгалтерського обліку та звітності в банках України», затвердженого Національним банком України, та відповідно до інших нормативних актів Національного банку України, що не суперечать міжнародним стандартам.

4. Основні положення облікової політики

Далі наведено основні принципи облікової політики, що були застосовані під час підготовки цієї окремої фінансової звітності. Ці принципи облікової політики послідовно застосовувалися до всіх періодів.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Фінансові інструменти

Фінансовий інструмент – це будь-який контракт, який призводить до виникнення фінансового активу у одного суб'єкта господарювання і фінансового зобов'язання або інструмента власного капіталу у іншого суб'єкта господарювання.

Фінансовий актив – це будь-який актив, що є:

- грошовими коштами;
- інструментом власного капіталу іншого суб'єкта господарювання;
- контрактним правом отримувати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого суб'єкта господарювання або обмінювати фінансові активи чи фінансові зобов'язання з іншим суб'єктом господарювання за умов, які є потенційно сприятливими для Банку;
- контрактом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися власними інструментами капіталу Банку та який є непохідним інструментом, за який Банк зобов'язаний або може бути зобов'язаний отримати змінну кількість власних інструментів капіталу, або похідним інструментом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися іншим чином, ніж обміном фіксованої суми грошових коштів або іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних інструментів капіталу Банку.

Фінансове зобов'язання – це будь-яке зобов'язання, що є:

- контрактним зобов'язанням надавати грошові кошти або інший фінансовий актив іншому суб'єктові господарювання, або обмінюватися фінансовими активами або фінансовими зобов'язаннями з іншим суб'єктом господарювання за умов, які є потенційно несприятливими для Банку;
- контрактом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися власними інструментами капіталу Банку, та який є непохідним інструментом, за яким Банк зобов'язаний або може бути зобов'язаний надавати змінну кількість власних інструментів капіталу, або похідним інструментом, розрахунки за яким здійснюватимуться або можуть здійснюватися іншим чином, ніж обмін фіксованої суми грошових коштів або іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних інструментів капіталу Банку.

Первісна оцінка фінансового інструменту

При первісному визнанні фінансові активи оцінюються за справедливою вартістю, плюс (для фінансових активів) або мінус (для фінансових зобов'язань), у випадку, якщо інвестиції не класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю через прибуток або збиток, витрати, безпосередньо пов'язані із здійсненням операції.

Фінансові активи

Дата визнання

Всі стандартні операції з купівлі-продажу фінансових активів відображаються на дату операції, тобто на дату, коли Банк бере на себе зобов'язання з придбання активу. До стандартних операцій з купівлі-продажу фінансових активів відносяться операції з купівлі або продажу фінансових активів, в рамках яких передбачається передача активів у строки, встановлені законодавством або прийняті на ринку.

Класифікація та оцінка: загальна характеристика

Фінансові активи

Банк класифікує всі свої фінансові активи в одну з трьох основних категорій: що оцінюються за амортизованою собівартістю, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (FVOCI) та за справедливою вартістю через прибуток або збиток (FVTPL).

Фінансові активи, що оцінюються за амортизованою собівартістю

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою собівартістю, якщо одночасно виконуються наступні умови:

- актив утримують в рамках бізнес-моделі, мета якої – утримання активів з метою одержання контрактних грошових потоків;
- контрактні умови фінансового активу обумовлюють надходження у певні дати грошових потоків, які є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми.

Амортизована собівартість фінансового активу – це сума, за якою фінансовий актив оцінюється при первісному визнанні за вирахуванням погашення основної суми, збільшена або зменшена на величину накопиченої амортизації, розрахованої з використанням методу ефективної ставки відсотка, – будь-якої різниці між цією первісно визнаною сумою та сумою погашення активу, скоригована на суму резерву під очікувані кредитні збитки.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Процентні доходи за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою собівартістю розкриваються за статтею «Процентні доходи, розраховані за методом ефективної ставки відсотка», курсові різниці, – за статтею «Непроцентні доходи/(витрати)/курсові різниці», очікувані кредитні збитки, – за статтею «Кредитні (збитки)/прибутки», прибутки та збитки від несуттєвих модифікацій, – за статтею «Чисті прибутки/(збитки) від модифікації фінансових активів», прибутки та збитки від припинення визнання (включаючи спричинені суттєвими модифікаціями), – за статтею «Чисті прибутки/(збитки) від припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю» Звіту про прибутки та збитки.

Боргові інструменти, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Фінансовий актив класифікується для подальшої оцінки як FVOCI, якщо він утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є як отримання контрактних грошових потоків, так і продаж фінансових активів; а договірні умови фінансового активу передбачають надходження у певні дати грошових коштів, які є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми.

Боргові інструменти FVOCI, в подальшому оцінюються за справедливою вартістю з визнанням прибутків та збитків від зміни справедливої вартості в іншому сукупному доході. Балансова вартість боргових інструментів FVOCI не зменшується на суму резерву під очікувані кредитні збитки. Сума резерву під очікувані кредитні збитки визнається в іншому сукупному доході.

Процентні доходи, курсові різниці та очікувані кредитні збитки відображаються у складі прибутків та збитків аналогічно до фінансових активів, що оцінюються за амортизованою собівартістю. У разі припинення визнання, накопичена сума прибутків та збитків, що попередньо була відображена в іншому сукупному доході рекласифікується з іншого сукупного доходу до статті «Чисті прибутки/(збитки) від припинення визнання фінансових активів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід» Звіту про прибутки та збитки.

Дольові інструменти, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

При первісному визнанні дольового інструменту, який не утримується для торгівлі, Банк може прийняти рішення, що не підлягає скасуванню щодо відображення подальших змін справедливої вартості інструменту в іншому сукупному доході. Цей вибір здійснюється окремо за кожною інвестицією.

Прибутки та збитки за цими дольовими інструментами не рекласифікуються з іншого сукупного доходу до прибутків або збитків. Дивіденди визнаються у прибутках або збитках, коли встановлено право на отримання платежу. Дольові інструменти не підлягають оцінці на предмет зменшення корисності.

Фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток

Усі інші фінансові активи, тобто фінансові активи, які не відповідають критеріям класифікації за амортизованою собівартістю, або FVOCI, класифікуються для подальшої оцінки за справедливою вартістю з визнанням її змін у прибутках або збитках. Крім того, Банк має право при первісному визнанні прийняте рішення, що не підлягає скасуванню щодо класифікації фінансового активу у категорію FVTPL, якщо такий вибір усуває або значно зменшує непослідовність в оцінках або відображенні (яку інколи називають «неузгодженістю обліку»), що виникла б в іншому випадку внаслідок оцінки активів або зобов'язань чи визнання прибутків або збитків за ними в інший спосіб.

Фінансові активи призначені для торгівлі, фінансові активи, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (що не пройшли тест на перевірку контрактних грошових потоків) та фінансові активи призначені для подальшої оцінки за справедливою вартістю через прибуток або збиток розкриваються окремо у Звіті про фінансовий стан.

Процентні доходи за всіма фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток розкриваються за статтею «Інші процентні доходи» Звіту про прибутки та збитки.

Всі прибутки та збитки (окрім процентних доходів) за фінансовими активами призначеними для торгівлі розкриваються за статтею «Чисті прибутки/(збитки) від операцій з торговими активами/зобов'язаннями» Звіту про прибутки та збитки.

Всі прибутки та збитки (окрім процентних доходів) за фінансовими активами призначеними для подальшої оцінки за справедливою вартістю через прибуток або збиток розкриваються за статтею «Чисті прибутки/(збитки) від операцій з фінансовими активами за справедливою вартістю через прибуток або збиток» Звіту про прибутки та збитки.

Всі прибутки та збитки за фінансовими активами, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток розкриваються за статтею «Чисті прибутки/(збитки) від операцій з фінансовими активами, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток» Звіту про прибутки та збитки.

Оцінка бізнес-моделі

Банк проводить оцінку мети бізнес-моделі, в рамках якої утримується фінансовий актив на портфельній основі, оскільки такий спосіб найкраще відображає порядок управління бізнесом та надання інформації керівництву.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

При визначенні належної бізнес-моделі, враховуються наступні висновки:

- як оцінюється ефективність бізнес-моделі (і фінансових активів, що відносяться до цієї бізнес-моделі) та яким чином звітується ключовому управлінському персоналу;
- яким чином оцінюються ризики, що впливають на ефективність бізнес-моделі (а також на фінансові активи, що відносяться до цієї бізнес-моделі) та способи управління цими ризиками;
- як винагороджуються менеджери – наприклад, чи компенсація залежить від справедливої вартості активів, якими управляють, чи від надходження контрактних грошових потоків;
- частота, вартість і час продажу за минулі періоди, причини такого продажу та очікування щодо продажу в майбутньому;
- чи є діяльність з продажу або отримання контрактних грошових потоків для бізнес-моделі невід'ємною складовою, чи лише виключенням (бізнес-модель «утримання з метою одержання договірних грошових потоків» проти «утримання з метою одержання договірних грошових потоків та продажу»).

Фінансові активи, які утримуються для торгівлі, та такі, управління та оцінка результатів за якими здійснюється на основі справедливої вартості, оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Аналіз характеристик контрактних грошових потоків

Якщо Банк визначає, що бізнес-модель певного портфеля полягає в утриманні фінансових активів з метою одержання договірних грошових потоків (або з метою одержання договірних грошових потоків та продажу фінансових активів), проводиться оцінка, чи контрактні умови фінансового активу передбачають надходження у певні дати грошових потоків, які є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми. З цією метою проценти визначаються як компенсація часової вартості грошей та кредитного ризику, пов'язаного з непогашеною протягом певного періоду часу частиною основної суми, та інших базових для кредитування ризиків та витрат, а також маржі прибутку. Ця оцінка здійснюється за кожним інструментом окремо та за станом на дату первісного визнання фінансового активу.

Оцінюючи, чи контрактні грошові потоки є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми, Банк розглядає договірні умови інструмента. Це включає оцінку того, чи фінансовий актив передбачає договірні умови, згідно з якими строки чи суми контрактних грошових потоків можуть змінюватись таким чином, що не відповідатиме зазначеним умовам. Банк розглядає:

- умови дострокової оплати, продовження контракту;
- леверидж-опції;
- чи обмежується вимога визначеними активами або грошовими потоками;
- контрактно зв'язані інструменти.

Особливості дострокової оплати з негативною компенсацією.

Негативна компенсація виникає, коли договірні умови дозволяють позичальнику достроково погасити інструмент, але сума дострокової оплати може бути меншою, ніж неоплачена частина основної суми та процентів. Для призначення оцінки за амортизованою собівартістю, негативна компенсація повинна бути «обґрунтованою компенсацією за дострокове припинення дії контракту».

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти являють собою активи, які можна конвертувати у визначені суми готівки за першою вимогою і яким притаманний незначний ризик зміни вартості. Грошові кошти та їх еквіваленти включають готівкові кошти, поточні рахунки в Національному банку України та інших кредитних установах та кошти овернайт в інших кредитних установах.

Фінансові інструменти призначені для торгівлі

Фінансовий актив або фінансове зобов'язання класифікуються як призначені для торгівлі, якщо вони:

- придбані або створені в основному з метою продажу або викупу найближчим часом;
- є частиною портфеля визначених фінансових інструментів, управління якими здійснюється сукупно та щодо яких існують нові актуальні приклади отримання прибутку в короткостроковій перспективі;
- є похідним фінансовим інструментом.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Знецінення: **загальна характеристика**

Розрахунок очікуваних кредитних збитків вимагає використання облікових оцінок. Керівництво також має вдаватись до суджень при застосуванні облікової політики Банку.

Банк оцінює на прогнозній основі очікувані кредитні збитки, пов'язані з активними борговими інструментами, що відображаються за амортизованою собівартістю та за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, а також заборгованістю, що виникає за наданими зобов'язаннями з кредитування, орендною та іншою фінансовою дебіторською заборгованістю та фінансовими гарантіями. Банк формує резерв під очікувані кредитні збитки за такими операціями на кожну звітну дату.

Банк завжди оцінює резерв під очікувані кредитні збитки за іншими фінансовими активами в сумі очікуваних протягом усього строку дії інструменту збитків (застосовує спрощений підхід).

Цей розділ надає огляд аспектів МСФЗ 9, які передбачають більш високий ступінь судження або складності та основних джерел невизначеності оцінок, що несуть значний ризик спричинення необхідності здійснення суттєвих коригувань вартості протягом наступного фінансового року.

Оцінка очікуваних кредитних збитків

Оцінка очікуваних кредитних збитків відображає об'єктивну та ймовірнісно-зважену суму, яка визначається шляхом оцінки ряду ймовірних результатів, часової вартості грошей та обґрунтованої і прийнятної інформації, яка доступна без надмірних витрат або зусиль на звітну дату про минулі події, поточні умови та прогнози майбутніх економічних умов.

Оцінка резервів під очікувані кредитні збитки для фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю та за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, є областю, яка вимагає використання складних моделей та суттєвих припущень щодо майбутніх економічних умов та стану обслуговування боргу. Суттєвими судженнями, що необхідні при застосуванні вимог бухгалтерського обліку для оцінки очікуваних кредитних збитків, зокрема є:

- визначення критеріїв суттєвого збільшення кредитного ризику;
- вибір відповідних моделей та припущень для оцінки очікуваних кредитних збитків;
- визначення кількості та відносної ваги прогнозних сценаріїв для кожного виду продукту / ринку та відповідних очікуваних кредитних збитків;
- визначення груп подібних фінансових активів для оцінки очікуваних кредитних збитків.

Кредитний ризик виникає в основному за міжбанківськими, комерційними та споживчими кредитами, а також за наданими зобов'язаннями з кредитування, пов'язаними з такою кредитною діяльністю, але може також виникати за наданими фінансовими гарантіями, зокрема кредитними гарантіями, акредитивами та акцептами.

Оцінка кредитного ризику для цілей управління ризиками є складною і вимагає використання моделей, оскільки ризик змінюється при зміні ринкових умов, очікуваних грошових потоків та з плином часу. Оцінка кредитного ризику щодо портфеля активів передбачає подальші оцінки, як щодо ймовірності виникнення дефолту, відповідних коефіцієнтів дефолту та кореляцій виникнення дефолту між контрагентами. Банк розраховує кредитний ризик, використовуючи ймовірність дефолту (PD), заборгованість під ризиком дефолту (EAD) та розмір збитку у випадку настання дефолту (LGD). Це переважний підхід, який використовується для оцінки очікуваних кредитних збитків згідно з МСФЗ 9.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

МСФЗ 9 передбачає триступеневу модель зменшення корисності, яка базується на змінах в кредитній якості інструменту з моменту первісного визнання. Згідно з даною моделлю, фінансовий інструмент, який не є кредитно-знеціненим при первісному визнанні, класифікується на Стадії 1, а його кредитний ризик підлягає подальшому постійному моніторингу. Якщо відбулось суттєве збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання, фінансовий інструмент переводиться до Стадії 2, але він ще не вважається кредитно-знеціненим. Якщо фінансовий інструмент вважається кредитно-знеціненим, він переміщується до Стадії 3.

Для фінансових інструментів, що знаходяться на Стадії 1, очікувані кредитні збитки оцінюються в сумі частини очікуваних протягом усього строку дії фінансового інструменту збитків, що можуть виникнути в результаті настання подій дефолту протягом наступних 12 місяців. Очікувані кредитні збитки для інструментів на Стадіях 2 або 3, оцінюються виходячи з кредитних збитків, очікуваних від подій дефолту протягом усього строку дії інструмента. Згідно з МСФЗ 9 при розрахунку очікуваних кредитних збитків необхідно враховувати прогнозну інформацію. Придбані (створені) знецінені фінансові активи – це фінансові активи, що є кредитно-знеціненими на дату первісного визнання. Очікувані кредитні збитки для таких інструментів завжди вимірюються виходячи з подій дефолту протягом усього строку дії.

Суттєве збільшення кредитного ризику

Банк розглядає фінансовий інструмент який такий, за яким відбулось суттєве збільшення кредитного ризику, якщо виконується один або декілька з наведених нижче кількісних, якісних та допоміжного критеріїв.

Кількісні критерії

Банк використовує кількісні критерії як основний показник суттєвого збільшення кредитного ризику для всіх матеріальних портфелів та додатково якісні критерії такі як прострочення оплати протягом 30 днів або проведення реструктуризації внаслідок фінансових труднощів щодо певної заборгованості в якості допоміжних критеріїв. Для присвоєння стадії на підставі кількісних критеріїв Банк порівнює криву ймовірності настання дефолту протягом усього строку дії інструмента станом на звітну дату з прогнозною кривою ймовірності настання дефолту протягом усього строку дії інструмента за станом на дату первісного визнання. Беручи до уваги відмінності між продуктами роздрібного та нероздрібного бізнесу, методи оцінки можливого суттєвого збільшення кредитного ризику також дещо відрізняються.

Для нероздрібного бізнесу порівнянність кривих ймовірностей настання дефолту досягається проведенням аналізу на рівні окремих показників ймовірності. Вважається, що відбулося значне збільшення кредитного ризику у разі відносного збільшення ймовірності настання дефолту до 250% (в 2,5 рази) або більше. Для довгострокових інструментів поріг в 250% зменшується з метою врахування ефекту від терміну.

Для заборгованості роздрібного бізнесу порівнюються залишкові кумулятивні ймовірності настання дефолту як logit-різниця між «ймовірністю настання дефолту протягом усього строку дії інструмента станом на звітну дату» та «ймовірністю настання дефолту протягом усього строку дії інструмента станом на дату визнання, враховуючи «виживання» заборгованості до звітної дати (заборгованість не закрита та не в дефолті)». Вважається, що відбулося значне збільшення кредитного ризику у разі перевищення даною різницею певного порогового значення. Порогові значення розраховуються окремо для кожного портфеля, що покривається індивідуальними, заснованими на рейтингах, моделями ймовірності настання дефолту протягом усього строку дії інструмента. Використовуючи історичні дані, порогові значення визначаються як 50-й квантиль розподілу вищезгаданої logit-різниці на частині портфеля де відбулося погіршення. Таким чином, суттєвими вважаються 50% найбільших погіршень ймовірності настання дефолту протягом усього строку дії інструмента.

Наведені вище порогові значення, за досягнення яких фінансовий інструмент підлягає переведенню до Стадії 2, були визначені Банком на основі поточної ринкової практики.

Якісні критерії

Банк використовує якісні критерії як вторинний показник суттєвого збільшення кредитного ризику для всіх матеріальних портфелів. Для державних, банківських, корпоративних та портфелів проектного фінансування переведення до Стадії 2 відбувається, якщо виконується один або кілька з наступних критеріїв:

- наявні негативні індикатори зовнішнього ринку;
- відбулися зміни умов договору, що може негативно вплинути на результати діяльності позичальника;
- було змінено підхід до управління діяльністю позичальника, що може негативно вплинути на її результати;
- застосовується експертне судження Банку щодо наявності індикатора суттєвого збільшення кредитного ризику.

Оцінка суттєвого збільшення кредитного ризику враховує прогнозні дані та проводиться щоквартально на рівні окремих угод для всіх портфелів нероздрібного бізнесу Банку.

Для портфелів роздрібного бізнесу вважається, що суттєве збільшення кредитного ризику має місце, якщо виконується один або кілька з наступних критеріїв:

- проведення вимушеної реструктуризації;
- наявність дефолту за іншою заборгованістю у того самого боржника;

- цілісний підхід – застосовується у випадках появи нової прогнозної інформації щодо сегменту або частини певного портфеля, коли така інформація ще не врахована рейтинговою системою; з моменту виявлення таких випадків Банк проводить оцінку відповідного портфеля на предмет очікуваних протягом усього строку дії збитків (на сукупній основі).

Оцінка суттєвого збільшення кредитного ризику враховує прогнозні дані та проводиться щомісячно на рівні окремих трансакцій для всіх портфелів роздрібного бізнесу Банку.

Допоміжний критерій

Додатковий критерій застосовується та, відповідно, за фінансовим інструментом визнається суттєве збільшення кредитного ризику, якщо позичальник прострочив оплату за контрактом більш ніж на 30 днів. У виключних випадках припущення про те, що фінансові активи, прострочені більш ніж на 30 днів, мають бути відображені на Стадії 2, може бути спростоване.

Виключення щодо низького кредитного ризику

В окремих випадках для державних боргових цінних паперів Банк звертається до виключення щодо низького рівня кредитного ризику. Всі цінні папери, які вважаються інструментами з низьким рівнем кредитного ризику мають рейтинг на рівні інвестиційного і вище, тобто мінімум S&P BBB-, Moody's Baa3 або Fitch BBB-. Банк не використовує виключення щодо інструментів з низьким рівнем кредитного ризику для операцій з кредитування

Визначення дефолту та кредитно-знецінених активів

Для розрахунку очікуваних кредитних збитків Банк використовує те ж визначення дефолту, що і для внутрішнього управління кредитним ризиком.

Дефолт оцінюється, використовуючи кількісні та якісні тригери.

По-перше, вважається, що позичальник перебуває у дефолті, якщо він має прострочення оплати більше ніж на 90 днів за суттєвим борговим зобов'язанням. Припущення про те, що фінансові активи, які прострочені більше ніж на 90 днів, мають бути переведені до Стадії 3 не скасовується.

По-друге, вважається, що позичальник перебуває у дефолті, якщо він відповідає критеріям неплатоспроможності, які передбачають, що позичальник зазнає значних фінансових труднощів та навряд чи здійснить сплату за будь-яким зі своїх кредитних зобов'язань в повному обсязі.

Визначення дефолту було послідовно застосоване до моделювання ймовірності дефолту (PD), заборгованості під ризиком дефолту (EAD) та розміру збитку у випадку настання дефолту (LGD) при розрахунках очікуваних кредитних збитків.

Кредитне зобов'язання перестає вважатись дефолтним після закінчення випробувального строку тривалістю щонайменше три місяці (щонайменше шість місяців після вимушеної реструктуризації заборгованості клієнта роздрібного бізнесу), якщо протягом такого періоду клієнт забезпечив хорошу платіжну дисципліну та були відсутні будь-які інші індикатори неплатоспроможності.

У 2019 році, згідно рішення RBI AG, Банк переглянув застосовуване визначення дефолту на предмет відповідності Рекомендаціям щодо гармонізації визначення дефолту, виданим Європейською банківською організацією (EBA / GL / 2016/07). Рекомендації містять численні уточнення та зміни щодо тригерів, порогових значень та пов'язаних аспектів, включаючи визначення кількості днів прострочення оплати, індикаторів неплатоспроможності, умов повернення до недефолтного статусу та реструктуризації.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Характеристика вхідних даних, припущень та методів оцінки

Очікуваний кредитний збиток оцінюється, базуючись на ймовірності настання дефолту протягом наступних 12 місяців, або протягом усього строку дії фінансового інструменту, залежно від того, чи відбулося суттєве збільшення кредитного ризику після первісного визнання, та чи актив розглядається як кредитно-знецінений. Прогнозна економічна інформація приймається до уваги при визначені ймовірності дефолту протягом 12 місяців та за весь строк дії фінансового інструменту (PD), заборгованості під ризиком дефолту (EAD) та розміру збитку у випадку настання дефолту (LGD). Ці прогнози змінюються залежно від типу продукту. Очікувані кредитні збитки – це продисконтований добуток показників ймовірності дефолту (PD), розміру збитку у випадку настання дефолту (LGD), заборгованості під ризиком дефолту (EAD) та дисконт-фактора (D).

Ймовірність дефолту

Ймовірність дефолту відображає вірогідність того, що позичальник не виконає свої фінансові зобов'язання протягом наступних 12 місяців або протягом всього періоду, що залишився, за зобов'язанням. Загалом ймовірність настання дефолту протягом усього строку дії інструменту розраховується з використанням, в якості початкової точки, ймовірності настання дефолту протягом наступних 12 місяців, до здійснення будь-яких коригувань згідно з консервативним підходом. Після цього використовуються різні статистичні методи для оцінки того, як буде змінюватись ймовірність настання дефолту протягом строку дії кредиту або портфеля кредитів, починаючи від дати первісного визнання. Ймовірність настання дефолту базується на історичних даних та параметричних функціях.

Для оцінки ймовірності настання дефолту щодо непогашеної кредитної заборгованості використовуються різні моделі, які можна згрупувати у наступні категорії:

- за державними установами, державними та місцевими органами самоврядування, страховими компаніями та інститутами спільного інвестування визначення ймовірності настання дефолту здійснюється за допомогою матричного підходу; прогнозна інформація враховується при розрахунку ймовірності настання дефолту за допомогою однофакторної моделі Васічека (Vasicek);

- за корпоративними клієнтами, проектним фінансуванням та фінансовими установами визначення ймовірності настання дефолту здійснюється, використовуючи параметричну модель виживання (розподіл Вейбулла); прогнозна інформація враховується при розрахунку ймовірності настання дефолту за допомогою однофакторної моделі Васічека (Vasicek); калібрування рівнів ймовірності настання дефолту базується на методології Каплана Мейєра з використанням коригування вилученням;

- за іпотекою клієнтів роздрібного бізнесу та іншими кредитами роздрібного бізнесу визначення ймовірності настання дефолту здійснюється з використанням параметричної моделі виживання в конкуруючих структурах ризику; прогнозна інформація враховується при розрахунку ймовірності настання дефолту за допомогою супутніх моделей.

У деяких випадках, коли вхідні дані наявні не в повній мірі, для розрахунків використовується групування, усереднення та порівняльний аналіз даних.

Розмір збитку у випадку настання дефолту

Показник розміру збитку у випадку настання дефолту відображає очікування Банку про величину збитку за дефолтною заборгованістю. Розмір збитку у випадку настання дефолту залежить від типу контрагента та продукту. Розмір збитку у випадку настання дефолту виражається у вигляді відсотка втрат на одиницю заборгованості на момент дефолту. Розмір збитку у випадку настання дефолту розраховується для ймовірності настання дефолту протягом наступних 12 місяців, або протягом усього строку дії фінансового інструменту, де 12-місячний рівень збитку у випадку настання дефолту – це відсоток збитків, що очікуються, якщо дефолт відбудеться потягом наступних 12 місяців, а розмір збитку для ймовірності настання дефолту протягом усього строку дії фінансового інструменту – це відсоток збитків, що очікуються, якщо дефолт відбудеться протягом очікуваного залишкового строку дії кредиту.

Для оцінки збитку у випадку настання дефолту за непогашеною кредитною заборгованістю використовуються різні моделі, які можна згрупувати у наступні категорії:

- за державними установами розмір збитку у випадку настання дефолту розраховується, використовуючи ринкові джерела інформації;

- за корпоративними клієнтами, проектним фінансуванням, фінансовими установами, державними та місцевими органами самоврядування, страховими компаніями розмір збитку у випадку настання дефолту розраховується шляхом дисконтування грошових потоків, отримуваних під час стягнення заборгованості з боржника; прогнозна інформація за розміром збитку у випадку дефолту враховується за допомогою моделі Васічека (Vasicek);

- за іпотекою клієнтів роздрібного бізнесу та іншими кредитами роздрібного бізнесу для оцінювання втрат у випадку настання дефолту використовуються регуляторні оцінки втрат у випадку настання дефолту, за вирахуванням коригувань щодо можливого економічного спаду та інших поправок згідно з консервативним підходом. Прогнозна макроекономічна інформація враховується в оцінці втрат у випадку настання дефолту за допомогою різних допоміжних моделей.

За певних обставин, коли деякі вхідні дані наявні не в повній мірі, використовують альтернативні моделі відновлення, порівняльний аналіз даних та експертні оцінки.

Заборгованість під ризиком дефолту

Заборгованість під ризиком дефолту базується на сумах заборгованості, яку Банк очікує утримувати під час виникнення дефолту, протягом наступних 12 місяців або протягом всього періоду, що залишився. Заборгованість під ризиком настання дефолту протягом наступних 12 місяців або протягом всього періоду дії інструменту визначається на основі очікуваних платежів, які змінюються залежно від типу продукту. Для продуктів, що амортизуються та позик з одноразовим погашенням в кінці терміну, показник заборгованості під ризиком дефолту базується на договірних платежах позичальника за 12 місяців або протягом всього періоду, що залишився. Також в розрахунку враховуються дострокове погашення / рефінансування.

Для поновлюваних («револьверних») продуктів заборгованість під ризиком дефолту прогнозується шляхом використання поточного балансу та коефіцієнту кредитної конверсії, що дозволяє прогнозувати використання кредитного ліміту на момент дефолту. Регуляторні обмеження виключаються при використанні коефіцієнту кредитної конверсії. В окремих випадках, коли деякі вхідні параметри наявні не в повній мірі, для розрахунку використовують порівняльний аналіз даних.

Дисконтування

Ставка дисконтування, яка використовується для розрахунку очікуваних кредитних збитків щодо заборгованості, яка обліковується на балансі, крім лізингу та придбаних (створених) знецінених кредитів, є ефективною ставкою відсотка або наближеною до неї.

Розрахунок

Очікуваний кредитний збиток це добуток ймовірності дефолту, розміру збитку у випадку дефолту та заборгованості під ризиком дефолту, помножений на ймовірність ненастання дефолту до врахованого періоду. Це відображається функцією виживання S. Такий розрахунок показує майбутні значення очікуваних кредитних збитків, які потім дисконтуються на звітну дату та підсумовуються. Розрахункові значення очікуваних кредитних збитків потім зважуються за прогнозним сценарієм.

Для оцінки резервів за непогашеною кредитною заборгованістю використовуються різні моделі, які можна згрупувати за наступними категоріями:

- для державних, корпоративних клієнтів, проектного фінансування, фінансових установ, місцевих та регіональних урядів, страхових компаній та інститутів спільного інвестування резерви Стадії 3 розраховуються керівниками по роботі з заборгованістю, які дисконтують очікувані грошові потоки за відповідною ефективною ставкою відсотка;

- за роздрібним кредитуванням резерви Стадії 3 обчислюються шляхом розрахунку статистично отриманої найкращої оцінки очікуваних збитків, скоригованої на непрямі витрати.

За певних обставин, коли деякі вхідні дані наявні не в повній мірі, у розрахунках використовують альтернативні моделі відновлення, порівняльний аналіз даних та експертні оцінки.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Коригування результатів моделей

Коригування резервів під очікувані кредитні збитки, визначених шляхом застосування моделей – це коригування, що використовуються у випадках, коли існуючі вхідні дані, припущення та моделі розрахунків не враховують всі релевантні ризик-фактори. Така ситуація може виникати у разі тимчасових обставин, недостатності часу для врахування належним чином нової доречної інформації при визначенні рейтингів чи проведення пересегментації портфелів, а також коли окрема кредитна заборгованість в межах відповідної групи кредитної заборгованості відповідає на фактори або події інакше аніж спочатку очікувалось. Прикладами таких обставин є виникнення нових макроекономічних, мікроекономічних або політичних подій одночасно з відповідними змінами параметрів, моделей або даних, що не покриваються існуючими параметрами, змінами внутрішніх рейтингів або прогнозною інформацією. В цілому Банк може застосовувати коригування резервів під очікувані кредитні збитки, визначених за допомогою моделей лише в якості тимчасового рішення (не довше 1-2 років). З облікової точки зору коригування результатів моделей розраховується на сукупній основі, і не обов'язково призводить до переміщень між Стадіями очікуваних кредитних збитків.

Станом на 31 грудня 2020 року, коригування результатів моделей, застосоване Банком обумовило збільшення суми резервів за Стадіями 1 та 2 на суму 121 611 тис. грн. та було пов'язане з врахуванням ефекту пандемії COVID-19 (Примітка 30).

Подібні характеристики кредитного ризику

Майже всі резерви на Стадії 1-2 оцінюються на сукупній основі. Для портфелів нероздрібного бізнесу на Стадії 3 в більшості випадків резерви оцінюються на індивідуальній основі. Для резервів під очікувані кредитні збитки, що розраховуються згідно з моделями на сукупній основі виконується групування заборгованості за подібними характеристиками кредитного ризику таким чином, щоб заборгованість в рамках кожної групи була схожою. Характеристики кредитного ризику заборгованості роздрібного бізнесу, групуються за бізнес-сегментами, продуктами (наприклад, іпотека, споживчі кредити, овердрафти, кредитні картки, ін.), рейтингами згідно з рівнями ймовірностей настання дефолту, групами за рівнями збитків у випадку настання дефолту/співвідношенням суми кредиту до вартості застави. Для кожної комбінації наведених вище характеристик, було розроблено індивідуальну модель. Характеристики кредитного ризику заборгованості нероздрібного бізнесу, групуються за продуктами та використовуються в якості параметрів при розрахунку розміру збитку у випадку настання дефолту та заборгованості під ризиком дефолту.

Прогнозна інформація

Оцінка суттєвого збільшення кредитного ризику та розрахунок очікуваних кредитних збитків враховують прогнозну інформацію. Банк здійснив аналіз та визначив основні економічні показники, що впливають на кредитний ризик та очікувані кредитні збитки для кожного портфеля.

Ці економічні показники та їх вплив на показники ймовірність дефолту, розміру збитку у випадку дефолту та заборгованості під ризиком дефолту залежать від категорії. Прогноз цих економічних даних («базовий економічний сценарій») здійснюється щоквартально та забезпечує кращу оцінку економіки на наступні три роки. Набір перспективної інформації також включає в себе «годинник кредитування», що використовується для поліпшення статистичної регресії, яка відтворює поточний стан кредитного циклу та відповідний прогноз його розвитку. Через три роки, щоб екстраполювати економічні показники на весь залишковий період дії кожного інструмента, використовується підхід повернення до середнього, що визначає, чи ці дані до настання терміну погашення будуть відповідати тенденції довготривалої середньої ставки або довгострокового середнього темпу зростання. Вплив цих економічних даних на показники ймовірності дефолту, розміру збитку у випадку дефолту та заборгованості під ризиком дефолту визначається шляхом проведення статистичної регресії, щоб зрозуміти історичний вплив на ймовірності настання дефолту та компоненти розміру збитку у випадку дефолту та заборгованості під ризиком дефолту.

У доповнення до базового економічного сценарію Банк також оцінює оптимістичний результат та песимістичний результат для забезпечення нелінійності. Банк дійшов висновку, що три сценарії, або менше належним чином охоплюють нелінійність. В цьому процесі, також було застосовано експертне судження щодо ідіосинкратичних ризиків, що призвело до вибіркового коригування оптимістичних і песимістичних сценаріїв. У разі потенційного негативного або позитивного прогнозного нахилу окремих макроекономічних показників може бути здійснена корекція. В такому разі, до уваги береться діапазон можливих результатів, що є репрезентативним для кожного обраного сценарію. Зважені очікувані кредитні збитки, визначаються шляхом застосування кожного зі сценаріїв до відповідної моделі очікуваних кредитних збитків та множенням отриманого результату на коефіцієнт зважування відповідного сценарію.

Як і у випадку з будь-якими економічними прогнозами, екстраполяції та ймовірності виникнення супроводжуються високим ступенем властивої невизначеності, і тому фактичні результати можуть істотно відрізнятись від прогнозованих. Банк вважає ці прогнози найкращою оцінкою можливих результатів та, що вони охоплюють будь-які потенційні нелінійні фактори та асиметричності в рамках різних портфелів Банку.

Аналіз чутливості

Найбільш важливими припущеннями, до зміни яких є чутливим розрахунок резервів під очікувані кредитні збитки, є:

- приріст валового внутрішнього продукту (всі портфелі);

- прогнозний рівень відсоткових ставок за розміщенням коштів терміном на 3 місяці (2019р.: прогнозний рівень безробіття (всі роздрібні портфелі).

Фінансові зобов'язання

Фінансові зобов'язання, крім зобов'язань з кредитування та фінансових гарантій, оцінюються за амортизованою собівартістю, а якщо вони утримуються для торгівлі (включаючи похідні фінансові інструменти) або Банк при первісному визнанні призначив для подальшої оцінки фінансового зобов'язання категорію FVTPL, – за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Похідні фінансові інструменти

В ході звичайної діяльності Банк використовує похідні фінансові інструменти, включаючи форварди, свопи та опціони на валютних ринках. Похідні інструменти первісно визнаються за справедливою вартістю на дату укладання відповідного контракту, після чого вони переоцінюються за справедливою вартістю. Всі похідні інструменти відображаються як торгові активи, якщо їх справедлива вартість має додатне значення, та як торгові зобов'язання, якщо їх справедлива вартість має від'ємне значення. Зміни справедливої вартості похідних інструментів визнаються негайно у прибутках або збитках та включаються до складу «Чистих прибутків/(збитків) від операцій з торговими активами/зобов'язаннями».

Похідні фінансові інструменти, вбудовані в інші фінансові активи, не відокремлюються. Натомість, весь гібридний інструмент оцінюється для класифікації як частина тесту на перевірку відповідності характеристик контрактних грошових потоків.

Договірні та умовні фінансові зобов'язання

Договори фінансової гарантії (кредитні гарантії, акредитиви та авалі) первісно визнаються у окремій фінансовій звітності за справедливою вартістю в статті «Інші зобов'язання», у розмірі отриманої комісії. Після первісного визнання зобов'язання Банку за кожним договором гарантії оцінюється за більшим з двох значень: сумою амортизованої комісії або сумою резерву під очікувані кредитні збитки.

Будь-яке збільшення зобов'язання, пов'язане з договорами фінансової гарантії, відображається у Звіті про прибутки та збитки. Отримана комісія визнається у Звіті про прибутки та збитки на прямолінійній основі протягом строку дії договору гарантії.

Невикористані зобов'язання з кредитування та акредитиви є зобов'язаннями, за якими протягом терміну їх дії Банк зобов'язаний надати клієнтові кредит на заздалегідь визначених умовах.

Номінальна договірна вартість фінансових гарантій та невикористаних зобов'язань з кредитування, якщо договором передбачається надання кредиту згідно з ринковими умовами не відображається у Звіті про фінансовий стан.

Модифікація договірних грошових потоків

Коли договірні грошові потоки за фінансовим активом переглядаються або модифікуються іншим чином, в результаті такого перегляду або модифікації передбачається або припинення визнання цього фінансового активу, або перерахунок його валової балансової вартості та визнання прибутку або збитку від модифікації.

Суттєві зміни умов договору обумовлюють припинення визнання (погашення) існуючого активу та визнання нового модифікованого активу; з припиненням визнання існуючого активу за окремою статтею відображається прибуток/збиток від припинення визнання (як різниця між амортизованою собівартістю та справедливою вартістю нового визнаного інструмента).

Після цього необхідно визнати новий (модифікований) актив. Первісна його оцінка здійснюється за справедливою вартістю, крім того для нового активу необхідно провести тест на перевірку відповідності характеристик контрактних грошових потоків та оцінку бізнес-моделі, в рамках якої утримується актив. Якщо актив проходить тест на оцінку відповідності характеристик контрактних грошових потоків, розраховується ефективна ставка відсотка на дату визнання. Актив починає визнаватись на Стадії 1 або, якщо він знецінений, – як «придбаний (створений) знецінений».

Для несуттєвих модифікацій, визнається прибуток або збиток від модифікації на дату її виникнення. Існуючий актив продовжує визнаватись, а прибуток/збиток від модифікації відображається як коригування валової балансової вартості активу (розкривається окремо в примітках). Менша балансова вартість фінансового активу зазвичай передбачає часткове або повне розформування резерву під очікувані кредитні збитки. Якщо ж очікувані грошові потоки за модифікованими активами менші ніж модифіковані договірні грошові потоки, формується резерв під очікувані кредитні збитки для модифікованого активу.

Критеріями для визначення модифікацій договірних умов суттєвими, та відповідно, для припинення визнання (погашення) існуючого активу та визнання нового, модифікованого активу, є:

- зміна валюти та/або;

- включення до договору статей, які зазвичай призводять до не проходження тесту на відповідність характеристик контрактних грошових потоків;
- зміна типу інструмента (наприклад, кредиту на облігацію).

Придбані (створені) знецінені фінансові активи

На звітну дату Банк визнає в якості резерву під очікувані кредитні збитки за придбаними (створеними) знеціненими фінансовими активами лише акумульовану, починаючи з дати первісного визнання зміну в очікуваних кредитних збитках від подій дефолту протягом усього строку дії інструмента.

Сума такої зміни визнається у прибутках або збитках як Кредитні прибутки/(збитки). Банк визнає позитивні зміни в очікуваних кредитних збитках від подій дефолту протягом усього строку дії інструмента, як Кредитні прибутки, навіть якщо очікувані кредитні збитки від подій дефолту протягом усього строку дії інструмента, є меншими, ніж сума очікуваних кредитних збитків, які були включені в очікувані грошові потоки при первісному визнанні.

Припинення визнання фінансових активів та зобов'язань

Фінансові активи

Припинення визнання фінансового активу чи групи подібних фінансових активів (або частини фінансового активу чи частини групи подібних фінансових активів) відбувається:

- якщо закінчився строк дії прав на отримання грошових потоків від фінансового активу;
- якщо Банк передав права на отримання грошових надходжень від такого активу, або якщо Банк зберіг права на отримання грошових потоків від активу, але взяв на себе контрактне зобов'язання перерахувати їх у повному обсязі без суттєвої затримки третій стороні на умовах «транзитної угоди»;
- якщо Банк передав практично всі ризики та вигоди, пов'язані з активом, або не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, але передав контроль над цим активом.

Якщо Банк передав свої права на отримання грошових потоків від активу і при цьому не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, а також не передав контроль над активом, такий актив продовжує відображатись в обліку в межах подальшої участі Банку у цьому активі. Подальша участь Банку в активі, що має форму гарантії за переданим активом, оцінюється за меншим із значень: за первісною балансовою вартістю активу або за максимальною сумою компенсації, яка може бути пред'явлена Банку до сплати.

Якщо подальша участь в активі набирає форми проданого та/або придбаного опціону (включаючи опціони, розрахунки за якими відбуваються грошовими коштами на нетто-основі, або аналогічні інструменти) на переданий актив, то розмір подальшої участі Банку – це вартість переданого активу, який Банк може викупити. Однак у випадку проданого опціону «пут» (включаючи опціони, розрахунки за якими відбуваються грошовими коштами на нетто-основі, або аналогічні інструменти) на актив, який оцінюється за справедливою вартістю, обсяг подальшої участі Банку визначається як менша з двох оцінок: справедлива вартість переданого активу або ціна виконання опціону.

При припиненні визнання фінансового активу у цілому, різниця між балансовою вартістю та отриманою винагородою включається до Звіту про прибутки та збитки в статті «Чисті збитки від припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю».

Якщо припиняється визнання лише частини фінансового активу, то балансова вартість фінансового активу розподіляється між частиною, яка продовжує визнаватися, та частиною, щодо якої припиняється визнання на основі співвідношення їх справедливої вартості на дату розподілу.

Різниця між балансовою вартістю, розподіленою на частину, щодо якої припиняється визнання та отриманою винагородою включається до прибутків або збитків від припинення визнання.

Будь-які зміни в очікуваних дисконтованих грошових потоках або фактичній ціні продажу повинні вже бути відображеними у скоригованій сумі резерву під очікувані кредитні збитки до дати припинення визнання.

Списання

Кредити та боргові цінні папери списуються з балансу (повністю або частково) у разі, якщо відсутні обґрунтовані очікування щодо відшкодування їх вартості. Така ситуація виникає, коли позичальник вже не має грошових надходжень від операцій, а вартість забезпечення не може забезпечити грошові потоки в розмірі достатньому для погашення сум, що плануються до списання. Суми непрацюючої заборгованості корпоративних клієнтів списуються до рівня вартості застави у випадку, якщо позичальник вже не має грошових надходжень від операційної діяльності. Щодо заборгованості клієнтів роздрібного бізнесу беруться до уваги якісні ознаки, та у випадках якщо платежі відсутні протягом одного року, суми заборгованості підлягають списанню, при цьому списана заборгованість може підлягати подальшій діяльності щодо примусового стягнення.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Фінансові зобов'язання

Припинення визнання фінансового зобов'язання відбувається у разі виконання, анулювання чи закінчення строку дії відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво відмінних умовах або у разі внесення суттєвих змін до умов існуючого зобов'язання, відбувається припинення визнання початкового зобов'язання, а нове відображається в обліку з визнанням різниці у балансовій вартості зобов'язань у Звіті про прибутки та збитки.

Принципи оцінки за справедливою вартістю

Справедлива вартість – це ціна, яка буде отримана при продажі активу чи сплачена при передачі зобов'язання при здійсненні звичайної операції між учасниками ринку на дату оцінки на основному ринку, або за його відсутності, на найсприятливішому ринку, на який у Банка є доступ на цю дату. Справедлива вартість зобов'язання відображає ризик неплатоспроможності.

Якщо можливо, Банк оцінює справедливу вартість інструменту використовуючи котирування для такого інструменту на активному ринку. Ринок вважається активним, якщо операції для активів та зобов'язань здійснюються з належною частотою та об'єм забезпечує інформацію щодо цін на безперервній основі.

Якщо немає котирувань на активному ринку, Банк застосовує методи оцінки, які максимально використовують релевантні доступні вхідні дані, та мінімізує використання недоступних даних. Вибраний метод оцінки включає всі фактори, які б учасники ринку взяли до уваги при визначені фактичної ціни продажу даного інструменту.

Найкращим доказом справедливої вартості фінансового інструменту на дату початкового визнання є, за нормальних умов, ціна транзакції, тобто справедлива вартість винагороди наданої або отриманої. Якщо Банк встановлює, що справедлива вартість при первісному визнанні відрізняється від ціни транзакції та справедлива вартість не підтверджується ані котируванням на активному ринку для подібних активів чи зобов'язань, ані базується на методі оцінки, що використовує лише дані з доступних ринків, фінансовий інструмент при первісному визнанні оцінюється за справедливою вартістю, та коригується для відстрочення різниці між справедливою вартістю та ціною транзакції. Надалі, така різниця визнається у прибутках або збитках на відповідній основі протягом життя інструменту, але не пізніше, ніж коли оцінка повністю підтверджена доступними ринковими даними або закриттям операції.

Якщо для активу або зобов'язання, оцінених за справедливою вартістю, є ціна покупки (котирування на покупку) та ціна продажу (котирування на продаж), Банк оцінює активи та довгу позицію по ціні покупки, а зобов'язання та коротку позицію по ціні продажу.

Банк визнає переведення між рівнями ієрархії справедливої вартості на кінець звітного періоду, протягом якого зміна мала місце.

Банк використовує наступну ієрархічну структуру методів оцінки для визначення справедливої вартості, що відображає суттєвість вхідних даних використаних для оцінки:

- Рівень 1: вхідні дані, а саме котирування на активному ринку (нескориговані);

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

- Рівень 2: вхідні дані інші, ніж котирування, включені в Рівень 1, які доступні прямо (як ціна) або опосередковано (похідні від цін). Дана категорія включає інструменти, які оцінюються використовуючи: котирування на активному ринку для подібних інструментів; котирування для ідентичних та подібних інструментів на ринках, які вважаються менш активними або інші методи оцінки, коли всі суттєві вхідні дані прямо чи опосередковано доступні на ринку;

- Рівень 3: вхідні дані недоступні на ринку. До даної категорії відносяться всі інструменти, для яких метод оцінки включає вхідні дані, які не базуються на доступних даних та недоступні вхідні дані мають суттєвий вплив на оцінку інструменту. Дана категорія включає інструменти, що оцінюються на основі котирувань для подібних інструментів, коли вимагається використання суттєвих коригувань або припущень, щоб відобразити різницю між інструментами.

Взаємозалік

Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань з відображенням лише чистого сальдо у Звіті про фінансовий стан здійснюється тільки за наявності юридично закріпленого права здійснювати взаємозалік або наміру реалізувати актив одночасно з погашенням зобов'язання.

Статутний капітал

Прості акції та некумулятивні привілейовані акції, що не підлягають погашенню та дивіденди за якими сплачуються за відповідним рішенням, відображаються у складі капіталу. Витрати на оплату послуг третім сторонам, безпосередньо пов'язані з випуском нових акцій, за винятком випадків об'єднання компаній, відображаються у складі капіталу як зменшення суми, отриманої у результаті даної емісії. Сума перевищення справедливої вартості отриманих коштів над номінальною вартістю випущених акцій відображається як додатково сплачений капітал.

Власні викуплені акції

У разі придбання Банком своїх акцій вартість придбання, включаючи відповідні витрати на проведення операції, за вирахуванням податку на прибуток вираховується із загальної суми капіталу як власні викуплені акції до моменту їх анулювання або повторного випуску чи продажу. При подальшому повторному випуску або продажу таких акцій отримана сума включається до складу капіталу.

Дивіденди

Здатність Банку оголошувати та виплачувати дивіденди підпадає під дію правил і норм українського законодавства. Дивіденди визнаються як зобов'язання і вираховуються з суми капіталу на звітну дату, тільки якщо вони були оголошені до звітної дати включно. Інформація про дивіденди розкривається у звітності, якщо вони були запропоновані до звітної дати, а також запропоновані або оголошені після звітної дати, але до дати затвердження фінансової звітності до випуску.

Банківські метали

Золото та інші дорогоцінні метали відображаються за цінами купівлі НБУ, які приблизно відповідають справедливій вартості, з дисконтом стосовно котирувань Лондонської біржі металів. Зміни у цінах купівлі НБУ відображаються як курсові різниці за операціями з дорогоцінними металами у складі інших доходів.

Оренда

Визначення оренди

При заключенні договору, Банк визначає чи договір або окрема його частина є договорами оренди. Договір або окрема його частина є договором оренди, якщо він передає право контролювати використання визначеного активу протягом певного періоду часу в обмін на компенсацію.

Банк повторно оцінює чи є договір або окрема його частина договорами оренди лише у разі перегляду умов договору.

Якщо договір або окрема його частина є договорами оренди, Банк обліковує кожну орендну складову як договір оренди, окремо від неорендних складових договору.

Банк визначає строк оренди, як нескасовний період оренди враховуючи:

- періоди, які охоплюються опціоном на продовження оренди у випадку, якщо орендар обґрунтовано впевнений у тому, що він скористається такою можливістю; та

- періоди, які охоплюються опціоном на дострокове припинення оренди, якщо орендар обґрунтовано впевнений у тому, що він не скористається такою можливістю.

Банк переглядає строк оренди у разі зміни нескасовного періоду оренди.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Строк оренди починається з дати початку оренди, тобто з дати, коли орендодавець робить базовий актив доступним для використання орендарем.

Банк як орендар

Первісна оцінка

На дату початку оренди, Банк визнає актив з права користування та зобов'язання за договором оренди. Актив з права користування оцінюється за собівартістю.

На дату початку оренди, Банк оцінює зобов'язання за договором оренди в сумі теперішньої вартості орендних платежів, ще не сплачених на таку дату. Орендні платежі дисконтуються застосовуючи відсоткову ставку, яка передбачена договором оренди. Якщо таку ставку не можна легко визначити, Банк застосовує додаткову ставку запозичення орендаря.

До складу орендних платежів, що враховуються при оцінці орендних зобов'язань за право користування базовим активом протягом строку оренди включаються:

- фіксовані платежі (включаючи по суті фіксовані платежі) за вирахуванням будь-яких стимулів до заключення договору оренди, що підлягають отриманню;
- змінні орендні платежі, що залежать від індексу або ставки, які первісно оцінені з використанням такого індексу чи ставки на дату початку оренди;
- суми, які будуть сплачені Банком за гарантіями ліквідаційної вартості;
- ціна реалізації опціону на придбання активу, якщо Банк обґрунтовано впевнений у тому, що він скористається такою можливістю;
- штрафи за припинення договору оренди, якщо умови оренди відображають реалізацію Банком опціону на дострокове припинення договору оренди.

Виключення для невизнання на балансі активу з права користування

Банк використовує виключення та не визнає на балансі активи з права користування щодо:

- короткострокових договорів оренди;
- договорів оренди, за якими базовий актив має низьку вартість.

Банк застосовує виключення до договорів оренди всіх груп активів.

При застосуванні даного виключення короткостроковими вважаються договори оренди зі строком оренди до 365 днів включно. Договори оренди, що передбачають опціон на придбання базового активу не розглядаються як короткотермінові.

Банк застосовує поріг 5 000 євро (гривневий еквівалент на дату застосування виключення), при визначенні базового активу з низькою вартістю.

За договорами оренди, до яких Банк застосовує виключення, витрати визнаються в періоді, до якого вони належать.

Подальша оцінка

Після дати початку оренди Банк оцінює всі активи з права користування, окрім тих, що відповідають визначенню інвестиційної нерухомості, за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації, накопиченого зменшення корисності з коригуванням на суму переоцінки орендних зобов'язань відображеної проти собівартості активу з права користування.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Амортизація активу з права користування здійснюється від дати початку оренди до кінця строку корисного використання базового активу, якщо оренда передає Банку право власності на базовий (орендований) актив наприкінці строку оренди або якщо собівартість активу з права користування відображає факт, що Банк скористається можливістю його придбати. В інших випадках Банк амортизує актив з права користування з дати початку оренди до більш ранньої з двох таких дат: кінець строку корисного використання активу з права користування та кінець строку оренди.

Інші вимоги до нарахування амортизації, визнання зменшення корисності за активом з права користування аналогічні вимогам, що застосовуються до власних основних засобів.

Банк розкриває активи з права користування, окрім тих, що відповідають визначенню інвестиційної нерухомості за статтею «Основні засоби» Звіту про фінансовий стан з окремою деталізацією у Примітці 14. Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років активи з права користування, що відповідають визначенню інвестиційної нерухомості були відсутні.

Банк розкриває зобов'язання за договорами оренди за статтею «Інші зобов'язання» у Звіті про фінансовий стан з окремою деталізацією у Примітці 18.

Після дати початку оренди Банк розкриває у Звіті про прибутки та збитки:

- відсотки за орендним зобов'язанням, – за статтею «Інші процентні витрати» з окремою деталізацією у Примітці 23;
- платежі за короткостроковими договорами оренди, договорами оренди, за якими базовий актив має низьку вартість, а також змінні орендні платежі, не включені до оцінки орендного зобов'язання, – в тому періоді, до якого вони належать, – за статтею «Інші адміністративні та операційні витрати» (з окремою деталізацією у Примітці 29).

Переоцінка зобов'язань за договором оренди

Банк змінює оцінку орендних зобов'язань, дисконтуючи переглянуті орендні платежі з використанням переглянутої ставки дисконтування, якщо виконується будь-яка з умов:

- зміна строку оренди (у зв'язку з переглядом ймовірності виконання опціону на продовження або дострокового припинення оренди);
- зміна оцінки можливості придбання базового активу;
- зміна платежів, обумовлена зміною плаваючої ставки відсотка.

Банк змінює оцінку орендних зобов'язань, дисконтуючи переглянуті орендні платежі з використанням незмінної ставки дисконтування, якщо виконується будь-яка з умов:

- зміна сум, які, як очікується, будуть сплачені за гарантією ліквідаційної вартості;
- зміна майбутніх орендних платежів внаслідок зміни індексу або ставки, що використовуються для визначення таких платежів.

Банк відображає суму переоцінки орендного зобов'язання як коригування активу з права користування (крім випадку зменшення балансової вартості активу з права користування до нуля). У випадку, коли балансова вартість активу з права користування зменшилася до нуля та відбувається подальше зменшення орендного зобов'язання, Банк визнає решту суми у складі прибутків або збитків.

Модифікації договору оренди

Банк розглядає модифікацію договору оренди як окремий договір оренди, якщо виконуються умови:

- модифікація збільшує сферу дії договору оренди, додаючи право на користування одним або більшою кількістю базових активів;
- компенсація за договором збільшується на суму, що відповідає ціні окремого договору за збільшений обсяг з відповідними коригуваннями, що відображають обставини конкретного договору.

Для модифікації договору оренди, яка не розглядається як окремий договір оренди, на дату набрання чинності модифікацією, Банк:

- розподіляє компенсацію, зазначену в модифікованому договорі оренди;
- визначає строки модифікованої оренди;
- переоцінює орендне зобов'язання шляхом дисконтування переглянутих орендних платежів із використанням переглянутої ставки дисконтування.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Переглянута ставка дисконтування визначається як відсоткова ставка, яка передбачена договором оренди для залишкового строку оренди або як додаткова ставка запозичення орендаря на дату набрання чинності модифікації оренди, якщо ставку відсотка, передбачену в оренді, не можна легко визначити.

Для модифікації договору оренди, яка не розглядається як окремий договір оренди, на дату набрання чинності модифікацією, Банк:

- зменшує балансову вартість активу з права користування на суму часткового або повного припинення оренди для модифікації, що зменшує обсяг договору оренди; будь-який прибуток або збиток, пов'язаний із частковим або повним припиненням оренди відображається за статтею «Інші адміністративні та операційні витрати» Звіту про прибутки та збитки;
- відображає коригування активу з права користування для усіх інших модифікацій договору оренди.

Банк як орендодавець

Банк як орендодавець кожен з договорів оренди класифікує як фінансову або операційну оренду.

Дана класифікація здійснюється за станом на ранішу з дат, – дату заключення договору оренди або дату прийняття сторонами на себе зобов'язань щодо погоджених основних умов договору оренди, та переглядається лише у разі модифікації договору оренди.

Оренда класифікується як фінансова, якщо вона передає в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з правом власності на базовий актив. В іншому випадку оренда класифікується як операційна.

Класифікація оренди як фінансової або операційної залежить від суті операції, а не від форми договору.

Фінансова оренда – Банк як орендодавець

Первісна оцінка

На дату початку оренди Банк відображає активи, які надані у фінансову оренду як наданий кредит в сумі чистої інвестиції в оренду за статтею «Кредити клієнтам» Звіту про фінансовий стан.

Чиста інвестиція в оренду розраховується як теперішня вартість орендних платежів і теперішня вартість негарантованої ліквідаційної вартості активу, дисконтована із застосуванням ставки відсотка, передбаченої в договорі.

Первісні прямі витрати включаються до первісної оцінки чистої інвестиції в оренду.

Станом на дату початку оренди, до оцінки чистої інвестиції в оренду враховуються наступні ще не отримані платежі за право користування базовим активом протягом строку оренди:

- фіксовані платежі за вирахуванням будь-яких стимулів до заключення договору оренди, що підлягають сплаті;
- змінні орендні платежі, що залежать від індексу або ставки, первісно оцінені з використанням індексу або ставки на дату початку оренди;
- платежі з будь-яких гарантій ліквідаційної вартості, надані Банкові орендарем, стороною, пов'язаною з орендарем, або третьою стороною, не пов'язаною з Банком, і спроможною з фінансової точки зору погасити зобов'язання за гарантією;
- платежі за реалізацію опціону на придбання, якщо орендар обґрунтовано впевнений у тому, що він реалізує таку можливість;
- платежі в рахунок штрафів за припинення терміну дії оренди, якщо умовами оренди передбачено можливість припинення оренди орендарем.

Подальша оцінка

Банк визнає фінансовий дохід протягом строку оренди на основі моделі, яка відображає сталу періодичну норму прибутковості на чисті інвестиції орендодавця в оренду. Фінансовий дохід відображається за статтею «Інші процентні доходи» Звіту про прибутки та збитки з окремою деталізацією у Примітці 23.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Модифікація договору фінансової оренди

Банк розглядає модифікацію договору фінансової оренди як окремий договір, якщо одночасно виконуються умови:

- модифікація збільшує сферу дії договору оренди, додаючи право на користування одним або більшою кількістю базових активів;
- компенсація за договором збільшується на суму, що відповідає ціні окремого договору за збільшений обсяг з відповідними коригуваннями, що відображають обставини конкретного договору.

Для модифікації договору фінансової оренди, яка не розглядається як окремий договір оренди, Банк, у тому разі, якщо оренда була б класифікована як операційна у разі чинності такої модифікації за станом на дату початку дії оренди, розглядає модифікацію як нову оренду з дати набрання чинності модифікації оренди. Банк оцінює балансову вартість базового активу як чисту інвестицію в оренду за станом безпосередньо перед датою набрання чинності модифікації.

Всі інші модифікації, а також визнання очікуваних кредитних збитків та припинення визнання (включаючи обумовлене суттєвою модифікацією договірних грошових потоків) відображаються згідно з МСФЗ 9 за договором фінансової оренди аналогічно до відображення за іншими кредитами клієнтам.

Операційна оренда – Банк як орендодавець

Банк відносить орендні платежі на дохід на прямолінійній основі протягом строку оренди або на іншій систематичній основі, якщо остання більшою мірою відображає модель отримання Банком вигод від використання предмета оренди.

Банк відображає витрати, включаючи нарахування амортизації, понесені для отримання доходу в сумі орендних платежів як витрати у Звіті про прибутки та збитки.

Банк включає первісні прямі витрати, понесені під час укладення договору про операційну оренду, до балансової вартості базового активу та визнає їх витратами протягом строку оренди на такій самій основі, як і дохід від оренди.

Банк розкриває інформацію щодо активів, які надаються в операційну оренду (за класом базового активу), окремо від власних активів, які Банк утримує та використовує (Примітка 14).

Модифікація договору операційної оренди

Банк обліковує модифікацію операційної оренди як новий договір оренди з дати набрання чинності модифікації, якщо вона відповідає критеріям визнання оренди. Банк враховує всі отримані та/або нараховані платежі, пов'язані з первісною орендою як частину орендних платежів за новою орендою.

Дочірні підприємства

Дочірні підприємства – це підприємства, які контролюються Банком. Банк контролює підприємство, коли піддається ризикам, пов'язаним з перемінними доходами від участі у діяльності підприємства, або має право на отримання таких доходів та має можливість впливати на ці доходи через свій вплив на підприємство. Зокрема, Банк консолідує підприємства, над якими у нього є контроль де-факто.

Інвестиції в дочірні підприємства у фінансовій звітності відображаються на дату балансу за їх собівартістю.

Дочірніми підприємствами Банку є:

	Частка участі/ права голосу, %				
Дочірнє підприємство	*2020* ***р.***	*2019* ***р.***	***Країна***	***Дата приєднання***	***Галузь***
ТОВ «Райффайзен Лізинг Аваль»	87,08	87,08	Україна	29 червня 2006 р.	Фінансовий лізинг
ТОВ «РЕК ГАММА»	100,00	100,00	Україна	26 березня 2013 р.	Операції з нерухомим майном

Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість утримується Банком з метою отримання доходу від здачі в оренду або для підвищення вартості вкладеного капіталу і не експлуатується Банком.

Інвестиційна нерухомість первісно обліковується за собівартістю з врахуванням витрат на здійснення операцій. Інвестиційна нерухомість надалі обліковується за справедливою вартістю. Оцінка інвестиційної нерухомості здійснюється на кожну звітну дату та різниця між балансовою та справедливою вартістю визнається у Звіті про прибутки та збитки як «Переоцінка інвестиційної нерухомості». Дохід від оренди відображається у Звіті про прибутки та збитки у складі інших доходів.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Наступні витрати капіталізуються тільки тоді, коли існує ймовірність того, що Банк отримає пов'язані з ними економічні вигоди, і що їх вартість може бути достовірно оцінена. Всі інші витрати (на ремонт та обслуговування) визнаються як витрати періоду.

Основні засоби

Обладнання відображається за фактичною вартістю без урахування вартості повсякденного обслуговування, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопиченого зменшення корисності. Будівлі оцінюються за справедливою вартістю за вирахуванням амортизації та зменшення корисності, визнаної після дати переоцінки. Балансова вартість основних засобів оцінюється на предмет зменшення корисності, коли події або зміни в обставинах свідчать про те, що балансова вартість не може бути відшкодована.

Після первісного визнання за фактичною вартістю будівлі відображаються за переоціненою вартістю, що є справедливою вартістю на дату переоцінки за вирахуванням подальшої накопиченої амортизації і будь-яких подальших накопичених збитків від зменшення корисності. Переоцінка здійснюється досить часто, щоб уникнути суттєвих розбіжностей між справедливою вартістю переоціненого активу і його балансовою вартістю.

На дату переоцінки, накопичена амортизація згортається відносно сукупної вартості активів, в свою чергу чиста залишкова вартість збільшується або зменшується до переоціненої вартості. Приріст вартості від переоцінки відображається у Звіті про фінансовий стан у складі резерву з переоцінки будівель у складі іншого сукупного доходу, за вирахуванням сум відновлення попереднього зменшення вартості цього активу, раніше відображеного у Звіті про прибутки та збитки. У цьому випадку сума збільшення вартості активу відображається у Звіті про прибутки та збитки. Зменшення вартості від переоцінки відображається у Звіті про прибутки та збитки за вирахуванням безпосереднього заліку такого зменшення проти попереднього приросту вартості того ж активу, відображеного у резерві з переоцінки будівель.

Щорічне перенесення сум з резерву переоцінки будівель до складу нерозподіленого прибутку здійснюється за рахунок різниці між сумою амортизації, що розраховується виходячи з переоціненої балансової вартості активів, і сумою амортизації, що розраховується виходячи з первісної вартості активів. При вибутті активу відповідна сума, включена до резерву з переоцінки, переноситься до складу нерозподіленого прибутку.

Нарахування амортизації активу починається з дати його введення в експлуатацію. Амортизація нараховується лінійним методом протягом таких очікуваних строків корисної служби активів:

	Років	
	2020 ***р.***	*2019* ***р.***
Будівлі	8-50	8-50
Меблі, інвентар та інші активи	2-8	2-8
Комп'ютери та обладнання	4-8	4-8
Транспортні засоби	6	6

Залишкова вартість, строки корисної служби та методи нарахування амортизації активів переглядаються наприкінці кожного звітного року та коригуються при необхідності.

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються у складі інших адміністративних та операційних витрат у періоді, у якому такі витрати були понесені, крім випадків, коли такі витрати підлягають капіталізації.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи включають придбані програмне забезпечення та ліцензії. Нематеріальні активи, придбані окремо, первісно визнаються за собівартістю. Після первісного визнання нематеріальні активи відображаються за фактичною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Нематеріальні активи мають обмежені або невизначені строки корисної служби. Нематеріальні активи з обмеженим строком корисної служби амортизуються протягом строку корисної служби, що становить 4-10 років (2019 р.: 4-10 років), якщо інше не передбачено документами по експлуатації, договорами та ін., та оцінюються на предмет зменшення корисності у разі наявності ознак можливого зменшення корисності нематеріального активу.

Строки та порядок амортизації нематеріальних активів з обмеженим строком корисної служби аналізуються принаймні щорічно наприкінці кожного фінансового року.

Активи, призначені для продажу

Банк класифікує необоротні активи (або групу вибуття) як призначені для продажу, якщо їх балансова вартість буде відшкодовуватись, в основному, шляхом продажу, а не в ході їх використання. Для цього необоротні активи (або група вибуття) мають бути доступні для негайного продажу в їх теперішньому стані на тих умовах, які є звичайними при продажу таких активів (групи вибуття), при цьому їх продаж має характеризуватись високим ступенем ймовірності.

Висока ймовірність продажу означає твердий намір керівництва Банку додержуватися плану продажу необоротного активу (або групи вибуття). При цьому необхідно, щоб була розпочата програма активних дій з пошуку покупця й

виконання такого плану. Крім цього, необоротний актив (група вибуття) має активно пропонуватись до реалізації за ціною, що є обґрунтованою, з урахуванням його поточної справедливої вартості. Крім того, відображення продажу як завершеної операції має очікуватись протягом одного року з дати класифікації необоротних активів (або групи вибуття) як призначених для продажу.

Банк оцінює активи (групу вибуття), класифіковані як призначені для продажу, за меншою з двох оцінок: балансовою вартістю або справедливою вартістю за вирахуванням витрат на продаж. У разі настання подій або зміни обставин, що вказують на можливе зменшення корисності активів (або групи вибуття), Банк відображає збиток від зменшення корисності при первісному, а також наступному списанні їх вартості до справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж.

Запаси

Для визначення вартості однорідних запасів, що були використані або реалізовані протягом звітного періоду та оцінки їх кінцевих залишків, Банк використовує формулу «вартості перших за часом надходження запасів (ФІФО)», крім запасів паливно-мастильних матеріалів. Вартість паливно-мастильних матеріалів обраховується за формулою середньозваженої вартості. В подальшому запаси оцінюються за найменшою з двох вартостей: собівартістю або чистою вартістю реалізації.

Активи, **отримані шляхом обміну на кредити** (**майно**, **що перейшло у власність Банку як заставодержателя**)

Вартість майна, що перейшло у власність Банку як заставодержателя, оцінюється за справедливою вартістю застави на дату стягнення. В подальшому ці активи класифікуються та обліковуються як запаси, активи, призначені для продажу, основні засоби або інвестиційна нерухомість.

Інші нефінансові активи

Інші нефінансові активи, окрім запасів, оцінюються на кожну звітну дату на предмет наявності ознак зменшення корисності. Сумою очікуваного відшкодування для інших нефінансових активів є більша з двох оцінок: їх справедлива вартість за вирахуванням витрат на продаж або вартість у використанні. Збиток від зменшення корисності визнається тоді, коли балансова вартість активу перевищує суму очікуваного відшкодування. Усі збитки від зменшення корисності щодо інших нефінансових активів визнаються у прибутку або збитку і відвертаються, тільки якщо відбулася зміна в оцінках, використаних для визначення суми очікуваного відшкодування. Збиток від зменшення корисності відвертається тільки в тій мірі, щоб балансова вартість активу не перевищувала балансову вартість, яка була б визначена, якби збиток від зменшення корисності не був визнаний.

Оподаткування

Сума податку на прибуток складається з поточного і відстроченого податків. Податок на прибуток визнається у прибутку або збитку, за винятком випадків, коли він відноситься до статей іншого сукупного доходу або до операцій з акціонерами, визнаних безпосередньо у власному капіталі; в таких випадках він визнається в іншому сукупному доході або безпосередньо у власному капіталі.

Поточний податок

Поточні податкові активи та зобов'язання за поточний та попередні роки оцінюються в сумі, очікуваній до відшкодування від або належній до сплати податковим органам. Для розрахунку суми були використані ставки податку, що набрали чинності станом на звітну дату у відповідності до податкового законодавства України. Поточний податок до сплати включає також будь-яке податкове зобов'язання, що виникає в результаті оголошення дивідендів.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Відстрочений податок

Відстрочені податкові активи та зобов'язання розраховуються по всіх тимчасових різницях, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності, за винятком випадків, коли відстрочений податок на прибуток виникає у результаті первісного відображення гудвілу, активу або зобов'язання за операцією, що не являє собою об'єднання компаній, і яка на момент здійснення не впливає ані на бухгалтерський прибуток, ані на оподатковуваний прибуток чи збиток.

Відстрочений податковий актив відображається в обліку лише тоді, коли існує ймовірність отримання у майбутньому оподатковуваного прибутку, за рахунок якого можна здійснити залік цих тимчасових різниць, що зменшують податкову базу. Відстрочений податковий актив та зобов'язання визначаються за ставками податку, що будуть застосовуватись протягом періоду реалізації активу чи врегулювання зобов'язання на підставі законодавства, яке набуло або фактично набуло сили на звітну дату.

Крім цього, в Україні існують різні операційні податки, що застосовуються до діяльності Банку. Ці податки включаються до складу адміністративних та операційних витрат.

Резерви

Резерви визнаються, коли внаслідок певних подій у минулому Банк має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання, для врегулювання якого, з великим ступенем вірогідності, буде необхідним відтік ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, і суму зобов'язання можна достовірно оцінити.

Зобов'язання з пенсійного забезпечення та інших виплат

Банк не має схем пенсійного забезпечення, крім участі у державній пенсійній системі України, що передбачає розрахунок і сплату поточних внесків роботодавця як відсотка від поточних загальних виплат працівникам. Ці витрати відображаються у звітному періоді, до якого відноситься відповідна заробітна плата.

Звітність за сегментами

Звітність за сегментами Банку побудована на наступних операційних сегментах: великі та малі підприємства, мікро-підприємства та фізичні особи, фінансові установи, управління активами.

Операційні сегменти є компонентами діяльності Банку, які забезпечують отримання доходу та/або генерують витрати, переглядаються керівництвом Банку, та щодо яких наявна вичерпна фінансова інформація для прийняття рішень.

Умовні активи та зобов'язання

Умовні активи не визнаються у Звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких активів здійснюється, коли надходження пов'язаних з ними економічних вигод є ймовірним.

Умовні зобов'язання не відображаються у Звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких зобов'язань здійснюється, за винятком випадків, коли відтік ресурсів для виконання таких зобов'язань є малоймовірним.

Визнання доходів та витрат

Процентні та аналогічні доходи та витрати

Для всіх боргових фінансових інструментів, що оцінюються за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, процентні доходи та процентні витрати відображаються за ефективною ставкою відсотка. Ефективна ставка відсотка є ставкою, яка точно дисконтує очікувані майбутні грошові надходження/платежі протягом очікуваного строку існування фінансового інструменту, до валової балансової вартості фінансового активу або амортизованої собівартості фінансового зобов'язання.

При обчисленні ефективної ставки відсотка враховуються всі дисконти та премії понесені у зв'язку з виникненням/придбанням інструменту, та всі комісійні винагороди чи додаткові витрати, що є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка.

Якщо очікування щодо грошових потоків за фінансовим активом переглядаються з причин інших, аніж зміна кредитного ризику, здійснюється коригування в бік збільшення або зменшення балансової вартості активу у Звіті про фінансовий стан з одночасним збільшенням або зменшенням процентних доходів. Сума такого коригування в подальшому амортизується з відображенням за статтею процентних доходів Звіту про прибутки та збитки.

Банк розраховує процентні доходи застосовуючи ефективну ставку відсотка до валової балансової вартості для всіх фінансових активів, окрім знецінених.

Якщо фінансовий актив стає знеціненим, та, відповідно, перебуває на Стадії 3 знецінення, Банк розраховує процентні доходи за ним застосовуючи ефективну ставку відсотка до чистої балансової вартості фінансового активу. Якщо кредитна

якість фінансового активу поліпшується такою мірою, що він вже не вважається знеціненим, Банк повертається до розрахунку процентних доходів на валовій основі.

Для придбаних (створених) знецінених фінансових активів Банк розраховує процентні доходи шляхом визначення скоригованої на кредитний ризик ефективної ставки відсотка та її застосування до чистої балансової вартості активу. Така ставка відсотка при первісному визнанні точно дисконтує очікувані майбутні грошові потоки (враховуючи кредитні збитки) до суми амортизованої собівартості придбаного (створеного) знеціненого фінансового активу.

У портфелі Банку є інвестиції в активи емітовані країнами, якими застосовуються негативні ставки відсотка. Банк розкриває сплачені суми процентних витрат за такими активами, як процентні витрати, з додатковим розкриттям інформації (Примітка 23).

Процентні доходи та процентні витрати за фінансовими інструментами, призначеними для торгівлі, фінансовими активами, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток та фінансовими активами призначеними для подальшої оцінки за справедливою вартістю через прибуток або збиток розкриваються окремо від чистих прибутків та збитків за даними категоріями інструментів у Звіті про прибутки та збитки.

Інші доходи

Банк визнає дохід за договором, щоб відобразити передачу клієнтам обіцяних товарів або послуг на суму, що відповідає винагороді, на яку Банк, за його очікуваннями, отримає право в обмін на ці товари або послуги.

Комісійні доходи

Банк отримує комісійні доходи від різних видів послуг, що надаються клієнтам. Комісійні доходи можна розділити на такі дві категорії:

- Комісійні доходи, отримані за надання послуг протягом певного періоду

Комісії, отримані від надання послуг протягом певного періоду, нараховуються протягом цього періоду. Такі статті включають комісійні доходи та винагороди за управління активами, відповідальне зберігання та інші управлінські та консультаційні послуги. Комісії за зобов'язаннями з надання кредитів, що, ймовірно, будуть використані, та інші комісії, пов'язані з наданням кредитів, переносяться на наступні періоди (разом із будь-якими додатковими витратами) та визнаються як коригування ефективної ставки відсотка за кредитом.

- Комісійні доходи від надання послуг з проведення операцій

Комісії, отримані за проведення або участь у переговорах щодо здійснення операцій від імені третьої сторони, наприклад, укладення угоди про придбання акцій чи інших цінних паперів, або придбання чи продаж компанії, визнаються після завершення відповідної операції. Комісія або частина комісії, пов'язана з певними показниками дохідності, визнається після дотримання відповідних критеріїв.

Дивідендний дохід

Дохід визнається, коли встановлюється право Банку на отримання платежу. Дивідендний дохід від операцій з дольовими інструментами, що класифікуються як торгові та як фінансові активи, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, відображається у Звіті про прибутки та збитки у складі чистих прибутків або збитків від цих категорій інструментів.

Кредитні (збитки)/ прибутки

Очікувані кредитні збитки/прибутки за Еквівалентами грошових коштів, Заборгованістю кредитних установ, Кредитами клієнтам, Інвестиційними цінними паперами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, Іншими фінансовими активами та Договірними та умовними фінансовими зобов'язаннями відображаються за статтею «Кредитні (збитки)/ прибутки» Звіту про прибутки та збитки.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Прибуток на акцію

Розрахунок базового прибутку на акцію здійснено на основі чистого прибутку, що належить акціонерам Банку, та середньозваженої кількості простих акцій в обігу протягом періоду, за вирахуванням власних акцій, викуплених у акціонерів та не проданих. Протягом звітного періоду жодних фінансових інструментів, які мають коригуючий вплив на акції, в обігу не було. Таким чином, прибуток на акцію дорівнює скоригованому чистому прибутку на акцію.

Операції в іноземній валюті

Окрема фінансова звітність Банку представлена в українських гривнях, які Банк обрав функціональною валютою та валютою звітності. Операції в іноземних валютах первісно відображаються у функціональній валюті за обмінним курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземній валюті, перераховуються у функціональну валюту за обмінним курсом, що діє на звітну дату. Прибутки та збитки у результаті перерахунку операцій в іноземній валюті відображаються у Звіті про прибутки та збитки як результат від операцій в іноземній валюті – курсові різниці. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дати первісних операцій. Немонетарні статті, які обліковуються за справедливою вартістю, перераховуються за обмінним курсом, що діє на дату визначення справедливої вартості.

Різниці між договірним обмінним курсом за певною операцією в іноземній валюті та офіційним курсом НБУ на дату такої операції також включаються до результату торгових операцій в іноземній валюті.

Офіційні обмінні курси НБУ станом на 31 грудня 2020 та 2019 років становили 28,2746 та 23,6862 гривень за 1 долар США і 34,7396 та 26,4220 гривень за 1 євро, відповідно. Станом на 8 квітня 2021 року офіційні обмінні курси НБУ становили 27,8923 гривень за 1 долар США та 33,1388 гривень за 1 євро.

Нові та переглянуті стандарти та їх тлумачення

Банк застосував такі зміни до стандартів з датою початкового застосування 1 січня 2020 року при складанні цієї окремої фінансової звітності:

- Зміни посилань на Концептуальну основу у МСФЗ (зміни до МСФЗ 2, МСФЗ 3, МСФЗ 6, МСФЗ 14, МСБО 1, МСБО 8, МСБО 34, МСБО 37, МСБО 38, КТМФЗ 12, КТМФЗ 19, КТМФЗ 20, КТМФЗ 22 та ПКТ 32);
- Визначення бізнесу (зміни до МСФЗ 3);
- Визначення суттєвості (зміни до МСБО 1 та МСБО 8);
- Реформа базової ставки відсотка (зміни до МСФЗ 9, МСБО 39, та МСФЗ 7);

Дані зміни не мають впливу на цю окрему фінансову звітність.

Нові або переглянуті стандарти та їх тлумачення, які ще не набрали чинності

Наступні нові стандарти та зміни до стандартів ще не набрали чинності станом на 31 грудня 2020 року і не застосовувалися при складанні цієї окремої фінансової звітності. Банк планує застосувати дані нововведення в тому звітному періоді, коли вони наберуть чинності.

- МСФЗ 17 «Договори страхування»;
- Класифікація зобов'язань на поточні та непоточні (зміни до МСБО 1);
- Посилання на Концептуальну основу (зміни до МСФЗ 3);
- Основні засоби – дохід, отриманий до початку передбаченого використання (зміни до МСБО 16);
- Обтяжливі договори – вартість виконання договору (зміни до МСБО 37);
- Щорічні покращення МСФЗ 2018-2020 рр. (зміни до МСФЗ 1, МСФЗ 9, МСФЗ 16, МСБО 41);
- Реформа базової ставки відсотка – фаза 2 (зміни до МСФЗ 9, МСБО 39, МСФЗ 7, МСФЗ 4 та МСФЗ 16);
- Розкриття інформації щодо облікової політики (зміни до МСБО 1 та Положення 2 щодо практики МСФЗ);
- Визначення облікових оцінок (зміни до МСБО 8).

Не очікується, що наведені вище нові стандарти та зміни до стандартів будуть мати суттєвий вплив на окрему фінансову звітність Банку.

Облік поступок за договорами оренди, пов'язаних з пандемією «COVID-19» (зміни до МСФЗ 16)

Наприкінці травня 2020 року РМСБО було випущено «Облік поступок за договорами оренди, пов'язаних з пандемією «COVID-19» (зміни до МСФЗ 16), – документ, за яким орендарям надається право на виключення при оцінці того чи є

поступки за договорами оренди, пов'язані з пандемією «COVID-19» модифікацією договору оренди. Банком прийнято рішення щодо незастосування даного практичного спрощення.

5. Суттєві облікові судження та оцінки

Судження

У процесі застосування облікової політики керівництво Банку зробило такі судження, крім облікових оцінок, які мають найбільш суттєвий вплив на суми, відображені у фінансовій звітності:

Класифікація фінансових активів

При здійсненні класифікації фінансових активів Банк застосовує судження та враховує фактори, релевантні для виконання тесту на перевірку відповідності характеристик контрактних грошових потоків та при визначенні бізнес-моделі управління групами фінансових активів.

Невизначеність оцінок

У процесі застосування облікової політики керівництво Банку використовувало свої судження та здійснювало оцінки при визначенні сум, відображених у фінансовій звітності. Найбільш суттєве використання суджень та оцінок включає:

Безперервність діяльності

Керівництво Банку здійснило оцінку щодо його можливості подальшої безперервної діяльності та впевнилось, що Банк має ресурси для продовження діяльності у осяжному майбутньому. До того ж, керівництву не відомо про будь-які значні невизначеності, що можуть викликати значну невпевненість у можливості Банку здійснювати безперервну діяльність. Таким чином, складання окремої фінансової звітності було продовжено виходячи з принципу безперервності діяльності.

Справедлива вартість фінансових інструментів

У випадках, коли справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, що обліковуються у Звіті про фінансовий стан, не може бути отримана шляхом спостережень за активними ринками, вона визначається за допомогою набору технік оцінювання, що включають використання математичних моделей. Вхідні параметри моделей включають доступну ринкову інформацію; у випадку, коли це неможливо, застосування певного судження необхідне для визначення справедливої вартості.

Резерв під очікувані кредитні збитки

Оцінка резервів під знецінення згідно з МСФЗ 9 за всіма категоріями фінансових активів вимагає суджень, зокрема оцінок щодо сум та часу надходження майбутніх грошових потоків та вартості забезпечення при визначенні очікуваних кредитних збитків та оцінці на предмет суттєвого збільшення кредитного ризику. Дані оцінки визначаються багатьма факторами, зміни яких можуть обумовити визначення сум резервів різного порядку. Розрахунок резервів під очікувані кредитні збитки в Банку є результатом застосування комплексних моделей з певною кількістю визначених суджень при виборі змінних вхідних даних та оцінці їх взаємозалежностей.

Елементами моделей розрахунку очікуваних кредитних збитків, що передбачають облікові судження та оцінки, є:

- внутрішня рейтингова модель Банку;
- якісні та кількісні критерії Банку щодо визначення того, чи відбулось суттєве збільшення кредитного ризику, та, відповідно, що резерви за фінансовими активами підлягають оцінці на рівні кредитних збитків очікуваних від подій дефолту протягом всього строку існування інструмента;
- групування фінансових активів для оцінки резервів під очікувані кредитні збитки на сукупній основі;
- розробка моделей очікуваних кредитних збитків, включно з визначенням формул та вибором вхідних даних;
- визначення взаємозалежностей між макроекономічними сценаріями та, параметрами економіки, зокрема рівнем безробіття, вартістю застави, а також визначення впливу сценаріїв на показники ймовірностей настання дефолту, заборгованості під ризиком дефолту та розмірів збитків у випадку настання дефолту;
- вибір прогнозних макроекономічних сценаріїв та коефіцієнтів зважування їх ймовірності, інтеграція параметрів економіки в моделі очікуваних кредитних збитків.

Згідно з політикою Банку моделі підлягають регулярному переглядові в контексті історичних даних щодо фактично понесених збитків та за потреби підлягають уточненню.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Оренда – визначення строку оренди для договорів з пролонгацією

Банк визначає строк оренди як нескасовний період оренди, враховуючи періоди, що охоплюються опціоном на продовження оренди у разі впевненості щодо його використання та періодів, що охоплюються опціоном на дострокове припинення оренди, у разі впевненості щодо його невикористання.

За частиною договорів оренди Банку передбачено можливість пролонгації. Банк застосовує судження оцінюючи імовірність використання такої можливості. Зокрема, Банк враховує всі релевантні фактори, що породжують економічні стимули щодо використання можливості пролонгації. Після дати початку оренди, Банк переглядає строк оренди у разі виникнення суттєвих подій або зміни обставин, що контролюються Банком та впливають на спроможність Банку скористатися (або не скористатися) можливістю щодо пролонгації (наприклад, зміни бізнес-стратегії).

Оренда – додаткова ставка запозичення

Якщо Банк не може відразу визначити відсоткову ставку, яка передбачена договором оренди, він застосовує додаткову ставку запозичення орендаря для оцінки орендних зобов'язань. Такою є ставка відсотка, яку Банк був би зобов'язаний сплачувати у разі запозичення коштів, необхідних для придбання активу з вартістю аналогічною до активу з права користування на аналогічний термін, з аналогічним рівнем забезпечення та за аналогічних економічних умов.

6. Інформація за сегментами

Для цілей управління Банк виділяє чотири операційні сегменти, що базуються на продуктах та послугах:

Послуги великим та малим підприємствам	Надання кредитів та інших послуг з кредитування, обслуговування депозитів та поточних рахунків великих, малих та середніх підприємств, а також державних інституцій.
Послуги мікро-підприємствам та фізичним особам	Надання кредитів та інших послуг з кредитування, обслуговування депозитів та поточних рахунків мікро-підприємств та фізичних осіб, надання споживчих кредитів, овердрафтів, обслуговування кредитних карток та здійснення грошових переказів фізичних осіб.
Послуги фінансовим установам	Надання кредитів міжнародним фінансовим організаціям, обслуговування депозитів, поточних рахунків та інші послуги фінансовим установам.
Управління активами	Казначейство, залучення депозитів фінансових установ та інші функції централізованого управління.

Для цілей звітності за сегментами процентний результат розподіляється з використанням трансфертних ставок, визначених Казначейством, залежно від рівня ставок на міжбанківському ринку.

Керівництво здійснює контроль результатів операційної діяльності кожного підрозділу окремо з метою прийняття рішень щодо розподілу ресурсів та оцінки результатів діяльності. Результати діяльності сегментів визначаються інакше, ніж прибутки та збитки у фінансовій звітності, як видно з таблиці, що наведена нижче. Облік податку на прибуток здійснюється на груповій основі.

Трансфертні ціни за операціями між операційними сегментами встановлюються на комерційній основі, так само як і з зовнішніми клієнтами.

За 2020 та 2019 роки у Банку не було доходів від операцій з одним контрагентом, що становили 10 або більше відсотків від усіх доходів.

Основна частина доходів від зовнішніх клієнтів генерується операціями з резидентами України. Більшість довгострокових активів зосереджена на території України.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

У таблиці нижче представлена інформація про доходи, витрати, активи та зобов'язання бізнес-сегментів Банку станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року:

*2020 **р.***	***Великі та малі підприєм-ства***	***Мікро-підприєм-ства та фізичні особи***	***Фінансові установи***	***Управління активами***	***Всього***
Доходи					
Процентні доходи	4 490 591	2 939 958	52 829	2 019 275	9 502 653
Комісійні доходи	849 979	4 640 959	39 058	126 272	5 656 268
Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами:					
- торгові операції	74 092	115 266	408	180 119	369 885
- курсові різниці	-	-	-	332 996	332 996
Чисті прибутки від операцій з фінансовими активами, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	-	-	-	1 502	1 502
Чисті прибутки від припинення визнання фінансових активів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	-	31 040	31 040
Переоцінка інвестиційної нерухомості	-	-	-	4 605	4 605
Інші доходи	2 029	11 515	-	92 825	106 369
Доходи/(витрати) від інших сегментів	1 602 437	2 923 523	84 384	(4 610 344)	-
Всього доходи/(витрати)	7 019 128	10 631 221	176 679	(1 821 710)	16 005 318
Витрати					
Процентні витрати	(1 065 432)	(995 295)	(69 573)	(106 982)	(2 237 282)
Комісійні витрати	(93 339)	(2 915 745)	(3 244)	(39 450)	(3 051 778)
Кредитні прибутки/(збитки)	(134 378)	(211 239)	5	(77 213)	(422 825)
Чисті збитки від операцій з торговими активами/ зобов'язаннями	-	-	-	(20 025)	(20 025)
Чисті прибутки/(збитки) від припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю	43 497	(89 714)	-	-	(46 217)
Чисті збитки від модифікації фінансових активів	(235 338)	(87 247)	(79)	-	(322 664)
Витрати на персонал	(903 748)	(1 593 456)	(7 074)	(85 904)	(2 590 182)
Знос і амортизація	(277 957)	(490 083)	(2 176)	(26 420)	(796 636)
Інші адміністративні та операційні витрати	(538 509)	(949 479)	(4 215)	(51 187)	(1 543 390)
в т.ч. зменшення корисності основних засобів та нематеріальних активів	-	-	-	*(4)*	*(4)*
Відновлення корисності інших нефінансових активів та резерви	-	-	-	19 657	19 657
Зменшення корисності активів призначених для продажу	-	-	-	(246)	(246)
(Витрати)/доходи від інших сегментів	(3 034 382)	(1 398 663)	(41 211)	4 474 256	-
Результат сегменту	779 542	1 900 300	49 112	2 264 776	4 993 730
Витрати з податку на прибуток					(918 900)
Прибуток за рік					4 074 830
Активи сегменту	37 036 015	8 707 216	271 732	61 272 254	107 287 217
Зобов'язання сегменту	38 062 235	48 970 210	1 211 853	6 151 243	94 395 541
Інша інформація за сегментами					
Капітальні витрати	393 429	465 770	6 933	56 936	923 068

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Капітальні витрати включають витрати Банку на придбання основних засобів та нематеріальних активів.

У наступній таблиці представлено узгодження загальної суми доходів звітних сегментів та доходів від основної діяльності Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року:

	*2020 **р**.*
Доходи звітних сегментів:	
Великі та малі підприємства	7 019 128
Мікро-підприємства та фізичні особи	10 631 221
Фінансові установи	176 679
Управління активами	7 262 890
Всього доходи звітних сегментів	25 089 918
Вилучення міжсегментних (витрат)/доходів	(9 084 600)
Доходи Банку від основної діяльності	16 005 318

Доходи бізнес-сегменту управління активами включають процентні доходи, комісійні доходи, чисті прибутки від операцій з іноземними валютами, чисті прибутки від операцій з фінансовими активами, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, чисті прибутки від припинення визнання фінансових активів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, дохід від переоцінки інвестиційної нерухомості, інші доходи та доходи від інших сегментів.

У таблиці нижче представлена інформація про доходи, витрати, активи та зобов'язання бізнес-сегментів Банку станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

*2019 **р**.*	***Великі та малі підприєм-ства***	***Мікро-підприєм-ства та фізичні особи***	***Фінансові установи***	***Управління активами***	***Всього***
Доходи					
Процентні доходи	5 589 232	2 622 418	110 421	1 649 530	9 971 601
Комісійні доходи	856 394	4 375 581	53 386	26 529	5 311 890
Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами:					
- торгові операції	49 820	90 235	385	273 382	413 822
- курсові різниці	-	-	-	31 069	31 069
Чисті прибутки від операцій з торговими активами/ зобов'язаннями	-	-	-	100 448	100 448
Чисті прибутки від операцій з фінансовими активами, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	-	-	-	1 020	1 020
Чисті прибутки від припинення визнання фінансових активів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	-	44 975	44 975
Інші доходи	2 932	35 902	-	77 054	115 888
Доходи/(витрати) від інших сегментів	2 699 638	3 929 143	97 376	(6 726 157)	-
Всього доходи/(витрати)	9 198 016	11 053 279	261 568	(4 522 150)	15 990 713
Витрати					
Процентні витрати	(1 383 525)	(1 256 280)	(74 146)	(85 187)	(2 799 138)
Комісійні витрати	(65 865)	(2 680 777)	(220)	(44 598)	(2 791 460)
Кредитні прибутки/(збитки)	(73 441)	288 935	42	3 938	219 474
Чисті прибутки/(збитки) від припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю	2 695	(11 244)	-	-	(8 549)
Чисті (збитки)/прибутки від модифікації фінансових активів	(43 587)	1 388	8 148	-	(34 051)
Витрати на персонал	(785 830)	(1 438 540)	(4 220)	(192 008)	(2 420 598)
Знос і амортизація	(195 866)	(394 783)	(372)	(99 597)	(690 618)

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

2019 р.	*Великі та малі підприєм-ства*	*Мікро-підприєм-ства та фізичні особи*	*Фінансові установи*	*Управління активами*	*Всього*
Інші адміністративні та операційні витрати	(742 779)	(1 269 369)	(2 452)	304 147	(1 710 453)
в т.ч. зменшення корисності основних засобів та нематеріальних активів	-	-	-	*(37)*	*(37)*
Відновлення корисності інших нефінансових активів та резерви	-	-	-	42 263	42 263
(Витрати)/доходи від інших сегментів	(4 361 584)	(1 583 744)	(91 251)	6 036 579	-
Результат сегменту	1 548 234	2 708 865	97 097	1 443 387	5 797 583
Витрати з податку на прибуток					(1 048 869)
Прибуток за рік					4 748 714
Активи сегменту	37 961 748	9 390 650	526 125	34 907 725	82 786 248
Зобов'язання сегменту	27 763 834	37 882 440	1 102 273	3 021 893	69 770 440
Інша інформація за сегментами					
Капітальні витрати	382 173	598 146	907	230 725	1 211 951

Капітальні витрати включають витрати Банку на придбання основних засобів та нематеріальних активів.

У наступній таблиці представлено узгодження загальної суми доходів звітних сегментів та доходів від основної діяльності Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	2019 р.
Доходи звітних сегментів:	
Великі та малі підприємства	9 198 016
Мікро-підприємства та фізичні особи	11 053 279
Фінансові установи	261 568
Управління активами	8 240 586
Всього доходи звітних сегментів	28 753 449
Вилучення міжсегментних (витрат)/доходів	(12 762 736)
Доходи Банку від основної діяльності	15 990 713

Доходи бізнес-сегменту управління активами включають процентні доходи, комісійні доходи, чисті прибутки від операцій з іноземними валютами, чисті прибутки від операцій з торговими активами/зобов'язаннями, чисті прибутки від операцій з фінансовими активами, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, чисті прибутки від припинення визнання фінансових активів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, інші доходи та доходи від інших сегментів.

7. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають:

	2020 р.	*2019 р.*
Готівкові кошти	10 667 106	6 649 102
Поточний рахунок в Національному банку України	3 103 452	4 127 429
Поточні рахунки в інших кредитних установах	860 228	1 062 579
Кошти овернайт в інших кредитних установах	1 134 570	1 703 600
	15 765 356	13 542 710
Мінус – Резерв під очікувані кредитні збитки	(3)	(140)
Грошові кошти та їх еквіваленти	15 765 353	13 542 570

Станом на 31 грудня 2020 року Банк мав концентрацію залишків коштів на поточних рахунках та коштів овернайт в інших кредитних установах у розмірі 1 896 998 тис. грн. від п'яти найбільших банків, які мають кредитний рейтинг «інвестиційний клас», визначений рейтинговими агентствами «Moody's» та «Standard and Poor's» (2019 р.: 2 705 674 тис. грн.).

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Грошові кошти та їх еквіваленти оцінюються за амортизованою собівартістю.

За роки, що закінчилися 31 грудня 2020 та 2019 років, всі еквіваленти грошових коштів були класифіковані як Стадія 1 для оцінки очікуваних кредитних збитків.

Узгодження змін резерву під очікувані кредитні збитки за еквівалентами грошових коштів у розрізі категорій є таким:

	*2020 **р**.*			*2019 **р**.*		
	Іноземні банки	***Вітчизня-ні банки***	***Всього***	***Іноземні банки***	***Вітчизня-ні банки***	***Всього***
На 1 січня	128	12	140	12	1	13
Збільшення резерву через виникнення/ придбання	-	5	5	-	7	7
Припинення визнання, крім списання	(14)	(5)	(19)	(9)	(16)	(25)
Зміна резерву через зміну рівня кредитного ризику	(134)	(18)	(152)	130	23	153
Курсові різниці	23	6	29	(5)	(3)	(8)
На 31 грудня	3	-	3	128	12	140

Національний банк України визначає порядок формування та встановлює вимоги щодо зберігання обов'язкових резервів, які банки повинні виконувати.

Відповідно до вимог НБУ сума обов'язкового резерву розраховується як відсоток від певних зобов'язань Банку за попередній період резервування та повинна зберігатись на поточному рахунку в НБУ.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років кошти обов'язкового резерву в повному обсязі включено до складу грошових коштів та їх еквівалентів, оскільки обмеження щодо їх використання відсутні.

Банк дотримувався встановлених вимог щодо обов'язкового резерву станом на 31 грудня 2020 та 2019 років.

8. Торгові активи та зобов'язання

Торгові активи включають:

	*2020 **р**.*	*2019 **р**.*
ОВДП	2 386 795	772 700
Казначейські облігації США	2 078 173	-
Похідні фінансові інструменти	21 254	12 025
Торгові активи	4 486 222	784 725

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Торгові зобов'язання включають:

	2020 р.	*2019 р.*
Похідні фінансові інструменти	29 678	1 252
Торгові зобов'язання	29 678	1 252

9. Заборгованість кредитних установ

Заборгованість кредитних установ включає:

	2020 р.	*2019 р.*
Депозитні сертифікати, емітовані Національним банком України	17 455 952	8 014 206
Кошти в розрахунках	3 978 227	100
Короткострокові кредити, що надані іншим банкам	3 917 447	1 635 838
Довгострокові кредити, що надані міжнародним фінансовим організаціям	271 737	526 135
	25 623 363	10 176 279
Мінус – Резерв під очікувані кредитні збитки	(37)	(13)
Заборгованість кредитних установ	25 623 326	10 176 266

Станом на 31 грудня 2020 року кошти в розрахунках включають суми: 3 473 960 тис. грн. та 486 354 тис. грн. наданої застави за кредитами на підтримку ліквідності, отриманими від НБУ згідно генерального кредитного договору з терміном дії до 26 березня 2021 року та 25 квітня 2025 року відповідно (Примітка 19), а також 16 965 тис. грн. та 848 тис. грн. гарантійного покриття за операціями своп процентної ставки з НБУ, розміщеними терміном до 30 червня та 13 липня 2022 року.

Заборгованість кредитних установ оцінюється за амортизованою собівартістю.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років, заборгованість кредитних установ була класифікована як Стадія 1 для оцінки очікуваних кредитних збитків.

Узгодження змін резерву під очікувані кредитні збитки за заборгованістю кредитних установ у розрізі категорій за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, є таким:

	Міжнародні фінансові організації	***Іноземні банки***	***Вітчизняні банки***	***Всього***
На 1 січня 2020 р.	10	3	-	13
Збільшення резерву через виникнення/придбання	-	68	9	77
Припинення визнання, крім списання	-	(50)	(1)	(51)
Зміна резерву через зміну рівня кредитного ризику	(5)	(3)	-	(8)
Курсові різниці	-	6	-	6
На 31 грудня 2020 р.	5	24	8	37

Узгодження змін резерву під очікувані кредитні збитки за заборгованістю кредитних установ у розрізі категорій за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, є таким:

	Міжнародні фінансові організації	***Іноземні банки***	***Вітчизняні банки***	***Всього***
На 1 січня 2019 р.	52	7	-	59
Збільшення резерву через виникнення/придбання	-	6	-	6
Припинення визнання, крім списання	-	(14)	(26)	(40)
Зміна резерву через зміну рівня кредитного ризику	(42)	5	27	(10)
Курсові різниці	-	(1)	(1)	(2)
На 31 грудня 2019 р.	10	3	-	13

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

10. Кредити клієнтам

Кредити клієнтам включають:

	2020 ***р.***				
	Стадія *1*	***Стадія*** *2*	***Стадія*** *3*	***Придбані (створені) знецінені кредити***	***Всього***
Великі підприємства	25 432 347	7 986 993	603 392	157 294	34 180 026
Фізичні особи	3 129 214	2 635 640	406 731	638 734	6 810 319
Малі підприємства	3 411 539	308 156	57 465	2 754	3 779 914
Мікро-підприємства	2 059 337	610 911	147 342	36 754	2 854 344
	34 032 437	11 541 700	1 214 930	835 536	47 624 603
Мінус – Резерв під очікувані кредитні збитки	(266 321)	(548 213)	(831 036)	(235 802)	(1 881 372)
Кредити клієнтам	33 766 116	10 993 487	383 894	599 734	45 743 231

	2019 р.				
	Стадія 1	***Стадія 2***	***Стадія 3***	***Придбані (створені) знецінені кредити***	***Всього***
Великі підприємства	31 714 041	1 422 955	1 402 450	1 392 954	**35 932 400**
Фізичні особи	3 837 124	1 959 180	463 765	749 827	**7 009 896**
Малі підприємства	3 066 602	808 863	34 218	5 177	**3 914 860**
Мікро-підприємства	2 577 428	584 943	107 516	43 566	**3 313 453**
	41 195 195	**4 775 941**	**2 007 949**	**2 191 524**	**50 170 609**
Мінус – Резерв під очікувані кредитні збитки	(292 956)	(223 143)	(1 660 344)	(641 768)	**(2 818 211)**
Кредити клієнтам	**40 902 239**	**4 552 798**	**347 605**	**1 549 756**	**47 352 398**

Кредити клієнтам оцінюються за амортизованою собівартістю.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Узгодження змін резерву під очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам у розрізі категорій за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, є таким:

	На 1 січня 2020 р.	*Збільшення через виникнення/ придбання*	*Припинення визнання, крім списання*	*Зміна рівня кредитного ризику*	*Зміна у зв'язку із модиф. без припинення визнання*	*Списання*	*Курсові різниці*	*Рекласи-фікація*	*На 31 грудня 2020 р.*	*Повернення після списання*
Стадія 1										
Великі підприємства	184 670	254 512	(117 497)	(191 748)	685	-	15 329	421	146 372	-
Фізичні особи	60 664	57 993	(16 412)	(35 203)	1 522	-	-	(18)	68 546	-
Малі підприємства	28 601	73 767	(21 952)	(41 349)	106	-	50	(383)	38 840	-
Мікро-підприємства	19 021	15 242	(4 005)	(17 698)	23	-	-	(20)	12 563	-
Всього Стадія 1	292 956	401 514	(159 866)	(285 998)	2 336	-	15 379	-	266 321	-
Стадія 2										
Великі підприємства	27 022	108 040	(59 154)	149 329	520	-	8 800	39	234 596	-
Фізичні особи	144 050	13 140	(98 224)	201 430	2 358	(1 755)	2 628	21	263 648	-
Малі підприємства	24 110	1 099	(30 216)	22 173	97	-	52	89	17 404	-
Мікро-підприємства	27 961	4 011	(14 348)	15 288	214	(475)	63	(149)	32 565	-
Всього Стадія 2	223 143	126 290	(201 942)	388 220	3 189	(2 230)	11 543	-	548 213	-
Стадія 3										
Великі підприємства	1 169 919	-	(391 256)	122 755	12 457	(602 364)	109 180	-	420 691	25 839
Фізичні особи	398 172	-	(252 297)	283 629	51	(195 968)	46 561	-	280 148	140 726
Малі підприємства	24 896	-	(6 247)	25 632	35	-	2 351	-	46 667	2 113
Мікро-підприємства	67 357	-	(55 883)	82 635	105	(12 529)	1 845	-	83 530	9 730
Всього Стадія 3	1 660 344	-	(705 683)	514 651	12 648	(810 861)	159 937	-	831 036	178 408
Придбані (створені) знецінені кредити										
Великі підприємства	426 271	-	(61 732)	9 854	355	(355 708)	308	-	19 348	-
Фізичні особи	203 805	-	(12 361)	17 684	1 426	(2 808)	-	(26)	207 720	-
Малі підприємства	23	-	(10)	(10)	-	-	-	4	7	-
Мікро-підприємства	11 669	-	(1 024)	(1 626)	(12)	(302)	-	22	8 727	-
Всього Придбані (створені) знецінені кредити	641 768	-	(75 127)	25 902	1 769	(358 818)	308	-	235 802	-
Всього	2 818 211	527 804	(1 142 618)	642 775	19 942	(1 171 909)	187 167	-	1 881 372	178 408

У колонці «Припинення визнання, крім списання» Банк розкриває зміну резерву у зв'язку з припиненням визнання фінансового активу через дострокове погашення всієї суми боргу, продаж або суттєву модифікацію, що призвела до припинення визнання.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Зміна суми резерву під очікувані кредитні збитки протягом року в основному обумовлена відповідними змінами валової балансової вартості у 2020 році:

	На 1 січня 2020 р.	*Виникнення/ придбання*	*Припинення визнання, крім списання*	*Зміни валової балансової вартості*	*Перенесення між стадіями*	*Зміна у зв'язку із модифікацією без припинення визнання*	*Списання*	*Курсові різниці*	*Рекласифікація*	*На 31 грудня 2020 р.*
Стадія 1										
Великі підприємства	31 714 041	21 165 348	(22 725 579)	(1 661 240)	(4 075 902)	(152 795)	-	1 095 350	73 124	25 432 347
Фізичні особи	3 837 124	1 862 779	(776 828)	(243 953)	(1 487 472)	(61 482)	-	-	(954)	3 129 214
Малі підприємства	3 066 602	3 057 285	(2 272 364)	(154 010)	(231 226)	(4 472)	-	3 806	(54 082)	3 411 539
Мікро-підприємства	2 577 428	1 567 391	(860 182)	(728 335)	(477 212)	(1 749)	-	84	(18 088)	2 059 337
Всього Стадія 1	41 195 195	27 652 803	(26 634 953)	(2 787 538)	(6 271 812)	(220 498)	-	1 099 240	-	34 032 437
Стадія 2										
Великі підприємства	1 422 955	8 775 945	(5 461 894)	(1 176 951)	3 912 755	(35 033)	-	548 840	376	7 986 993
Фізичні особи	1 959 180	53 335	(326 986)	(104 386)	1 051 079	(19 817)	(1 755)	24 915	75	2 635 640
Малі підприємства	808 863	35 948	(482 327)	(265 233)	206 554	(956)	-	1 501	3 806	308 156
Мікро-підприємства	584 943	106 443	(259 662)	(138 303)	324 103	(2 197)	(475)	316	(4 257)	610 911
Всього Стадія 2	4 775 941	8 971 671	(6 530 869)	(1 684 873)	5 494 491	(58 003)	(2 230)	575 572	-	11 541 700
Стадія 3										
Великі підприємства	1 402 450	17 975	(296 006)	(65 795)	166 167	(39 140)	(602 364)	20 105	-	603 392
Фізичні особи	463 765	-	(314 924)	3 480	436 076	(44)	(195 968)	14 346	-	406 731
Малі підприємства	34 218	-	(12 387)	(1 483)	34 814	(141)	-	2 444	-	57 465
Мікро-підприємства	107 516	-	(74 247)	(14 013)	140 264	(168)	(12 529)	519	-	147 342
Всього Стадія 3	2 007 949	17 975	(697 564)	(77 811)	777 321	(39 493)	(810 861)	37 414	-	1 214 930
Придбані (створені) знецінені кредити										
Великі підприємства	1 392 954	192 747	(1 000 462)	(69 995)	-	(2 605)	(355 708)	363	-	157 294
Фізичні особи	749 827	-	(49 173)	(55 150)	-	(2 120)	(2 808)	-	(1 842)	638 734
Малі підприємства	5 177	-	(1 020)	(1 679)	-	17	-	-	259	2 754
Мікро-підприємства	43 566	9 048	(8 055)	(9 124)	-	38	(302)	-	1 583	36 754
Всього Придбані (створені) знецінені кредити	2 191 524	201 795	(1 058 710)	(135 948)	-	(4 670)	(358 818)	363	-	835 536
Всього	50 170 609	36 844 244	(34 922 096)	(4 686 170)	-	(322 664)	(1 171 909)	1 712 589	-	47 624 603

У колонці «Зміни валової балансової вартості» розкрито ефекти від: зміни залишків нарахованих відсотків, дисконтів/премій, використання кредитних ліній та часткового погашення.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Узгодження змін резерву під очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам у розрізі категорій за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, є таким:

	На 1 січня 2019 р.	*Збільшення через виникнення/придбання*	*Припинення визнання, крім списання*	*Зміна рівня кредитного ризику*	*Зміна у зв'язку із модиф. без припинення визнання*	*Зміна через перегляд методології оцінки*	*Списання*	*Курсові різниці*	*Рекласифікація*	*На 31 грудня 2019 р.*	*Повернення після списання*
Стадія 1											
Великі підприємства	189 265	174 834	(74 979)	(94 198)	224	-	-	(10 707)	231	184 670	-
Фізичні особи	35 239	46 562	(9 206)	(7 010)	(3)	(4 912)	(1)	-	(5)	60 664	-
Малі підприємства	8 670	24 600	(3 481)	(992)	4	-	-	(8)	(192)	28 601	-
Мікро-підприємства	7 502	15 811	(2 796)	(1 564)	3	479	(380)	-	(34)	19 021	-
Всього Стадія 1	240 676	261 807	(90 462)	(103 764)	228	(4 433)	(381)	(10 715)	-	292 956	-
Стадія 2											
Великі підприємства	64 267	1 098	(4 119)	(32 141)	(22)	-	-	(2 343)	282	27 022	-
Фізичні особи	120 679	7 185	(25 628)	67 905	(352)	(22 677)	(58)	(2 938)	(66)	144 050	-
Малі підприємства	4 383	550	(5 127)	24 373	4	-	-	(50)	(23)	24 110	-
Мікро-підприємства	20 478	7 812	(8 599)	5 314	2	3 349	(188)	(14)	(193)	27 961	-
Всього Стадія 2	209 807	16 645	(43 473)	65 451	(368)	(19 328)	(246)	(5 345)	-	223 143	-
Стадія 3											
Великі підприємства	1 032 739	-	(189 420)	389 364	18 715	-	-	(81 479)	-	1 169 919	8 462
Фізичні особи	1 617 313	-	(386 593)	112 986	(11)	32 453	(862 395)	(115 278)	(303)	398 172	210 956
Малі підприємства	79 428	-	(10 235)	13 700	-	-	(54 353)	(3 644)	-	24 896	1 582
Мікро-підприємства	77 974	-	(49 065)	51 677	(68)	7 675	(18 167)	(2 972)	303	67 357	21 192
Всього Стадія 3	2 807 454	-	(635 313)	567 727	18 636	40 128	(934 915)	(203 373)	-	1 660 344	242 192
Придбані (створені) знецінені кредити											
Великі підприємства	551 071	-	-	(121 077)	(3 723)	-	-	-	-	426 271	-
Фізичні особи	429 763	-	(50 832)	(34 364)	-	(127 973)	(12 606)	-	(183)	203 805	-
Малі підприємства	15	-	(1)	9	-	-	-	-	-	23	-
Мікро-підприємства	20 115	-	(3 954)	(4 489)	(25)	133	(294)	-	183	11 669	-
Всього Придбані (створені) знецінені кредити	1 000 964	-	(54 787)	(159 921)	(3 748)	(127 840)	(12 900)	-	-	641 768	-
Всього	4 258 901	278 452	(824 035)	369 493	14 748	(111 473)	(948 442)	(219 433)	-	2 818 211	242 192

У колонці «Припинення визнання, крім списання» Банк розкриває зміну резерву у зв'язку з припиненням визнання фінансового активу через дострокове погашення всієї суми боргу, продаж або суттєву модифікацію, що призвела до припинення визнання.

У колонці «Зміна через перегляд методології оцінки» враховано: зміну резерву у зв'язку із застосуванням нового визначення дефолту, в сумі 99 601 тис. грн., та зміну резерву, обумовлену застосуванням нової моделі оцінки резервів за роздрібними іпотечними кредитами на Стадії 3, що становить 11 872 тис. грн (Примітка 4).

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Зміна суми резерву під очікувані кредитні збитки протягом року в основному обумовлена відповідними змінами валової балансової вартості у 2019 році:

	На 1 січня 2019 р.	*Виникнення/ придбання*	*Припинення визнання, крім списання*	*Зміни валової балансової вартості*	*Перенесення між стадіями*	*Зміна у зв'язку із модифікацією без припинення визнання*	*Списання*	*Курсові різниці*	*Рекласифікація*	*На 31 грудня 2019 р.*
Стадія 1										
Великі підприємства	31 950 688	20 485 208	(19 362 826)	(669 682)	701 130	(47 654)	-	(1 394 831)	52 008	31 714 041
Фізичні особи	2 681 291	2 235 322	(505 496)	(53 914)	(519 636)	67	(1)	-	(509)	3 837 124
Малі підприємства	3 133 681	2 399 313	(1 329 595)	33 037	(1 133 419)	(1 252)	-	(1 275)	(33 888)	3 066 602
Мікро-підприємства	1 423 944	2 033 363	(360 048)	(363 216)	(138 396)	(131)	(380)	(97)	(17 611)	2 577 428
Всього Стадія 1	39 189 604	27 153 206	(21 557 965)	(1 053 775)	(1 090 321)	(48 970)	(381)	(1 396 203)	-	41 195 195
Стадія 2										
Великі підприємства	3 524 983	7 233	(705 899)	(258 816)	(1 132 970)	17 266	-	(59 168)	30 326	1 422 955
Фізичні особи	1 665 677	93 067	(141 362)	50 963	315 117	1 399	(58)	(24 485)	(1 138)	1 959 180
Малі підприємства	301 072	23 123	(374 941)	(252 649)	1 125 838	(153)	-	(990)	(12 437)	808 863
Мікро-підприємства	751 798	313 332	(433 237)	(39 568)	10 029	(85)	(188)	(387)	(16 751)	584 943
Всього Стадія 2	6 243 530	436 755	(1 655 439)	(500 070)	318 014	18 427	(246)	(85 030)	-	4 775 941
Стадія 3										
Великі підприємства	1 253 530	-	(257 550)	33 583	463 076	(8 071)	-	(82 118)	-	1 402 450
Фізичні особи	1 630 716	-	(459 479)	(5 818)	204 030	25	(862 395)	(42 992)	(322)	463 765
Малі підприємства	86 358	-	(11 634)	(4 097)	20 528	2	(54 353)	(2 586)	-	34 218
Мікро-підприємства	84 366	-	(44 460)	2 251	84 673	70	(18 167)	(1 539)	322	107 516
Всього Стадія 3	3 054 970	-	(773 123)	25 919	772 307	(7 974)	(934 915)	(129 235)	-	2 007 949
Придбані (створені) знецінені кредити										
Великі підприємства	1 615 621	-	(4 423)	(222 667)	-	4 423	-	-	-	1 392 954
Фізичні особи	920 529	-	(95 675)	(62 827)	-	-	(12 606)	-	406	749 827
Малі підприємства	5 766	4 400	(466)	(4 523)	-	-	-	-	-	5 177
Мікро-підприємства	57 915	5 889	(7 527)	(12 054)	-	43	(294)	-	(406)	43 566
Всього Придбані (створені) знецінені кредити	2 599 831	10 289	(108 091)	(302 071)	-	4 466	(12 900)	-	-	2 191 524
Всього	51 087 935	27 600 250	(24 094 618)	(1 829 997)	-	(34 051)	(948 442)	(1 610 468)	-	50 170 609

У колонці «Зміни валової балансової вартості» розкрито ефекти від: зміни залишків нарахованих відсотків, дисконтів/премій, використання кредитних ліній та часткового погашення.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Загальна сума недисконтованих очікуваних кредитних збитків при первісному визнанні за придбаними (створеними) знеціненими кредитами

Нижче представлена загальна сума недисконтованих очікуваних кредитних збитків станом на дату первісного визнання придбаних (створених) знецінених кредитів клієнтам, визнаних протягом звітного періоду:

	2020 р.	*2019 р.*
Великі підприємства	54 043	-
Мікро-підприємства	4 918	3 928
Малі підприємства	-	1 820
Недисконтовані очікувані кредитні збитки	58 961	5 748

Списання

Договірні суми заборгованості за кредитами клієнтам, які були списані протягом звітного періоду та які, як і раніше підлягають примусовому стягненню, були наступними:

	2020 р.	*2019 р.*
Великі підприємства	568 198	-
Фізичні особи	197 173	861 582
Мікро-підприємства	10 947	72 150
Кредити клієнтам	776 318	933 732

Концентрація кредитів клієнтам

Станом на 31 грудня 2020 року Банк мав концентрацію кредитів у розмірі 8 742 944 тис. грн., наданих десятьом найбільшим позичальникам або групам позичальників (18,36% загального кредитного портфелю) (2019 р.: 8 441 872 тис. грн., 16,83%). Станом на 31 грудня 2020 року за цими кредитами було сформовано резерв у розмірі 56 676 тис. грн. (2019 р.: 336 096 тис. грн.).

Кредити надаються переважно в Україні фізичним особам та підприємствам, що здійснюють свою діяльність в таких галузях:

	2020 р.	*%*	*2019 р.*	*%*
Сільське господарство та харчова промисловість	15 479 573	33	14 936 301	30
Торгові підприємства	13 696 424	29	16 155 775	32
Фізичні особи	6 810 319	14	7 009 896	14
Виробництво	5 497 155	11	5 514 034	11
Нерухомість та будівництво	2 690 917	6	4 223 508	8
Послуги	2 542 686	5	2 044 989	4
Транспорт і зв'язок	885 657	2	258 759	1
Інші галузі	21 872	0	27 347	0
	47 624 603	100	50 170 609	100

Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою

Станом на 31 грудня 2020 року кредити клієнтам включають дебіторську заборгованість за фінансовою орендою, яку можна проаналізувати таким чином:

	2020 р.		
	Валові інвестиції у фінансову оренду	***Незароблені фінансові доходи майбутніх періодів за фінансовою орендою***	***Чисті інвестиції у фінансову оренду***
Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою:			
До 1 року	125 770	(1 430)	124 340
Від 1 до 2 років	8 272	(209)	8 063
	134 042	(1 639)	132 403
Мінус – Резерв під очікувані кредитні збитки			(1 146)
Чисті інвестиції у фінансову оренду	134 042	(1 639)	131 257

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Станом на 31 грудня 2019 року кредити клієнтам включають дебіторську заборгованість за фінансовою орендою, яку можна проаналізувати таким чином:

	2019 р.		
	Валові інвестиції у фінансову оренду	***Незароблені фінансові доходи майбутніх періодів за фінансовою орендою***	***Чисті інвестиції у фінансову оренду***
Дебіторська заборгованість за фінансовою орендою:			
До 1 року	42 555	(3 175)	39 380
Від 1 до 2 років	117 151	(1 692)	115 459
Від 2 до 3 років	8 359	(151)	8 208
	168 065	(5 018)	163 047
Мінус – Резерв під очікувані кредитні збитки			(4 100)
Чисті інвестиції у фінансову оренду	168 065	(5 018)	158 947

Деталізація сукупної та чистої дебіторської заборгованості за фінансовою орендою у розрізі строків вище базується на очікуваних термінах отримання відповідних лізингових платежів.

Станом на 31 грудня 2020 року кредити клієнтам включали кредити, надані у рамках програм фінансування міжнародними фінансовими установами на суму 396 868 тис. грн. (2019 р.: 1 252 754 тис. грн.).

11. Активи, призначені для продажу

Активи, призначені для продажу, включають:

	2020 р.	*2019 р.*
Комерційна нерухомість	8 737	11 556
Житлова нерухомість	156	209
Транспортні засоби	-	39
Активи, призначені для продажу	8 893	11 804

Станом на 31 грудня 2020 року Банк утримував у складі активів, призначених для продажу, майно, що перейшло у власність Банку як заставодержателя, а саме – комерційну нерухомість, загальною балансовою вартістю 144 тис. грн. (2019 р.: комерційну нерухомість, загальною балансовою вартістю 215 тис. грн.).

Згідно з планом продажу даних об'єктів, Банк має намір реалізувати їх протягом 2021 року.

Активи, призначені для продажу, розкрито за бізнес-сегментом «Управління активами» (Примітка 6).

12. Інвестиційні цінні папери

Інвестиційні цінні папери включають:

	2020 р.	*2019 р.*
ОВДП	7 585 439	3 488 201
Казначейські облігації США	466 529	-
Облігації українських підприємств	-	82 297
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	8 051 968	3 570 498
ОВДП	2 248 273	1 578 101
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	2 248 273	1 578 101
Акції українських підприємств	1 667	823
Інвестиційні цінні папери, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	1 667	823

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Резерви під очікувані кредитні збитки

Станом на та за роки, що закінчилися 31 грудня 2020 та 2019 років, всі інвестиційні цінні папери, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та амортизованою собівартістю класифіковані на Стадії 1 знецінення.

Узгодження змін резерву під очікувані кредитні збитки за інвестиційними цінними паперами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, є таким:

	2020 р.		*2019 р.*	
	ОВДП	***Облігації українських підприємств***	***ОВДП***	***Облігації українських підприємств***
На 1 січня	25 183	341	99 245	-
Збільшення резерву через виникнення/придбання	47 523	-	7 641	-
Припинення визнання, крім списання	(11 706)	(50)	(59 432)	(466)
Зміна резерву через зміну рівня кредитного ризику	5 894	(291)	(21 968)	807
Курсові різниці	214	-	(303)	-
На 31 грудня	67 108	-	25 183	341

Зміна суми резерву під очікувані кредитні збитки протягом року в основному була обумовлена придбанням нових цінних паперів, виплатами в кінці терміну або продажем цінних паперів.

Узгодження змін резерву під очікувані кредитні збитки за інвестиційними цінними паперами за амортизованою собівартістю є таким:

	2020 р.	*2019 р.*
	ОВДП	***ОВДП***
На 1 січня	11 106	-
Збільшення резерву через виникнення/придбання	5 380	10 624
Припинення визнання, крім списання	(827)	-
Зміна резерву через зміну рівня кредитного ризику	2 879	482
На 31 грудня	18 538	11 106

Застава

Починаючи з квітня 2018 року Банку надано право виступати зберігачем запасів готівки Національного банку України.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років, інвестиційні цінні папери, що були надані як застава у забезпечення виконання зобов'язань, включають:

	2020 р.	*2019 р.*
ОВДП	1 044 270	893 079
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	1 044 270	893 079

Дані цінні папери заблоковані протягом періоду дії договору. У випадку порушення Банком контрактних зобов'язань та відсутності на кореспондентському рахунку достатньої грошової суми, НБУ має право використати цінні папери для покриття понесених витрат. Термін дії договору закінчується 25 лютого 2021 року, можливі пролонгації.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

13. Інвестиційна нерухомість

У таблиці нижче представлена інформація про зміну справедливої вартості інвестиційної нерухомості:

	*2020 **р**.*	*2019 **р**.*
На 1 **січня**	83 153	99 257
Вибуття	-	(16 104)
Переоцінка	4 605	-
На 31 **грудня**	87 758	83 153

Оцінка інвестиційної нерухомості проводилась незалежним оцінювачем станом на 1 грудня 2020 року. Справедлива вартість визначалася або ринковим підходом, або дохідним підходом, в залежності від наявності вхідних даних для методів оцінки та більш точного відображення найкращого використання власності з точки зору учасників ринку.

У 2019 році інвестиційна нерухомість не переоцінювалась, оскільки різниця між балансовою та ринковою вартістю нерухомості була несуттєвою станом на 31 грудня 2019 року.

Справедлива вартість інвестиційної нерухомості віднесена у категорію Рівень 2 ієрархії справедливої вартості (2019 р.: Рівень 2 ієрархії справедливої вартості).

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

14. Основні засоби

Рух основних засобів, що належать Банку, був таким:

	Будівлі		*Комп'ютери та обладнання*	*Меблі, інвентар та інші активи*		*Транспортні засоби*	*Незавершене будівництво*	
	Не є предметом операційної оренди	*Є предметом операційної оренди*	*Не є предметом операційної оренди*	*Не є предметом операційної оренди*	*Є предметом операційної оренди*	*Не є предметом операційної оренди*	*Не є предметом операційної оренди*	*Всього*
Вартість								
1 **січня** 2020 **р.**	1 458 254	62 679	2 203 325	738 488	285	248 524	781	4 712 336
Надходження	662	32	293 694	69 159	-	-	69 893	433 440
Вибуття	(57 052)	-	(248 946)	(25 745)	-	(6 718)	-	(338 461)
Переоцінка	1 159	(5 310)	-	-	-	-	-	(4 151)
Переміщення	98	(6 482)	(3 331)	9 956	-	-	(241)	-
Переміщено до активів, призначених для продажу	-	-	-	-	-	(17 022)	-	(17 022)
31 **грудня** 2020 **р.**	1 403 121	50 919	2 244 742	791 858	285	224 784	70 433	4 786 142
Накопичена амортизація								
1 **січня** 2020 **р.**	(53 175)	(2 215)	(1 242 203)	(562 086)	(250)	(141 196)		(2 001 125)
Нараховано за рік	(40 539)	(1 722)	(291 834)	(85 559)	(29)	(29 765)		(449 448)
Вибуття	2 741	-	248 550	25 003	-	6 718		283 012
Переоцінка	84 992	3 493	-	-	-	-		88 485
Переміщення	2 267	312	1 670	(4 249)	-	-		-
Переміщено до активів, призначених для продажу	-	-	-	-	-	16 770		16 770
31 **грудня** 2020 **р.**	(3 714)	(132)	(1 283 817)	(626 891)	(279)	(147 473)		(2 062 306)
Залишкова вартість:								
1 **січня** 2020 **р.**	1 405 079	60 464	961 122	176 402	35	107 328	781	2 711 211
31 **грудня** 2020 **р.**	1 399 407	50 787	960 925	164 967	6	77 311	70 433	2 723 836

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

	Будівлі		*Комп'ютери та обладнання*	*Меблі, інвентар та інші активи*		*Транспортні засоби*	*Незавершене будівництво*	
	Не є предметом операційної оренди	*Є предметом операційної оренди*	*Не є предметом операційної оренди*	*Не є предметом операційної оренди*	*Є предметом операційної оренди*	*Не є предметом операційної оренди*	*Не є предметом операційної оренди*	*Всього*
Вартість								
1 **січня** 2019 **р.**	1 443 038	53 781	1 931 518	586 782	285	190 754	-	4 206 158
Надходження	38 006	605	494 412	151 173	-	40 221	92 367	816 784
Вибуття	(14 558)	-	(235 097)	(45 056)	-	(13)	-	(294 724)
Переоцінка	(70)	-	-	-	-	-	-	(70)
Переміщення	(7 677)	8 293	12 492	45 589	-	32 889	(91 586)	-
Переміщено до активів, призначених для продажу	(485)	-	-	-	-	(15 327)	-	(15 812)
31 **грудня** 2019 **р.**	1 458 254	62 679	2 203 325	738 488	285	248 524	781	4 712 336
Накопичена амортизація								
1 **січня** 2019 **р.**	(12 488)	(378)	(1 238 873)	(496 271)	(209)	(126 157)		(1 874 376)
Нараховано за рік	(41 394)	(1 635)	(238 349)	(108 864)	(41)	(30 056)		(420 339)
Вибуття	500	-	235 019	43 049	-	13		278 581
Переоцінка	4	-	-	-	-	-		4
Переміщення	202	(202)	-	-	-	-		-
Переміщено до активів, призначених для продажу	1	-	-	-	-	15 041		15 042
Зменшення корисності	-	-	-	-	-	(37)		(37)
31 **грудня** 2019 **р.**	(53 175)	(2 215)	(1 242 203)	(562 086)	(250)	(141 196)		(2 001 125)
Залишкова вартість:								
1 **січня** 2019 **р.**	1 430 550	53 403	692 645	90 511	76	64 597	-	2 331 782
31 **грудня** 2019 **р.**	1 405 079	60 464	961 122	176 402	35	107 328	781	2 711 211

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Остання оцінка будівель проводилась незалежним оцінювачем станом на 1 грудня 2020 року. Справедлива вартість визначалася або ринковим підходом, або дохідним підходом, в залежності від наявності вхідних даних для методів оцінки та більш точного відображення найкращого використання власності з точки зору учасників ринку.

Відповідні результати переоцінки було відображено в іншому сукупному доході в сумі 83 781 тис. грн. (Примітка 21) та в прибутках або збитках в сумі 553 тис. грн. (Примітка 28).

У 2019 році нерухомість не переоцінювалась, оскільки різниця між балансовою та ринковою вартістю будівель була несуттєвою станом на 31 грудня 2019 року.

Справедлива вартість будівель віднесена у категорію Рівень 2 ієрархії справедливої вартості (2019 р.: Рівень 2 ієрархії справедливої вартості).

Станом на 31 грудня 2020 року комп'ютери та обладнання, меблі, інвентар та інші активи, та транспортні засоби включають повністю замортизовані активи вартістю 1 282 878 тис. грн. (2019 р.: 1 372 796 тис. грн.), що продовжують використовуватись.

У випадку відображення будівель за собівартістю балансова вартість була б такою:

	*2020 **р**.*	*2019 **р**.*
Вартість	920 260	949 623
Накопичена амортизація та зменшення корисності	(357 493)	(352 599)
Залишкова вартість	562 767	597 024

Рух активів з права користування був таким:

	Будівлі	***Всього***
Вартість		
1 **січня** 2020 **р**.	494 898	494 898
Надходження	185 130	185 130
Вибуття	(96 413)	(96 413)
31 **грудня** 2020 **р**.	583 615	583 615
Накопичена амортизація		
1 **січня** 2020 **р**.	(80 932)	(80 932)
Нараховано за рік	(105 296)	(105 296)
Вибуття	12 296	12 296
31 **грудня** 2020 **р**.	(173 932)	(173 932)
Залишкова вартість:		
1 **січня** 2020 **р**.	413 966	413 966
31 **грудня** 2020 **р**.	409 683	409 683

	Будівлі	***Всього***
Вартість		
1 **січня** 2019 **р**.	324 494	324 494
Надходження	181 416	181 416
Вибуття	(11 012)	(11 012)
31 **грудня** 2019 **р**.	494 898	494 898
Накопичена амортизація		
1 **січня** 2019 **р**.	-	-
Нараховано за рік	(87 241)	(87 241)
Вибуття	6 309	6 309
31 **грудня** 2019 **р**.	(80 932)	(80 932)
Залишкова вартість:		
1 **січня** 2019 **р**.	324 494	324 494
31 **грудня** 2019 **р**.	413 966	413 966

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

15. Нематеріальні активи

Рух нематеріальних активів був таким:

	Комп'ютерні програми	*Ліцензії*	*Всього*
Вартість			
1 **січня** 2020 **р.**	1 291 255	424 969	1 716 224
Надходження	422 540	67 088	489 628
Вибуття	(95 179)	(2 424)	(97 603)
31 **грудня** 2020 **р.**	1 618 616	489 633	2 108 249
Накопичена амортизація			
1 **січня** 2020 **р.**	(772 556)	(299 506)	(1 072 062)
Нараховано за рік	(205 134)	(36 758)	(241 892)
Вибуття	95 178	2 149	97 327
Зменшення корисності	-	(4)	(4)
31 **грудня** 2020 **р.**	(882 512)	(334 119)	(1 216 631)
Залишкова вартість:			
1 **січня** 2020 **р.**	518 699	125 463	644 162
31 **грудня** 2020 **р.**	736 104	155 514	891 618

	Комп'ютерні програми	*Ліцензії*	*Всього*
Вартість			
1 **січня** 2019 **р.**	935 517	401 671	1 337 188
Надходження	367 837	27 330	395 167
Вибуття	(12 099)	(4 032)	(16 131)
31 **грудня** 2019 **р.**	1 291 255	424 969	1 716 224
Накопичена амортизація			
1 **січня** 2019 **р.**	(631 562)	(270 138)	(901 700)
Нараховано за рік	(151 011)	(32 027)	(183 038)
Вибуття	10 017	2 659	12 676
31 **грудня** 2019 **р.**	(772 556)	(299 506)	(1 072 062)
Залишкова вартість:			
1 **січня** 2019 **р.**	303 955	131 533	435 488
31 **грудня** 2019 **р.**	518 699	125 463	644 162

Станом на 31 грудня 2020 року нематеріальні активи включали повністю замортизовані активи вартістю 405 489 тис. грн. (2019 р.: 211 750 тис. грн.).

16. Оподаткування

Витрати з податку на прибуток включають:

	2020 р.	*2019 р.*
Поточні податкові витрати	921 560	1 035 083
Відстрочені податкові (доходи)/витрати – виникнення та сторнування тимчасових різниць та оціночних резервів	(2 660)	13 786
Витрати з податку на прибуток	918 900	1 048 869

Юридичні особи в Україні повинні самостійно подавати податкові декларації.

Згідно з прийнятими положеннями, нормативна ставка податку на прибуток для підприємств складає 18% (2019 р.: 18%).

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Перенесення податкового збитку на майбутній період визнається виходячи з судження керівництва, що отримання достатнього оподатковуваного прибутку, який можна буде зменшити на невикористані податкові збитки, є ймовірним, та що строк дії цих податкових збитків не закінчується згідно з чинним податковим законодавством.

Суми відстрочених податків оцінюються з використанням ставок податку, що будуть застосовуватися, коли очікується, що тимчасова різниця буде реалізована.

Ефективна ставка податку на прибуток відрізняється від нормативних ставок податку на прибуток. Узгодження сум витрат зі сплати податку на прибуток, розрахованих із застосуванням законодавчо встановлених ставок, та фактично нарахованих сум є таким:

	*2020 **р**.*	*2019 **р**.*
Прибуток до оподаткування	4 993 730	5 797 583
Нормативна ставка податку	18%	18%
Теоретично обчислена сума податку при застосуванні нормативної ставки	898 871	1 043 565
Податковий ефект статей, які не включаються до складу оподатковуваного доходу:		
- резерв під очікувані кредитні збитки та інші резерви	19 793	5 453
- адміністративні та операційні витрати	411	545
- інші постійні різниці	(182)	(785)
Коригування поточного податку на прибуток минулих періодів	7	91
Витрати з податку на прибуток	918 900	1 048 869

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Відстрочені податкові активи та зобов'язання та їх рух за відповідні роки є таким:

	1 січня 2019 р.	*Виникнення та сторнування тимчасових різниць*		*31 грудня 2019 р.*	*Виникнення та сторнування тимчасових різниць*		*31 грудня 2020 р.*
		У звіті про прибутки та збитки	*У іншому сукупному доході*		*У звіті про прибутки та збитки*	*У іншому сукупному доході*	
Податковий ефект неоподатковуваних тимчасових різниць:							
Основні засоби та нематеріальні активи	41 099	(13 786)	12	27 325	2 660	(15 081)	14 904
Оцінка інвестиційних цінних паперів	2 562	-	-	2 562	-	-	2 562
Відстрочені податкові активи	43 661	(13 786)	12	29 887	2 660	(15 081)	17 466
Податковий ефект оподатковуваних тимчасових різниць:							
Оцінка інвестиційних цінних паперів	-	-	(44 047)	(44 047)	-	(1 526)	(45 573)
Відстрочені податкові зобов'язання	-	-	(44 047)	(44 047)	-	(1 526)	(45 573)
Відстрочені податкові активи/(зобов'язання)	43 661	(13 786)	(44 035)	(14 160)	2 660	(16 607)	(28 107)

Невизнані відстрочені податкові активи станом на 31 грудня 2020 та 2019 років відсутні.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

17. Резерви

Резерви включають:

	*2020 **р**.*	*2019 **р**.*
Договірні та умовні фінансові зобов'язання	133 097	121 908
Судові позови та інші умовні зобов'язання	15 244	30 182
Всього	148 341	152 090

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Динаміка змін у резервах за договірними та умовними фінансовими зобов'язаннями Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, була такою:

	На 1 січня 2020 р.	*Збільшення через виникнення/ придбання*	*Припинення визнання, крім списання*	*Зміна рівня кредитного ризику*	*Курсові різниці*	*На 31 грудня 2020 р.*
Стадія 1						
Зобов'язання з кредитування	88 810	203 887	(147 336)	(79 791)	2 746	68 316
Гарантії	2 599	2 489	(766)	(3 254)	337	1 405
Авальовані векселі	696	5 899	(5 850)	907	-	1 652
Акредитиви	159	973	(111)	(728)	74	367
Всього Стадія 1	92 264	213 248	(154 063)	(82 866)	3 157	71 740
Стадія 2						
Зобов'язання з кредитування	14 555	36 263	(40 373)	36 519	1 742	48 706
Гарантії	142	1 318	(557)	3 306	118	4 327
Авальовані векселі	46	596	(783)	780	-	639
Акредитиви	1	1 493	(67)	139	116	1 682
Всього Стадія 2	14 744	39 670	(41 780)	40 744	1 976	55 354
Стадія 3						
Зобов'язання з кредитування	14 900	-	(25 332)	16 418	17	6 003
Всього Стадія 3	14 900	-	(25 332)	16 418	17	6 003
Всього	121 908	252 918	(221 175)	(25 704)	5 150	133 097

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Динаміка змін у резервах за договірними та умовними фінансовими зобов'язаннями Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, була такою:

	На 1 січня 2019 р.	*Збільшення через виникнення/ придбання*	*Припинення визнання, крім списання*	*Зміна рівня кредитного ризику*	*Зміна через перегляд методології оцінки*	*Курсові різниці*	*На 31 грудня 2019 р.*
Стадія 1							
Зобов'язання з кредитування	83 304	188 672	(84 686)	(94 442)	(1 493)	(2 545)	88 810
Гарантії	1 589	3 713	(528)	(1 950)	-	(225)	2 599
Авальовані векселі	271	3 726	(3 684)	383	-	-	696
Акредитиви	191	344	(13)	(334)	-	(29)	159
Всього Стадія 1	85 355	196 455	(88 911)	(96 343)	(1 493)	(2 799)	92 264
Стадія 2							
Зобов'язання з кредитування	38 468	21 701	(9 745)	(38 177)	2 632	(324)	14 555
Гарантії	331	29	(68)	(146)	4	(8)	142
Авальовані векселі	282	103	(385)	26	20	-	46
Акредитиви	38	-	(1)	(35)	-	(1)	1
Всього Стадія 2	39 119	21 833	(10 199)	(38 332)	2 656	(333)	14 744
Стадія 3							
Зобов'язання з кредитування	-	3 809	(5 008)	16 099	-	-	14 900
Всього Стадія 3	-	3 809	(5 008)	16 099	-	-	14 900
Всього	124 474	222 097	(104 118)	(118 576)	1 163	(3 132)	121 908

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Динаміка змін у резервах за судовими позовами та іншими умовними зобов'язаннями за роки, що закінчилися 31 грудня 2020 та 2019 років, була такою:

	2020 р.	*2019 р.*
На 1 січня	30 182	38 958
Зменшено за рік	(18 395)	(5 449)
Списання	(800)	(223)
Курсові різниці	4 257	(3 104)
На 31 грудня	15 244	30 182

18. Інші активи та зобов'язання

Інші активи включають інші фінансові активи та інші нефінансові активи:

	2020 р.	*2019 р.*
Інші фінансові активи	958 713	1 646 876
Інші нефінансові активи	237 521	220 540
Всього інші активи	1 196 234	1 867 416

Інші фінансові активи включають:

	2020 р.	*2019 р.*
Транзитні рахунки за операціями з платіжними картками	889 701	1 589 520
Інші нараховані доходи	59 651	40 511
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	9 451	5 214
Дебіторська заборгованість банків за операціями з готівкою	-	5 127
Інше	31 930	19 251
	990 733	1 659 623
Мінус – Резерв під очікувані кредитні збитки	(32 020)	(12 747)
Всього інші фінансові активи	958 713	1 646 876

Банк визначає резерв під очікувані кредитні збитки за іншими фінансовими активами у розмірі, що дорівнює кредитним збиткам за весь очікуваний строк дії фінансового інструмента (спрощений підхід).

Динаміка змін у резервах під очікувані кредитні збитки інших фінансових активів була такою:

	2020 р.	*2019 р.*
На 1 січня	12 747	17 675
Збільшення резерву через виникнення/придбання	24 261	6 903
Припинення визнання, крім списання	(22 419)	(14 564)
Зміна резерву через зміну рівня кредитного ризику	18 883	10 029
Списання	(2 411)	(6 495)
Курсові різниці	959	(801)
На 31 грудня	32 020	12 747
Повернення після списання	146	22

Інші нефінансові активи включають:

	2020 р.	*2019 р.*
Передоплати	146 891	149 161
Банківські метали	83 492	56 245
Заборгованість працівників	40 113	36 158
Запаси	7 232	8 897
Майно, що перейшло у власність Банку як заставодержателя	1 196	1 206
Інше	39 916	41 531
	318 840	293 198
Мінус – Резерв під зменшення корисності	(81 319)	(72 658)
Всього інші нефінансові активи	237 521	220 540

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Динаміка змін у резервах під зменшення корисності інших нефінансових активів була такою:

	2020 р.	*2019 р.*
На 1 січня	72 658	140 954
Зменшено за рік	(1 262)	(36 814)
Списання	(2 895)	(33 325)
Відновлення	8 764	5 269
Курсові різниці	4 054	(3 426)
На 31 грудня	81 319	72 658

Інші зобов'язання включають інші фінансові зобов'язання та інші нефінансові зобов'язання:

	2020 р.	*2019 р.*
Інші фінансові зобов'язання	1 350 367	1 746 570
Інші нефінансові зобов'язання	618 534	647 080
Всього інші зобов'язання	1 968 901	2 393 650

Інші фінансові зобов'язання включають:

	2020 р.	*2019 р.*
Транзитні рахунки за операціями з клієнтами	521 903	985 820
Орендні зобов'язання	464 207	439 252
Інші нараховані витрати	345 200	312 490
Кредиторська заборгованість з придбання необоротних активів та запасів	14 444	4 529
Кредиторська заборгованість за дивідендами	4 613	4 479
Всього інші фінансові зобов'язання	1 350 367	1 746 570

Узгодження змін орендних зобов'язань, що відноситься до фінансової діяльності є таким:

	2020 р.	*2019 р.*
На 1 січня	439 252	323 048
Виникнення	14 779	89 323
Процентні витрати нараховані	59 786	65 084
Модифікації	96 075	83 144
Виплати по основній сумі	(71 671)	(51 915)
Виплати процентів	(59 945)	(64 644)
Припинення визнання	(14 069)	(4 788)
На 31 грудня	464 207	439 252

Інші нефінансові зобов'язання включають:

	2020 р.	*2019 р.*
Винагорода працівникам до виплати	226 432	243 648
Нарахування під невикористані відпустки	160 380	164 239
Доходи майбутніх періодів	87 870	75 723
Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	57 580	43 855
Інші податки до сплати	24 269	36 281
Інше	62 003	83 334
Всього інші нефінансові зобов'язання	618 534	647 080

19. Заборгованість перед кредитними установами

Заборгованість перед кредитними установами включає:

	2020 р.	*2019 р.*
Короткострокові кредити, що отримані від Національного банку України	3 100 000	-
Довгострокові кредити, що отримані від Національного банку України	400 003	-
Поточні рахунки інших кредитних установ	223 958	168 539
Кошти на вимогу	16 645	38 867
Кошти в розрахунках	1 683	1 649
Заборгованість перед кредитними установами	3 742 289	209 055

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Для цілей формування Звіту про рух грошових коштів Банк розподіляє кошти, залучені від кредитних установ, на операційну та фінансову діяльність. Поточні рахунки та короткострокові депозити і кредити від інших кредитних установ включені до операційної діяльності; довгострокові депозити і кредити від інших кредитних установ – до фінансової діяльності.

Розподіл строкових депозитів і кредитів від інших кредитних установ на коротко- та довгострокові проведено на підставі початкових строків погашення, встановлених відповідними договорами.

Узгодження змін довгострокових кредитів, отриманих від НБУ, що відноситься до фінансової діяльності, є таким:

	*2020 **р.***
На 1 січня	-
Виникнення	400 000
Процентні витрати нараховані	16 462
Сплата нарахованих процентів	(16 459)
На 31 грудня	400 003

20. Заборгованість перед клієнтами

Заборгованість перед клієнтами включає:

	*2020 **р.***	*2019 **р.***
Поточні рахунки:		
Великі підприємства	23 609 048	15 783 421
Фізичні особи	22 671 742	13 386 605
Мікро-підприємства	11 385 699	8 241 751
Малі підприємства	2 200 089	1 504 622
Бюджетні організації	202 513	89 786
Всього поточні рахунки	60 069 091	39 006 185
Строкові депозити:		
Великі підприємства	2 143 727	4 482 164
Фізичні особи	4 532 181	8 596 911
Мікро-підприємства	1 013 655	1 609 680
Малі підприємства	475 338	587 258
Всього строкові депозити	8 164 901	15 276 013
Кошти на вимогу:		
Великі підприємства	9 024 374	5 361 984
Фізичні особи	4 867 094	2 771 721
Мікро-підприємства	4 389 403	3 128 339
Малі підприємства	1 414 138	953 103
Бюджетні організації	104 619	37 574
Всього кошти на вимогу	19 799 628	12 252 721
Кошти в розрахунках:		
Великі підприємства	100 032	65 786
Фізичні особи	105 704	122 534
Мікро-підприємства	4 732	24 899
Малі підприємства	210	409
Всього кошти в розрахунках	210 678	213 628
Заборгованість перед клієнтами	88 244 298	66 748 547
Забезпечення договірних та умовних фінансових зобов'язань (Примітка 22)	191 107	79 987

Станом на 31 грудня 2020 року, Банком було змінено подання залишків за заборгованістю перед клієнтами в таблиці вище. Відповідно, станом на 31 грудня 2019 року залишки за поточними рахунками було включено до коштів у розрахунках в сумі 172 685 тис. грн., до коштів на вимогу в сумі 12 252 721 тис. грн., залишки за строковими депозитами були включені до коштів у розрахунках в сумі 40 943 тис. грн.

Станом на 31 грудня 2020 року строкові депозити юридичних осіб у розмірі 668 906 тис. грн. (2019 р.: 1 819 027 тис. грн.) включали депозити, отримані від п'яти найбільших вкладників юридичних осіб.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Аналіз рахунків клієнтів за галузями є таким:

	2020 р.	*2019 р.*
Фізичні особи	32 176 721	24 877 771
Торгівля	18 275 833	15 361 774
Сільське господарство	8 918 515	4 746 463
Медіа та IT	4 539 550	3 138 262
Виробництво	4 373 630	3 198 167
Соціальна інфраструктура	3 104 874	2 037 638
Будівництво	2 438 638	2 001 782
Фінансові послуги	2 023 392	1 158 566
Консалтинг	1 903 604	1 387 149
Видобувна промисловість та металургія	1 889 100	1 294 128
Хімічна промисловість	1 796 142	1 351 379
Транспорт і зв'язок	1 763 736	1 641 401
Машинобудування	1 458 862	1 277 417
Операції з нерухомим майном	1 398 614	1 416 554
Інше	2 183 087	1 860 096
Заборгованість перед клієнтами	88 244 298	66 748 547

21. Капітал

Статутний капітал

Власний капітал Банку, за даними фінансової звітності станом на 31 грудня 2020 року відповідає вимогам, установленим нормативно-правовими актами Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Вартість чистих активів Банку станом на 31 грудня 2020 року є більшою від статутного капіталу, що відповідає вимогам ст.155 Цивільного кодексу України. Перелік акціонерів, які є власниками 5% і більше акцій Банку станом на 31 грудня 2020 року наведено в Примітці 1. Статутний капітал Банку станом на 31 грудня 2020 року сформований у розмірі 6 154 516 тис. грн. Останнє збільшення статутного капіталу на суму 3 151 741 тис. грн. здійснювалось у 2015 році:

- 1 457 307 тис. грн. (договір купівлі-продажу цінних паперів № 010/39-2/2-2 від 07 грудня 2015 року, SWIFT-повідомлення про транзакцію від 04 грудня 2015 року);
- 1 575 871 тис. грн. (договір купівлі-продажу цінних паперів № 010/39-2/12-12 від 07 грудня 2015 року, SWIFT-повідомлення про транзакцію від 08 грудня 2015 року);
- 118 532 тис. грн. (договір купівлі-продажу цінних паперів № 010/39-2/13-13 від 07 грудня 2015 року, SWIFT-повідомлення про транзакцію від 07 грудня 2015 року);
- 24 тис. грн. (договір купівлі-продажу цінних паперів № 010/39-2/9-9-9 від 07 грудня 2015 року, квитанція від 04 грудня 2015 року);
- 2,5 тис. грн. (договір купівлі-продажу цінних паперів № 010/39-2/1-1-1 від 07 грудня 2015 року, квитанція від 04 грудня 2015 року);
- 2,2 тис. грн. (договір купівлі-продажу цінних паперів № 010/39-2/8-8-8 від 07 грудня 2015 року, платіжне доручення від 04 грудня 2015 року);
- 1,6 тис. грн. (договір купівлі-продажу цінних паперів № 010/39-2/4-4-4 від 07 грудня 2015 року, платіжне доручення від 04 грудня 2015 року);
- 0,5 тис. грн. (договір купівлі-продажу цінних паперів № 010/39-2/3-3-3 від 07 грудня 2015 року, платіжне доручення від 04 грудня 2015 року).

Кошти, що внесені для формування статутного капіталу Банку при останньому його збільшенні, були використані на ведення статутної діяльності.

Станом на 31 грудня 2020 року випущений та зареєстрований статутний капітал Банку складався з 61 495 162 580 простих акцій та 50 000 000 привілейованих акцій (2019 р.: 61 495 162 580 простих акцій та 50 000 000 привілейованих акцій), номінальною вартістю 0,10 грн. кожна.

Всі прості акції дають однакові права голосу, а також рівні права на отримання дивідендів та повернення капіталу. Привілейовані акції не надають право голосу і гарантують отримання фіксованих дивідендів у розмірі 0,014 грн. на одну акцію.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Номінальна вартість та кількість повністю оплачених акцій за роки, що закінчились 31 грудня 2020 та 2019 років, були такими:

	Кількість повністю оплачених акцій, тис.		***Номінальна вартість, тис. грн.***		***Скоригована вартість, тис. грн.***
	Прості	***Привілейовані***	***Прості***	***Привілейовані***	
1 **січня** 2019 **р.**	61 484 115	50 000	6 148 411	5 000	6 153 411
Продаж власних акцій	11 048		1 105		1 105
31 **грудня** 2019 **р.**	61 495 163	50 000	6 149 516	5 000	6 154 516
31 **грудня** 2020 **р.**	61 495 163	50 000	6 149 516	5 000	6 154 516

Статутний капітал Банку був сформований за рахунок внесків у гривнях і акціонери мають право на отримання дивідендів та будь-який розподіл капіталу в гривнях.

Дивіденди

Згідно із законодавством України, резерви, що розподіляються, обмежені залишком нерозподіленого прибутку, який відображений у фінансовій звітності Банку та/або прибутком за звітний рік, якщо Банк має накопичений збиток, перенесений на майбутні періоди.

Розподіл дивідендів не може здійснюватися, якщо:

- суб'єкт господарювання має зобов'язання щодо обов'язкового викупу своїх акцій;
- сума його власного капіталу (чистих активів) є меншою, ніж сума його статутного та резервного капіталу;
- розпочато процедуру визнання суб'єкта господарювання неплатоспроможним.

Згідно із законодавством України, якщо резервний капітал Банку сформований не в повному обсязі (сума резервного капіталу повинна складати 25% від суми його регулятивного капіталу), 5% чистого прибутку повинно бути спрямовано до резервного капіталу. Залишок чистого прибутку може бути використаний для цілей виплати дивідендів.

На Зборах акціонерів, що відбулись 11 вересня 2020 року (2019 р.: 24 квітня 2019 року), затверджено виплату дивідендів за простими акціями в розмірі 4 273 914 тис. грн. та за привілейованими акціями в розмірі 700 тис. грн. за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року (2019 р.: 3 560 570 тис. грн. за простими акціями та 700 тис. грн. за привілейованими акціями, за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року). Відповідно до чинного Податкового Кодексу, у випадку виплати дивідендів, Банк повинен зробити авансовий платіж з податку на прибуток з суми перевищення дивідендів до сплати над сумою оподатковуваного прибутку за попередній рік. Протягом 2020 року Банк не сплачував авансовий платіж з податку на прибуток по виплаті дивідендів (2019 р.: Банк не сплачував авансовий платіж з податку на прибуток по виплаті дивідендів).

Нижче наведено інформацію щодо дивідендів на акцію, оголошених у 2020 та 2019 роках за наступні роки:

	*2019 **р.**, **грн.***	*2018 **р.**, **грн.***
Прості акції	0,069	0,058
Привілейовані акції	0,014	0,014

Додатково сплачений капітал

Додатково сплачений капітал включає суму коштів, отриманих Банком як перевищення суми коштів, отриманих від продажу простих акцій над їх номіналом.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Резерви переоцінки

Рух за статтями резервів переоцінки був таким:

	Резерв переоцінки		
	Будівлі	*Фінансові активи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід*	*Всього*
На 1 **січня** 2019 **р.**	849 471	(11 669)	837 802
Інший сукупний дохід			
Переоцінка будівель	(66)	-	(66)
Податок на прибуток від переоцінки будівель	12	-	12
Фінансові активи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
Чиста зміна справедливої вартості	-	*305 773*	*305 773*
Зміни резерву під очікувані кредитні збитки	-	*(14 810)*	*(14 810)*
Перенесення у прибутки або збитки	-	*(46 259)*	*(46 259)*
Податок на прибуток	-	*(44 047)*	*(44 047)*
Всього інший сукупний (збиток)/дохід	(54)	200 657	200 603
Амортизація резерву переоцінки	(23 926)	-	(23 926)
Перенесення резерву переоцінки при вибутті будівель	(9 816)	-	(9 816)
На 31 **грудня** 2019 **р.**	815 675	188 988	1 004 663
Інший сукупний дохід			
Переоцінка будівель	83 781	-	83 781
Податок на прибуток від переоцінки будівель	(15 081)	-	(15 081)
Фінансові активи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
Чиста зміна справедливої вартості	-	*(9 264)*	*(9 264)*
Зміни резерву під очікувані кредитні збитки	-	*49 200*	*49 200*
Перенесення у прибутки або збитки	-	*(31 458)*	*(31 458)*
Податок на прибуток	-	*(1 526)*	*(1 526)*
Всього інший сукупний дохід	68 700	6 952	75 652
Амортизація резерву переоцінки	(23 526)	-	(23 526)
Перенесення резерву переоцінки при вибутті будівель	(35 370)	-	(35 370)
Перенесення податкового ефекту від переоцінки будівель	(301)	-	(301)
На 31 **грудня** 2020 **р.**	825 178	195 940	1 021 118

Характер та мета інших резервів

Резерв з переоцінки основних засобів

Резерв з переоцінки основних засобів використовується для відображення збільшення справедливої вартості будівель, а також її зменшення, але тією мірою, в якій таке зменшення стосується попереднього збільшення вартості того ж самого активу, попередньо відображеного у складі капіталу.

Резервні та інші фонди

Порядок формування та використання резервних та інших фондів затверджується Загальними зборами акціонерів.

За рахунок прибутку, сформованого відповідно до чинного законодавства України та отриманого Банком за фінансовий рік, після сплати податків, обов'язково формується резервний фонд у сумі не менше 5% від чистого прибутку Банку до досягнення ним 25% розміру регулятивного капіталу Банку. Резервний фонд також може формуватися за рахунок нерозподіленого прибутку минулих років.

У 2020 році було збільшено резервний фонд Банку на 474 100 тис. грн., згідно з рішенням Зборів акціонерів (2019 р.: 1 527 426 тис. грн., або 5% від прибутку 2018 року, визначеного відповідно до чинного законодавства України).

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Прибуток на акцію

Банк склав консолідовану і окрему фінансову звітність станом на 31 грудня 2020 та 2019 років згідно з МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність» і МСБО 27 «Окрема фінансова звітність». Чистий прибуток на одну акцію розрахований і розкритий на основі консолідованої фінансової звітності Банку.

	*2020 **р.***	*2019 **р.***
Прибуток, що відноситься до простих акцій	4 107 931	4 823 345
Прибуток, що відноситься до привілейованих акцій	700	700
Середньозважена кількість простих акцій в обігу (тис. шт.)	61 495 163	61 490 560
Чистий та скоригований прибуток на одну просту акцію (грн.)	0,0668	0,0784

22. Договірні, умовні фінансові зобов'язання та орендні договори

Оподаткування

Українське законодавство щодо оподаткування та здійснення інших операцій продовжує розвиватися по мірі переходу до ринкової економіки. Законодавчі та нормативні акти не завжди чітко сформульовані, а їх інтерпретація залежить від точки зору місцевих, обласних і центральних органів державної влади та інших урядових органів. Нерідко точки зору різних органів на певне питання не співпадають. Керівництво вважає, що Банк дотримався всіх нормативних положень, і всі передбачені законодавством податки були сплачені або нараховані. У випадках, коли ризик відпливу ресурсів є ймовірним, Банк може нараховувати податкові зобов'язання на основі оцінок керівництва.

Діяльність Банку та його фінансовий стан і надалі будуть зазнавати впливу розвитку політичної ситуації в Україні, включаючи застосування існуючих та майбутніх законодавчих та податкових нормативних актів. Керівництво Банку вважає, що зобов'язання, які можуть виникнути у результаті таких непередбачуваних обставин, пов'язаних з його операційною діяльністю, не будуть мати на Банк більшого впливу, ніж на інші подібні підприємства в Україні.

Податкові збитки визнаються, виходячи з думки керівництва, що отримання достатнього оподатковуваного прибутку, проти якого можна буде зарахувати невикористані податкові збитки, є ймовірним. Строк дії цих податкових збитків не обмежений згідно з чинним податковим законодавством. У разі не використання податкового збитку протягом звітного періоду, невикористана сума підлягає врахуванню при розрахунку об'єкта оподаткування в наступних періодах.

Станом на 31 грудня 2020 року керівництво Банку вважає, що інтерпретація Банком норм податкового законодавства, вказаного вище, є належною.

Юридичні аспекти

В ході звичайного ведення операцій Банк виступає стороною різних судових процесів та спорів. Керівництво вважає, що остаточний розмір зобов'язань, які можуть виникнути внаслідок цих судових процесів або спорів, не буде мати суттєвого негативного впливу на фінансовий стан чи результати майбутньої діяльності Банку та його дочірніх підприємств.

Договірні та умовні зобов'язання

У ході звичайної господарської діяльності Банк надає фінансові гарантії (кредитні гарантії, акредитиви та авалі), а також гарантії виконання договорів. Згідно договорів фінансової гарантії Банк зобов'язаний виконувати платежі на користь бенефіціара у разі невиконання третьою стороною її платіжних зобов'язань згідно початкових або модифікованих умов договору боргового інструменту. Згідно договорів гарантії виконання Банк зобов'язаний виконувати платежі на користь бенефіціара у разі невиконання третьою стороною інших її договірних зобов'язань. У випадку сплати Банком грошових коштів проти отриманих вимог, Банк негайно вимагає відшкодування від клієнта. При спостереженні за рівнем кредитного ризику Банк аналізує усі наведені вище інструменти та може вимагати заставу для його зменшення.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Договірні та умовні фінансові зобов'язання Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року включають наступне:

	2020 ***р.***			
	***Стадія** 1*	***Стадія** 2*	***Стадія** 3*	***Всього***
Зобов'язання з кредитування	15 535 625	3 206 914	9 936	18 752 475
Гарантії	2 080 279	1 122 518	2 792	3 205 589
Авальовані векселі	406 690	18 763	148	425 601
Акредитиви	299 216	464 367	-	763 583
	18 321 810	4 812 562	12 876	23 147 248
Мінус – Резерви	(71 740)	(55 354)	(6 003)	(133 097)
Договірні та умовні фінансові зобов'язання (до вирахування забезпечення)	18 250 070	4 757 208	6 873	23 014 151
Мінус – Кошти, утримувані як забезпечення акредитивів, авалів та гарантій	(144 573)	(46 534)	-	(191 107)
Договірні та умовні фінансові зобов'язання	18 105 497	4 710 674	6 873	22 823 044

Договірні та умовні фінансові зобов'язання Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року включають наступне:

	2019 ***р.***			
	***Стадія** 1*	***Стадія** 2*	***Стадія** 3*	***Всього***
Зобов'язання з кредитування	17 078 353	1 797 790	37 893	18 914 036
Гарантії	2 382 078	110 603	-	2 492 681
Авальовані векселі	460 861	6 129	-	466 990
Акредитиви	420 123	-	-	420 123
	20 341 415	1 914 522	37 893	22 293 830
Мінус – Резерви	(92 264)	(14 744)	(14 900)	(121 908)
Договірні та умовні фінансові зобов'язання (до вирахування забезпечення)	20 249 151	1 899 778	22 993	22 171 922
Мінус – Кошти, утримувані як забезпечення акредитивів, авалів та гарантій	(79 621)	(366)	-	(79 987)
Договірні та умовні фінансові зобов'язання	20 169 530	1 899 412	22 993	22 091 935

При складанні окремої фінансової звітності станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, Банком не було включено договори гарантії виконання до розкриття інформації щодо договірних та умовних фінансових зобов'язань.

Аналіз за строками погашення договірних та умовних фінансових зобов'язань наведено у Примітці 30.

Орендні договори

Банк-Орендар

У Банку наявні орендні договори, які включають опціони на продовження або дострокове припинення дії. Опціони встановлюються за рішенням керівництва з метою забезпечення гнучкості в управлінні портфелем наданого в оренду майна та задоволення бізнес-потреб Банку. Керівництвом застосовуються суттєві судження для визначення вірогідності виконання опціонів на продовження або дострокове припинення дії договорів оренди (Примітка 5).

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Банк-Орендодавець

Майбутні недисконтовані орендні платежі, які повинні бути отримані за нескасовними договорами операційної оренди:

	2020 р.	*2019 р.*
До 1 року	14 019	15 738
Від 1 до 2 років	8 254	8 836
Від 2 до 3 років	6 025	5 391
Від 3 до 4 років	4 792	4 797
Від 4 до 5 років	4 792	4 792
Понад 5 років	1 597	6 389
Майбутні недисконтовані орендні платежі (Банк-Орендодавець)	39 479	45 943

23. Чисті процентні доходи

Чисті процентні доходи включають:

	2020 р.	*2019 р.*
Кредити клієнтам, окрім заборгованості за договорами фінансової оренди	7 419 464	8 196 847
Заборгованість кредитних установ	1 065 001	1 144 438
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	554 596	468 058
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	266 884	57 371
Торгові активи	185 623	90 084
Заборгованість за договорами фінансової оренди	11 085	14 803
Процентні доходи	9 502 653	9 971 601
Заборгованість перед клієнтами	(2 130 300)	(2 713 951)
Орендні зобов'язання	(59 786)	(65 084)
Заборгованість перед кредитними установами	(47 196)	(20 103)
Процентні витрати	(2 237 282)	(2 799 138)
Чисті процентні доходи	7 265 371	7 172 463

За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, процентні витрати перед кредитними установами включали суму 17 102 тис. грн. процентних витрат на фінансові активи з від'ємною ефективною ставкою відсотка (2019 р.: 10 012 тис. грн.).

За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, весь процентний дохід (розрахований з використанням методу ефективної ставки відсотка) для фінансових активів, які оцінюються за амортизованою вартістю, склав 8 751 349 тис. грн. (2019 р.: 9 398 656 тис. грн.).

За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, весь процентний дохід (розрахований з використанням методу ефективної ставки відсотка) для фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, склав 554 596 тис. грн. (2019 р.: 468 058 тис. грн.).

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

24. Чисті комісійні доходи

Чисті комісійні доходи включають:

	2020 ***р.***	*2019* ***р.***
Розрахунково-касове обслуговування клієнтів	4 554 853	4 310 842
Операції з конвертації валют	395 790	431 487
Агентські послуги третім сторонам	267 375	273 574
Розрахунково-касове обслуговування банків	163 443	43 771
Операції з гарантіями, акредитивами та авалювання векселів	146 504	157 319
Інше	128 303	94 897
Комісійні доходи	5 656 268	5 311 890
Розрахунково-касове обслуговування	(2 872 907)	(2 588 450)
Обслуговування кредитів	(75 296)	(38 417)
Операції з гарантіями, акредитивами та авалювання векселів	(17 758)	(22 606)
Інше	(85 817)	(141 987)
Комісійні витрати	(3 051 778)	(2 791 460)
Чисті комісійні доходи	2 604 490	2 520 430

25. Кредитні прибутки/(збитки)

Кредитні прибутки/(збитки) за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, включають:

	***Стадія** 1*	***Стадія** 2*	***Стадія** 3*	***Придбані (створені) знецінені кредити***	***Всього***
Грошові кошти та їх еквіваленти	166	-	-	-	166
Заборгованість кредитних установ	(18)	-	-	-	(18)
Кредити клієнтам	45 334	(316 009)	(115 854)	46 806	(339 723)
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(49 178)	(22)	-	-	(49 200)
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	(7 432)	-	-	-	(7 432)
Інші фінансові активи	-	(1 550)	(19 029)	-	(20 579)
Договірні та умовні фінансові зобов'язання	23 681	(38 634)	8 914	-	(6 039)
Кредитні прибутки/(збитки)	12 553	(356 215)	(125 969)	46 806	(422 825)

Кредитні прибутки/(збитки) за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, включають:

	***Стадія** 1*	***Стадія** 2*	***Стадія** 3*	***Придбані (створені) знецінені кредити***	***Всього***
Грошові кошти та їх еквіваленти	(135)	-	-	-	(135)
Заборгованість кредитних установ	44	-	-	-	44
Кредити клієнтам	(63 387)	(19 876)	(111 793)	413 829	218 773
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	14 810	-	-	-	14 810
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	(11 106)	-	-	-	(11 106)
Інші фінансові активи	-	(1 284)	(1 062)	-	(2 346)
Договірні та умовні фінансові зобов'язання	(9 708)	24 042	(14 900)	-	(566)
Кредитні прибутки/(збитки)	(69 482)	2 882	(127 755)	413 829	219 474

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

26. Чисті прибутки/(збитки) від припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз прибутків або збитків, визнаних у Звіті про прибутки та збитки, в результаті припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року:

	*2020 **р.***			
Причини припинення визнання	***Балансова вартість на момент припинення визнання***	***Кошти отримані***	***Прибутки від припинення визнання***	***Збитки від припинення визнання***
Продаж:				
Збільшення кредитного ризику	170 075	83 410	8 759	(95 424)
	170 075	83 410	8 759	(95 424)
Модифікації, що призвели до припинення визнання	1 204 293	1 244 741	47 998	(7 550)
Припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю	1 374 368	1 328 151	56 757	(102 974)

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз прибутків або збитків, визнаних у Звіті про прибутки та збитки, в результаті припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	*2019 **р.***			
Причини припинення визнання	***Балансова вартість на момент припинення визнання***	***Кошти отримані***	***Прибутки від припинення визнання***	***Збитки від припинення визнання***
Продаж:				
Збільшення кредитного ризику	73 676	67 838	20 821	(26 659)
	73 676	67 838	20 821	(26 659)
Модифікації, що призвели до припинення визнання	2 707	(3)	237	(2 948)
Припинення визнання фінансових активів за амортизованою собівартістю	76 383	67 835	21 058	(29 607)

27. Модифікації, що не призвели до припинення визнання

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз модифікацій, що не призвели до припинення визнання за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року:

	*2020 **р.***				
	***Стадія** 1*	***Стадія** 2*	***Стадія** 3*	***Придбані (створені) знецінені кредити***	***Всього***
Амортизована вартість до модифікації	24 065 906	8 134 167	118 595	145 797	32 464 465
Чисті прибутки/(збитки) від модифікації	(220 498)	(58 003)	(39 493)	(4 670)	(322 664)
Валова балансова вартість модифікованого активу, коли Стадія 2 або 3 змінилась на Стадію 1 протягом звітного року	-	324 048	38	-	324 086

За рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, Чисті збитки від модифікації фінансових активів включають суму збитків в розмірі 123 105 тис. грн., пов'язаних з наданням платіжних послаблень для певних категорій клієнтів переважно роздрібного бізнесу у зв'язку з розповсюдження пандемії коронавірусу (COVID-19).

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз модифікацій, що не призвели до припинення визнання за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	2019 ***р.***				
	***Стадія** 1*	***Стадія** 2*	***Стадія** 3*	***Придбані (створені) знецінені кредити***	***Всього***
Амортизована вартість до модифікації	25 608 177	1 297 510	100 597	11 788	27 018 072
Чисті прибутки/(збитки) від модифікації	(47 713)	16 914	(7 718)	4 466	(34 051)
Валова балансова вартість модифікованого активу, коли Стадія 2 або 3 змінилась на Стадію 1 протягом звітного року	-	581 932	-	-	581 932

28. Інші доходи

Інші доходи включають:

	2020 ***р.***	*2019* ***р.***
Прибуток від вибуття основних засобів та нематеріальних активів	37 092	505
Дохід від оперативного лізингу	18 780	19 245
Пені та штрафи отримані	15 244	42 892
Дохід від іншої операційної діяльності	12 891	17 115
Відшкодування орендарями витрат на утримання приміщень	12 686	19 523
Прибуток від реалізації активів, призначених для продажу	4 614	10 959
Переоцінка будівель	553	-
Інше	4 509	5 649
Всього інші доходи	106 369	115 888

29. Витрати на персонал, інші адміністративні та операційні витрати

Витрати на персонал, інші адміністративні та операційні витрати включають:

	2020 ***р.***	*2019* ***р.***
Заробітна плата, премії та інші заохочувальні виплати	2 182 918	2 036 938
Нарахування на фонд заробітної плати	407 264	383 660
Витрати на персонал	2 590 182	2 420 598
Ремонт та обслуговування необоротних активів	464 898	656 846
Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	211 385	172 356
Витрати на інкасацію готівкових коштів	114 444	133 918
Послуги зв'язку	112 124	97 611
Витрати на утримання офісу	88 375	84 801
Юридичні та консультаційні послуги	81 570	35 071
Охорона	68 071	68 096
Маркетинг та реклама	66 765	75 414
Ліцензії та роялті	63 227	59 379
Оренда та утримання приміщень	50 796	56 591
Операційні податки	49 754	50 842
Витрати на комп'ютерну обробку інформації	28 640	38 999
Витрати на страхування	27 930	34 845
Навчання персоналу	13 826	38 784
Благодійна діяльність	13 124	7 813
Витрати на відрядження та відповідні витрати	11 902	22 294
Витрати на транспорт	8 312	12 019
Списання готівкових коштів, наявність яких є непідтвердженою	1 824	4 000
Пені та штрафи сплачені	665	1 234
Списання вартості майна, що перейшло у власність Банку як заставодержателя	11	-
Зменшення корисності основних засобів та нематеріальних активів	4	37
Збитки від вибуття інвестиційної нерухомості	-	6 946
Інше	65 743	52 557
Інші адміністративні та операційні витрати	1 543 390	1 710 453

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Інші адміністративні та операційні витрати включають наступні суми витрат, пов'язаних з договорами оренди (Банк-Орендар):

	2020 ***р.***	*2019* ***р.***
Витрати, пов'язані з орендою малоцінних активів	28 897	37 341
Витрати, пов'язані зі змінними орендними платежами	3 933	726
Витрати, пов'язані з короткостроковою орендою	237	461
Витрати, пов'язані з договорами оренди	33 067	38 528

30. Управління ризиками

Вступ

Банківській діяльності притаманний ризик, яким управляють за допомогою постійного процесу виявлення, оцінки та контролю ризиків, з урахуванням лімітів ризику та інших засобів контролю. Процес управління ризиками є вирішальним для постійної прибутковості Банку, а кожний співробітник Банку несе відповідальність за вплив ризиків, пов'язаних з його службовими обов'язками.

Банк наражається на фінансові ризики (кредитний ризик, ризик ліквідності та ринковий ризик) та нефінансові ризики (юридичний, операційний та інші ризики).

Структура управління ризиками

Остаточну відповідальність за встановлення та затвердження цілей у сфері управління ризиками та капіталом несе Спостережна Рада. При цьому Банк має окремі незалежні підрозділи, які відповідають за управління ризиками та моніторинг за ними.

Правління

Правління Райффайзен Банк Аваль відповідає за внесення пропозицій та реалізацію всіх цілей у сфері управління ризиками та капіталом, а також за загальне управління ризиками, контроль та впровадження політики управління ризиками RBI AG в Банку. Регулярні звіти та постійний аналіз ризиків забезпечує достатню основу для прийняття рішень членами Правління щодо доречності процедур у процесі виявлення, оцінки та мінімізації ризиків.

Кредитний комітет

Кредитний комітет несе загальну відповідальність за розробку стратегії управління кредитними ризиками та впровадження принципів, структури, політики та лімітів. Цей комітет відповідає за основні питання, пов'язані з ризиками, і здійснює управління та контроль за процесом прийняття рішень стосовно ризиків. Він також відповідає за затвердження індивідуальних лімітів у межах, встановлених Спостережною Радою Банку. Усі дозволи на надання кредитів Банком видаються Кредитним комітетом.

Комітет з управління активами та пасивами

Комітет з управління активами та пасивами (далі – «КУАП») здійснює управління активами та пасивами Банку у відповідності до нормативно-правової бази України та стандартів RBI AG, забезпечує баланс між ризиками та прибутками. Він також підтримує систему ефективного управління ризиками.

Комітет з управління операційними ризиками та контролями

З метою ефективного управління операційним ризиком в Банку створено Комітет з управління операційними ризиками та контролями, діяльність якого сфокусована на моніторингу рівня операційного ризику та контролі за дотриманням принципів управління операційним ризиком у відповідності до вимог Національного банку України та Групи RBI AG.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Підрозділи управління ризиками

Банк створив підрозділи управління ризиками, що працюють незалежно від інших напрямків діяльності та несуть відповідальність за впровадження та дотримання процедур, пов'язаних з управлінням ризиками для забезпечення незалежного процесу контролю.

Казначейство Банку

Казначейство відповідає за управління активами та зобов'язаннями Банку, а також за загальну фінансову структуру. Казначейство також у першу чергу відповідає за ризики фінансування та ліквідності Банку.

Служба внутрішнього аудиту

Процеси управління ризиками у Банку підлягають періодичному аудиту Службою внутрішнього аудиту, яка перевіряє як достатність процедур, так і дотримання Банком цих процедур.

Системи оцінки ризиків та звітування

Банк здійснює регулярний контроль та оцінку ризиків, на які він наражається, керуючись як рекомендаціями НБУ, так і досвідом RBI AG. Основним методом обмеження рівня ризику є встановлення та контроль лімітів. Основою системи лімітів є нормативні показники НБУ та ліміти, прийняті у RBI AG. Інформація про ризики, отримані за різними напрямками діяльності Банку, передається відповідальним бізнес-підрозділам, зокрема – Казначейству, а також групі координації діяльності казначейства у Центральному офісі RBI AG у м. Відень. Переважна частина звітів відносно ризиків формується на щоденній основі, більшість з них також розглядаються на засіданнях КУАП.

Зниження ризику

Банк активно використовує заставу від клієнтів для зниження кредитного ризику. Використання застави в якості забезпечення кредиту дає Банку можливість контролювати активи у разі невиконання зобов'язань позичальником. Застава є потенційним джерелом погашення кредиту. Однак рішення Банку надати кредит не приймається лише на основі наявності достатньої застави або гарантії. Кожне рішення надати кредит супроводжується всебічним кредитним аналізом, що знижує кредитний ризик та підвищує якість кредитного портфелю Банку.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Показник максимального кредитного ризику та фінансовий ефект від застави

У разі відображення фінансових інструментів за справедливою вартістю, їх балансова вартість відображає собою поточний кредитний ризик, але не максимальний ризик, що може виникнути у майбутньому у результаті змін у вартості.

Показник максимального кредитного ризику та фінансовий вплив забезпечення та додаткових форм забезпечення фінансових активів (в т.ч. дебіторської заборгованості за фінансовою орендою), які не оцінюються за справедливою вартістю за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, наведено нижче:

	Максимальний рівень кредитного ризику** 2020 **р.	***Зважена вартість застави** 2020 **р.***
Заборгованість кредитних установ:		
Національний банк України	21 434 179	-
Іноземні банки	3 817 389	-
Міжнародні фінансові організації	271 732	-
Вітчизняні банки	100 026	-
	25 623 326	-
Кредити клієнтам:		
Великі підприємства	33 359 019	9 821 078
Фізичні особи	5 990 257	573 307
Малі підприємства	3 676 996	732 199
Мікро-підприємства	2 716 959	257 865
	45 743 231	11 384 449
Договірні та умовні фінансові зобов'язання:		
Зобов'язання з кредитування	18 752 475	12 252
Гарантії	3 205 589	298 136
Акредитиви	763 583	58 030
Авальовані векселі	425 601	35 631
	23 147 248	404 049
Всього	94 513 805	11 788 498

Показник максимального кредитного ризику та фінансовий вплив забезпечення та додаткових форм забезпечення фінансових активів (в т.ч. дебіторської заборгованості за фінансовою орендою), які не оцінюються за справедливою вартістю за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, наведено нижче:

	Максимальний рівень кредитного ризику** 2019 **р.	***Зважена вартість застави** 2019 **р.***
Заборгованість кредитних установ:		
Національний банк України	8 014 306	-
Іноземні банки	1 635 835	-
Міжнародні фінансові організації	526 125	-
	10 176 266	-
Кредити клієнтам:		
Великі підприємства	34 124 518	10 932 197
Фізичні особи	6 203 205	720 628
Малі підприємства	3 837 230	825 102
Мікро-підприємства	3 187 445	288 641
	47 352 398	12 766 568
Договірні та умовні фінансові зобов'язання:		
Зобов'язання з кредитування	18 914 036	5 376
Гарантії	2 492 681	181 476
Авальовані векселі	466 990	12 069
Акредитиви	420 123	20 952
	22 293 830	219 873
Всього	79 822 494	12 986 441

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Показник максимального кредитного ризику та фінансовий вплив забезпечення та додаткових форм забезпечення фінансових активів (в т.ч. дебіторської заборгованості за фінансовою орендою), що є кредитно-знеціненими (включаючи придбані або створені кредитно-знецінені активи) за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, представлені нижче:

	Максимальний рівень кредитного ризику *2020* ***р.***	***Зважена вартість застави*** *2020* ***р.***
Кредити клієнтам:		
Великі підприємства	320 647	221 972
Фізичні особи	557 597	329 943
Мікро-підприємства	91 839	23 357
Малі підприємства	13 545	10 014
	983 628	585 286
Договірні та умовні фінансові зобов'язання:		
Зобов'язання з кредитування	9 936	-
Гарантії	2 792	-
Авальовані векселі	148	-
	12 876	-
Всього	996 504	585 286

Показник максимального кредитного ризику та фінансовий вплив забезпечення та додаткових форм забезпечення фінансових активів (в т.ч. дебіторської заборгованості за фінансовою орендою), що є кредитно-знеціненими (включаючи придбані або створені кредитно-знецінені активи) за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, представлені нижче:

	Максимальний рівень кредитного ризику *2019* ***р.***	***Зважена вартість застави*** *2019* ***р.***
Кредити клієнтам:		
Великі підприємства	1 199 214	1 114 878
Фізичні особи	611 615	411 132
Мікро-підприємства	72 056	33 324
Малі підприємства	14 476	11 398
	1 897 361	1 570 732
Договірні та умовні фінансові зобов'язання:		
Зобов'язання з кредитування	37 893	87
	37 893	87
Всього	1 935 254	1 570 819

Валова балансова вартість фінансових активів (окрім заборгованості за договорами фінансового лізингу), за якими Банк не визнав резерв під очікувані кредитні збитки через наявність забезпечення за роки, що закінчилися 31 грудня 2020 та 2019 років:

	2020 ***р.***	*2019* ***р.***
Кредити клієнтам:		
Великі підприємства	100 396	24 355
Малі підприємства	10 150	5 626
Фізичні особи	30	28
Мікро-підприємства	1	13
Всього	110 577	30 022

Розкрита у таблицях вище інформація базується на зваженій вартості застави, яка дорівнює справедливій вартості, продисконтованій відповідно до внутрішніх політик Банку. Вона відображає суму, яку Банк очікує отримати у разі примусового стягнення забезпечення.

Під час розрахунку зваженої вартості застави Банк враховує вартість застави по кожному кредитному договору за найменшою із:

- балансової вартості Заборгованості кредитних установ/Кредитів клієнтам та вартості застави;
- номінальної вартості Договірних та умовних фінансових зобов'язань та вартості застави;

щоб уникнути надлишкового забезпечення. Для різних видів застави застосовуються різні ставки дисконту відповідно до політики Банку.

Розмір та види застави, що вимагається Банком, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Банк запровадив основні принципи прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Основні види отриманої застави включають:

- при комерційному кредитуванні: об'єкти нерухомого майна, запаси та дебіторська заборгованість;
- при кредитуванні фізичних осіб: застава житла, комерційна нерухомість.

Банк зі встановленою періодичністю здійснює моніторинг ринкової вартості застави, переоцінку її вартості, вимагає додаткової застави згідно з базовими угодами.

Банк вживає ряд заходів, щоб гарантувати погашення кредитів. Після надання кредиту підрозділ управління ризиками несе відповідальність за управління кредитом, що включає постійний моніторинг фінансового стану позичальника, дотримання позичальником положень, встановлених кредитним договором, а також пошук нових можливостей подальшої співпраці з клієнтом. Моніторинг кредитів забезпечує виявлення на ранніх етапах ознаки того, що у позичальника виникли фінансові труднощі у погашенні кредиту. Це робиться на ранніх етапах, щоб максимізувати вплив коригувальних дій Банку та знизити можливі збитки.

Застава стягнена

За роки, що закінчилися 31 грудня 2020 та 2019 років, Банк не отримував активи шляхом стягнення заставного майна.

Надмірна концентрація ризиків

Концентрація вказує на відповідну чутливість результатів діяльності Банку до змін у конкретній галузі чи географічному регіоні. Концентрація виникає в тому разі, якщо декілька контрагентів здійснюють однакову господарську діяльність або діяльність в одному географічному регіоні або мають подібні економічні характеристики, що обумовлюють їх здатність виконувати договірні зобов'язання, які зазнають однакового впливу через зміни в економічних, політичних або інших умовах.

З метою уникнення надмірної концентрації ризиків, внутрішні політика і процедури Банку включають конкретні інструкції щодо зосередження уваги на збереженні диверсифікованого портфелю. Весь процес управління кредитами здійснюється за встановленою кредитною політикою. Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років не було значної концентрації ризику у кредитному портфелі Банку.

Кредитний ризик

Кредитний ризик – це ризик понесення Банком збитку у результаті невиконання договірних зобов'язань позичальниками, клієнтами або контрагентами. Банк здійснює управління та контроль кредитного ризику шляхом встановлення лімітів на суму ризику, який він готовий взяти на себе, стосовно окремих контрагентів і географічної та галузевої концентрації, а також шляхом моніторингу рівня заборгованості до встановлених лімітів.

Банк запровадив процес перевірки якості кредитів для забезпечення завчасного виявлення можливих змін кредитоспроможності контрагентів, включаючи регулярний перегляд забезпечення. Ліміти стосовно контрагентів встановлюються шляхом застосування системи класифікації кредитного ризику, яка встановлює рейтинг ризику для кожного контрагента. Рейтинги ризику підлягають регулярному перегляду. Процес перевірки якості кредитів дозволяє Банку оцінювати потенційний збиток у результаті ризиків, на які він наражається, та вживати відповідні заходи для їх усунення.

Для аналізу кредитної якості клієнтів, Банк сегментує кредитний портфель на наступні категорії клієнтів:

- великі підприємства – категорія включає кредити, надані Банком великим корпоративним клієнтам;
- малі підприємства – категорія включає кредити, надані Банком підприємствам малого та середнього бізнесу;
- фізичні особи – категорія включає кредити, надані Банком фізичним особам;
- мікро-підприємства – категорія включає кредити, надані Банком підприємствам малого та середнього бізнесу, які не відносяться до категорій великих та малих підприємств за критеріями об'єму реалізації та сумами наданих кредитних коштів, які визначаються внутрішніми політиками Банку.

Сегментація клієнтів Банку між категоріями «великі підприємства» та «малі підприємства» базується на обсягах реалізації підприємства та сумі наданого кредиту, які визначаються внутрішніми політиками Банку.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років Банк дотримувався нормативів кредитного ризику, встановлених Національним банком України; їх значення були такими:

	2020 ***р.****, %*	*2019* ***р.****, %*
Н7 «Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента» (нормативне значення не більше 25%)	15,12	10,43
Н8 «Норматив великих кредитних ризиків» (нормативне значення не більше 800%)	64,82	20,66
Н9 «Норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами» (нормативне значення не більше 25%)	7,2	0,79

Ризики за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням

Банк надає своїм клієнтам гарантії, за якими Банк має здійснювати платежі від імені відповідних клієнтів. Суми таких платежів стягуються з клієнтів на умовах гарантії. Зазначені гарантії наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і принципів контролю.

Кредитна якість за категоріями фінансових активів

Управління кредитною якістю фінансових активів в Банку базується на внутрішніх кредитних рейтингах. Політикою Банку передбачено точне та послідовне дотримання рейтингів оцінки ризику в межах кредитного портфеля. Це сприяє зосередженню на управлінні релевантними ризиками та забезпечує порівнюваність показників кредитного ризику для всіх бізнес-ліній та продуктів. Всі внутрішні кредитні рейтинги присвоюються та розподіляються за класами у відповідності до рейтингової політики Банку. Присвоєні кредитні рейтинги регулярно переглядаються.

Внутрішні рейтинги Банку, які присвоюються відповідному рейтингу кредитного ризику, станом на 31 грудня 2020 та 2019 років наступні:

Внутрішні рейтинги (Фінансові установи, Великі та Малі підприємства)				***Рівень PD (Мікро-підприємства та Фізичні особи)***	
Загальний підхід	***Кредити проектного фінансування***	***Рейтинг S&P (Великі та Малі підприємства)***	***Опис кредитного рейтингу***	***Нижній рівень****, %*	***Верхній рівень****, %*
1A				0,0000%	0,0026%
1B				0,0026%	0,0088%
1C		AAA, AA+, AA, AA-	Відмінний	0,0088%	0,0300%
2A				0,0300%	0,0408%
2B				0,0408%	0,0553%
2C				0,0553%	0,0751%
3A				0,0751%	0,1019%
3B				0,1019%	0,1383%
3C		A+, A, A-, BBB+, BBB	Високий	0,1383%	0,1878%
4A				0,1878%	0,2548%
4B				0,2548%	0,3459%
4C				0,3459%	0,4694%
5A				0,4694%	0,6371%
5B				0,6371%	0,8646%
5C	6,1	BBB-, BB+, BB	Добрий	0,8646%	1,1735%
6A				1,1735%	1,5927%
6B				1,5927%	2,1616%
6C				2,1616%	2,9338%
7A				2,9338%	3,9817%
7B				3,9817%	5,4040%
7C	6,2 – 6,3	BB-, B+, B	Задовільний	5,4040%	7,3344%
8A				7,3344%	9,9543%
8B				9,9543%	13,5101%
8C				13,5101%	18,3360%
9A				18,3360%	24,8857%
9B		B-, CCC+, CCC, CCC-,		24,8857%	33,7751%
9C	6,4	CC, C	Незадовільний	33,7751%	100%
10	6,5	D	Знецінені	100%	100%

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Валова балансова вартість грошових коштів та їх еквівалентів за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року:

	Працюючі							
	Відмінний	***Високий***	***Добрий***	***Задовільний***	***Незадовільний***	***Без рейтингу***	***Не працюючі***	***Всього***
Стадія 1								
Національний банк України	-	-	-	3 103 452	-	-	-	3 103 452
Іноземні банки	1 294 181	567 094	92 926	25 434	-	-	-	1 979 635
Вітчизняні банки	-	-	-	15 163	-	-	-	15 163
Всього	1 294 181	567 094	92 926	3 144 049	-	-	-	5 098 250

Валова балансова вартість грошових коштів та їх еквівалентів за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	Працюючі							
	Відмінний	***Високий***	***Добрий***	***Задовільний***	***Незадовільний***	***Без рейтингу***	***Не працюючі***	***Всього***
Стадія 1								
Національний банк України	-	-	-	4 127 429	-	-	-	4 127 429
Іноземні банки	1 797 886	931 582	-	31 195	-	-	-	2 760 663
Вітчизняні банки	-	-	-	5 516	-	-	-	5 516
Всього	1 797 886	931 582	-	4 164 140	-	-	-	6 893 608

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Валова балансова вартість заборгованості кредитних установ за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року:

	Працюючі							
	Відмінний	***Високий***	***Добрий***	***Задовільний***	***Незадовільний***	***Без рейтингу***	***Не працюючі***	***Всього***
Стадія 1								
Національний банк України	-	-	-	21 434 179	-	-	-	21 434 179
Іноземні банки	-	3 138 801	678 612	-	-	-	-	3 817 413
Міжнародні фінансові організації	271 737	-	-	-	-	-	-	271 737
Вітчизняні банки	-	-	-	100 034	-	-	-	100 034
Всього	271 737	3 138 801	678 612	21 534 213	-	-	-	25 623 363

Валова балансова вартість заборгованості кредитних установ за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	Працюючі							
	Відмінний	***Високий***	***Добрий***	***Задовільний***	***Незадовільний***	***Без рейтингу***	***Не працюючі***	***Всього***
Стадія 1								
Національний банк України	-	-	-	8 014 306	-	-	-	8 014 306
Іноземні банки	1 114 346	521 492	-	-	-	-	-	1 635 838
Міжнародні фінансові організації	526 135	-	-	-	-	-	-	526 135
Всього	1 640 481	521 492	-	8 014 306	-	-	-	10 176 279

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Валова балансова вартість кредитів за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року:

	Працюючі							
	Відмінний	***Високий***	***Добрий***	***Задовільний***	***Незадовільний***	***Без рейтингу***	***Не працюючі***	***Всього***
Стадія 1								
Великі підприємства	-	-	4 440 828	20 546 269	445 243	7	-	25 432 347
Фізичні особи	-	-	511 044	2 075 668	542 502	-	-	3 129 214
Малі підприємства	-	16 012	692 844	2 451 013	251 668	2	-	3 411 539
Мікро-підприємства	-	2 291	485 361	1 214 514	357 171	-	-	2 059 337
	-	18 303	6 130 077	26 287 464	1 596 584	9	-	34 032 437
Стадія 2								
Великі підприємства	-	-	155 254	6 351 046	1 480 693	-	-	7 986 993
Фізичні особи	-	-	155 053	1 161 297	1 299 019	20 271	-	2 635 640
Малі підприємства	-	-	3 896	175 803	128 457	-	-	308 156
Мікро-підприємства	-	49	20 079	175 004	412 074	3 705	-	610 911
	-	49	334 282	7 863 150	3 320 243	23 976	-	11 541 700
Стадія 3								
Великі підприємства	-	-	-	-	-	-	603 392	603 392
Фізичні особи	-	-	-	-	-	-	406 731	406 731
Малі підприємства	-	-	-	-	-	-	57 465	57 465
Мікро-підприємства	-	-	-	-	-	-	147 342	147 342
	-	-	-	-	-	-	1 214 930	1 214 930
Придбані (створені) знецінені кредити								
Великі підприємства	-	-	-	-	-	-	157 294	157 294
Фізичні особи	-	-	2	312 866	144 868	-	180 998	638 734
Малі підприємства	-	-	-	-	778	-	1 976	2 754
Мікро-підприємства	-	-	28	6 092	16 326	35	14 273	36 754
	-	-	30	318 958	161 972	35	354 541	835 536
Всього	-	18 352	6 464 389	34 469 572	5 078 799	24 020	1 569 471	47 624 603

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Валова балансова вартість кредитів за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	Працюючі							
	Відмінний	***Високий***	***Добрий***	***Задовільний***	***Незадовільний***	***Без рейтингу***	***Не працюючі***	***Всього***
Стадія 1								
Великі підприємства	-	-	2 874 020	28 530 487	309 534	-	-	31 714 041
Фізичні особи	327	6 910	611 483	2 868 922	349 482	-	-	3 837 124
Малі підприємства	-	-	451 478	2 505 464	109 659	1	-	3 066 602
Мікро-підприємства	783	8 414	569 559	1 882 010	116 662	-	-	2 577 428
	1 110	15 324	4 506 540	35 786 883	885 337	1	-	41 195 195
Стадія 2								
Великі підприємства	-	-	-	1 060 668	362 287	-	-	1 422 955
Фізичні особи	2	208	7 145	118 754	1 822 542	10 529	-	1 959 180
Малі підприємства	-	-	46 041	656 425	106 397	-	-	808 863
Мікро-підприємства	54	1 666	8 252	213 409	358 235	3 327	-	584 943
	56	1 874	61 438	2 049 256	2 649 461	13 856	-	4 775 941
Стадія 3								
Великі підприємства	-	-	-	-	-	-	1 402 450	1 402 450
Фізичні особи	-	-	-	-	-	-	463 765	463 765
Малі підприємства	-	-	-	-	-	-	34 218	34 218
Мікро-підприємства	-	-	-	-	-	-	107 516	107 516
	-	-	-	-	-	-	2 007 949	2 007 949
Придбані (створені) знецінені кредити								
Великі підприємства	-	-	-	-	-	-	1 392 954	1 392 954
Фізичні особи	4	192	3 624	121 221	443 593	-	181 193	749 827
Малі підприємства	-	-	-	-	1 720	-	3 457	5 177
Мікро-підприємства	-	31	116	932	28 702	3	13 782	43 566
	4	223	3 740	122 153	474 015	3	1 591 386	2 191 524
Всього	1 170	17 421	4 571 718	37 958 292	4 008 813	13 860	3 599 335	50 170 609

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Розмір кредитного ризику за договірними та умовними фінансовими зобов'язаннями за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року:

	Працюючі							
	Відмінний	***Високий***	***Добрий***	***Задовільний***	***Незадовільний***	***Без рейтингу***	***Не працюючі***	***Всього***
Стадія 1								
Зобов'язання з кредитування	-	807 658	5 494 357	9 004 359	227 251	2 000	-	15 535 625
Гарантії	-	123 411	566 750	1 367 418	22 700	-	-	2 080 279
Авальовані векселі	-	-	46 625	318 587	41 478	-	-	406 690
Акредитиви	-	-	-	299 216	-	-	-	299 216
	-	931 069	6 107 732	10 989 580	291 429	2 000	-	18 321 810
Стадія 2								
Зобов'язання з кредитування	-	63 043	1 240 570	1 383 214	426 093	93 994	-	3 206 914
Гарантії	-	-	26 900	1 068 073	27 545	-	-	1 122 518
Авальовані векселі	-	-	2 000	1 341	15 422	-	-	18 763
Акредитиви	-	-	-	464 367	-	-	-	464 367
	-	63 043	1 269 470	2 916 995	469 060	93 994	-	4 812 562
Стадія 3								
Зобов'язання з кредитування	-	-	-	-	-	-	9 936	9 936
Гарантії	-	-	-	-	-	-	2 792	2 792
Авальовані векселі	-	-	-	-	-	-	148	148
	-	-	-	-	-	-	12 876	12 876
Всього	-	994 112	7 377 202	13 906 575	760 489	95 994	12 876	23 147 248

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Розмір кредитного ризику за договірними та умовними фінансовими зобов'язаннями за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	Працюючі							
	Відмінний	***Високий***	***Добрий***	***Задовільний***	***Незадовільний***	***Без рейтингу***	***Не працюючі***	***Всього***
Стадія 1								
Зобов'язання з кредитування	25 217	1 778 859	4 531 884	10 470 344	272 049	-	-	17 078 353
Гарантії	2 369	119 304	17 040	2 229 365	14 000	-	-	2 382 078
Авальовані векселі	-	-	176 216	274 609	10 036	-	-	460 861
Акредитиви	-	-	58 228	361 895	-	-	-	420 123
	27 586	1 898 163	4 783 368	13 336 213	296 085	-	-	20 341 415
Стадія 2								
Зобов'язання з кредитування	-	1 233	119 435	1 018 823	627 303	30 996	-	1 797 790
Гарантії	-	-	-	102 322	8 281	-	-	110 603
Авальовані векселі	-	-	283	5 846	-	-	-	6 129
	-	1 233	119 718	1 126 991	635 584	30 996	-	1 914 522
Стадія 3								
Зобов'язання з кредитування	-	-	-	-	-	-	37 893	37 893
	-	-	-	-	-	-	37 893	37 893
Всього	27 586	1 899 396	4 903 086	14 463 204	931 669	30 996	37 893	22 293 830

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Справедлива вартість інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року:

	Працюючі							
	Відмінний	*Високий*	*Добрий*	*Задовільний*	*Незадовільний*	*Без рейтингу*	*Не працюючі*	*Всього*
Стадія 1								
ОВДП	-	-	-	7 585 439	-	-	-	7 585 439
Казначейські облігації США	466 529	-	-	-	-	-	-	466 529
Всього	466 529	-	-	7 585 439	-	-	-	8 051 968

Справедлива вартість інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	Працюючі							
	Відмінний	*Високий*	*Добрий*	*Задовільний*	*Незадовільний*	*Без рейтингу*	*Не працюючі*	*Всього*
Стадія 1								
Облігації українських підприємств	-	-	-	82 297	-	-	-	82 297
ОВДП	-	-	-	3 488 201	-	-	-	3 488 201
Всього	-	-	-	3 570 498	-	-	-	3 570 498

Валова балансова вартість інвестиційних цінних паперів за амортизованою собівартістю за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року:

	Працюючі							
	Відмінний	*Високий*	*Добрий*	*Задовільний*	*Незадовільний*	*Без рейтингу*	*Не працюючі*	*Всього*
Стадія 1								
ОВДП	-	-	-	2 266 811	-	-	-	2 266 811
Всього	-	-	-	2 266 811	-	-	-	2 266 811

Валова балансова вартість інвестиційних цінних паперів за амортизованою собівартістю за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	Працюючі							
	Відмінний	*Високий*	*Добрий*	*Задовільний*	*Незадовільний*	*Без рейтингу*	*Не працюючі*	*Всього*
Стадія 1								
ОВДП	-	-	-	1 589 207	-	-	-	1 589 207
Всього	-	-	-	1 589 207	-	-	-	1 589 207

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Валова балансова вартість інших фінансових активів за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року:

	Працюючі							
	Відмінний	***Високий***	***Добрий***	***Задовільний***	***Незадовільний***	***Без рейтингу***	***Не працюючі***	***Всього***
Стадія 2								
Транзитні рахунки за операціями з платіжними картками	19 745	630 375	-	-	-	239 424	-	889 544
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	4 157	-	933	1 178	11	-	-	6 279
Інші нараховані доходи	24 100	953	53	1 748	5 233	489	-	32 576
Інші	-	31 864	-	-	-	-	-	31 864
	48 002	663 192	986	2 926	5 244	239 913	-	960 263
Стадія 3								
Транзитні рахунки за операціями з платіжними картками	-	-	-	-	-	-	157	157
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	-	-	-	-	-	-	3 172	3 172
Інші нараховані доходи	-	-	-	-	-	-	27 075	27 075
Інші	-	-	-	-	-	-	66	66
	-	-	-	-	-	-	30 470	30 470
Всього	48 002	663 192	986	2 926	5 244	239 913	30 470	990 733

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Валова балансова вартість інших фінансових активів за рейтингом кредитного ризику за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	Працюючі							
	Відмінний	***Високий***	***Добрий***	***Задовільний***	***Незадовільний***	***Без рейтингу***	***Не працюючі***	***Всього***
Стадія 2								
Транзитні рахунки за операціями з платіжними картками	15 759	1 425 032	-	198	-	148 531	-	1 589 520
Дебіторська заборгованість банків за операціями з готівкою	-	5 127	-	-	-	-	-	5 127
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	771	-	-	886	74	-	-	1 731
Інші нараховані доходи	23 693	717	187	1 580	4 980	-	-	31 157
Інші	-	19 177	-	8	-	-	-	19 185
	40 223	1 450 053	187	2 672	5 054	148 531	-	1 646 720
Стадія 3								
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	-	-	-	-	-	-	3 483	3 483
Інші нараховані доходи	-	-	-	-	-	-	9 354	9 354
Інші	-	-	-	-	-	-	66	66
	-	-	-	-	-	-	12 903	12 903
Всього	40 223	1 450 053	187	2 672	5 054	148 531	12 903	1 659 623

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Прогнозна інформація

Найбільш значні припущення, використані для оцінки очікуваних кредитних збитків на кінець 2020 року, наведені нижче:

	***Реальний ВВП**, %*		
Сценарій	*2021 **р**.*	*2022 **р**.*	*2023 **р**.*
Оптимістичний	6,58	5,58	4,39
Базовий	3,80	3,50	3,00
Песимістичний	(1,52)	(0,49)	0,34

	***Відсоткові ставки за розміщенням коштів терміном на 3 міс.**, %*		
Сценарій	*2021 **р**.*	*2022 **р**.*	*2023 **р**.*
Оптимістичний	5,80	5,85	5,90
Базовий	7,00	6,75	6,50
Песимістичний	11,70	10,27	8,85

Вага для кожного зі сценаріїв присвоєна за станом на кінець звітного року та становить: 25 відсотків оптимістичного, 50 відсотків базового та 25 відсотків песимістичного сценаріїв.

За базовим сценарієм припускається, що запровадження вакцинації проти COVID-19 покращить економічні перспективи протягом 2021 року, проте з певними ризиками спадів у першій половині року, та з більшою стабілізацією та зростанням у другій його половині, коли вакцинація стане більш широкодоступною та зможе бути досягнутий певний рівень нормалізації економічного життя. Тим не менше за 2021 рік зростання лише частково компенсує кризу 2020 року, а докризові значення за базовим сценарієм досягаються лише протягом 2022 року.

Для оптимістичного та песимістичного сценаріїв методологію було адаптовано з огляду на пандемію COVID-19. Що стосується відсоткових ставок, – повернення до попередніх вищих рівнів виглядає малоймовірним, враховуючи тривалі експансійні монетарні політики. Тому рівень зростання відсоткових ставок ще менший за песимістичним сценарієм. Відхилення значень реального ВВП за песимістичним сценарієм від базового було збільшено порівняно з відхиленням оптимістичного сценарію для відображення ризиків спаду.

Найбільш значні припущення, використані для оцінки очікуваних кредитних збитків на кінець 2019 року, наведені нижче:

	***Реальний ВВП**, %*		
Сценарій	*2020 **р**.*	*2021 **р**.*	*2022 **р**.*
Оптимістичний	4,45	4,88	4,15
Базовий	(1,48)	(2,24)	(1,78)
Песимістичний	(1,48)	(2,24)	(1,78)

	***Безробіття**, %*		
Сценарій	*2020 **р**.*	*2021 **р**.*	*2022 **р**.*
Оптимістичний	7,34	6,85	7,04
Базовий	9,60	9,30	9,30
Песимістичний	9,82	9,82	9,52

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Аналіз чутливості

У таблиці нижче наведено порівняння між загальною сумою резервів під очікувані кредитні збитки за фінансовими інструментами на Стадії 1 та Стадії 2 знецінення за кожним зі сценаріїв окремо зваженими на 100%, сумою резервів під очікувані кредитні збитки за результатами моделей (як 25% за оптимістичним сценарієм, 50% за базовим та 25% за песимістичним сценарієм), сумами застосованих коригувань результатів моделей та загальною сумою резервів, розкритих станом на 31 грудня 2020 року. Оптимістичний та песимістичний сценарії не відображають крайні значення для сценаріїв, – натомість для кожного зі сценаріїв наведено усередненні значення.

	Оптимі-стичний	***Базовий***	***Песимі-стичний***	***Очікувані кредитні збитки за результатами моделей***	***Коригування результатів моделей (у зв'язку з пандемією COVID-19)***		***Відображено у звіті***
					тис.грн.	*%*	
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:							
ОВДП	53 682	63 772	87 204	67 108	-	-	67 108
	53 682	63 772	87 204	67 108	-	-	67 108
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю:							
ОВДП	14 830	17 617	24 086	18 538	-	-	18 538
	14 830	17 617	24 086	18 538	-	-	18 538
Кредити клієнтам:							
Великі підприємства	228 956	266 501	352 861	278 705	102 263	36,69	380 968
Фізичні особи	307 401	326 782	367 811	332 194	-	-	332 194
Мікро-підприємства	40 923	44 112	51 363	45 128	-	-	45 128
Малі підприємства	46 906	53 970	70 130	56 244	-	-	56 244
	624 186	691 365	842 165	712 271	102 263	14,36	814 534
Договірні та умовні фінансові зобов'язання:							
Зобов'язання з кредитування	82 583	95 976	127 906	100 610	16 412	16,31	117 022
Гарантії	2 926	3 546	4 972	3 748	1 984	52,93	5 732
Авальовані векселі	1 901	2 196	2 872	2 291	-	-	2 291
Акредитиви	860	1 038	1 453	1 097	952	86,78	2 049
	88 270	102 756	137 203	107 746	19 348	17,96	127 094
Всього Стадія 1 **і Стадія** 2	780 968	875 510	1 090 658	905 663	121 611	13,43	1 027 274

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Пов'язані з COVID-19 коригування результатів моделей обумовлені сукупним впливом на туризм і пов'язані галузі, а також на автомобільну, галузь повітряних перевезень, нафтову, газову, нерухомості та ряд галузей споживчих товарів як результат споживчого шоку, порушення ланцюгів постачання та дії обмежувальних заходів. Коригування були необхідні, оскільки моделі не можуть повною мірою покривати швидкість змін та глибину економічного впливу вірусу. Більше того може знадобитись певний час, поки проявиться повна картина впливу COVID-19 та подальших заходів на конкретних клієнтів. Відповідні коригування результатів моделей передбачають якісну оцінку заборгованості на предмет очікуваного суттєвого збільшення кредитного ризику та подальшого переміщення зі Стадії 1 на Стадію 2.

У таблиці нижче наведено порівняння між загальною сумою резервів під очікувані кредитні збитки, розкритих станом на 31 грудня 2019 року за фінансовими інструментами на Стадії 1 та Стадії 2 знецінення (як 25% за оптимістичним сценарієм, 50% за базовим та 25% за песимістичним), та суми за кожним сценарієм окремо, зважені на 100%. Оптимістичний та песимістичний сценарії не відображають крайні значення для сценаріїв, – натомість для кожного зі сценаріїв наведено усередненні значення.

	Відображено у звіті	***Оптимістичний***	***Базовий***	***Песимістичний***
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:				
Облігації українських підприємств	341	271	331	430
ОВДП	25 183	20 960	24 642	30 488
	25 524	21 231	24 973	30 918
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю:				
ОВДП	11 106	9 244	10 867	13 444
	11 106	9 244	10 867	13 444
Кредити клієнтам:				
Великі підприємства	211 692	172 986	207 634	258 514
Фізичні особи	204 714	178 110	213 017	214 710
Мікро-підприємства	46 982	39 500	49 176	50 075
Малі підприємства	52 711	44 968	51 426	63 025
	516 099	435 564	521 253	586 324
Договірні та умовні фінансові зобов'язання:				
Зобов'язання з кредитування	103 365	85 313	102 529	123 088
Гарантії	2 741	2 218	2 684	3 378
Авальовані векселі	742	607	725	909
Акредитиви	160	131	157	196
	107 008	88 269	106 095	127 571
Всього Стадія 1 і **Стадія** 2	659 737	554 308	663 188	758 257

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

В таблиці нижче зазначено вплив від визначення Стадії знецінення на загальну суму резервів під очікувані кредитні збитки за фінансовими інструментами, шляхом порівняння загальної суми резервів відображених станом на 31 грудня 2020 року за працюючою заборгованістю, що розглядаються на предмет знецінення, з умовним випадком, коли б вся сума знецінення оцінювалася, базуючись на кредитних збитках, очікуваних від подій дефолту протягом наступних 12 місяців (Стадія 1). У зв'язку з відсутністю історичної інформації щодо переміщення між стадіями знецінення протягом кредитних циклів, наразі неможливо визначити обґрунтований рівень зростання. Однак ми не очікуємо, що активи на Стадії 1 досягнуть будь-коли 100%.

	Відображено у звіті	***Вся працююча заборгованість на Стадії 1***	***Вплив Стадії знецінення***
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
ОВДП	67 108	67 108	-
	67 108	67 108	-
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю:			
ОВДП	18 538	18 538	-
	18 538	18 538	-
Кредити клієнтам:			
Великі підприємства	380 968	232 983	(147 985)
Фізичні особи	332 194	232 781	(99 413)
Мікро-підприємства	45 128	33 859	(11 269)
Малі підприємства	56 244	50 092	(6 152)
	814 534	549 715	(264 819)
Договірні та умовні фінансові зобов'язання:			
Зобов'язання з кредитування	117 022	88 880	(28 142)
Гарантії	5 732	3 739	(1 993)
Авальовані векселі	2 291	2 289	(2)
Акредитиви	2 049	1 062	(987)
	127 094	95 970	(31 124)
Всього Стадія 1 **і Стадія** 2	1 027 274	731 331	(295 943)

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

В таблиці нижче зазначено вплив від визначення Стадії знецінення на загальну суму резервів під очікувані кредитні збитки за фінансовими інструментами, шляхом порівняння загальної суми резервів відображених станом на 31 грудня 2019 року за працюючою заборгованістю, що розглядаються на предмет знецінення, з умовним випадком, коли б вся сума знецінення оцінювалася, базуючись на кредитних збитках, очікуваних від подій дефолту протягом наступних 12 місяців (Стадія 1). У зв'язку з відсутністю історичної інформації щодо переміщення між стадіями знецінення протягом кредитних циклів, наразі неможливо визначити обґрунтований рівень зростання. Однак ми не очікуємо, що активи на Стадії 1 досягнуть будь-коли 100%.

	Відображено у звіті	***Вся працююча заборгованість на Стадії 1***	***Вплив Стадії знецінення***
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
Облігації українських підприємств	341	341	-
ОВДП	25 183	25 183	-
	25 524	25 524	-
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю:			
ОВДП	11 106	11 106	-
	11 106	11 106	-
Кредити клієнтам:			
Великі підприємства	211 692	202 870	(8 822)
Фізичні особи	204 714	138 327	(66 387)
Мікро-підприємства	46 982	35 694	(11 288)
Малі підприємства	52 711	41 527	(11 184)
	516 099	418 418	(97 681)
Договірні та умовні фінансові зобов'язання:			
Зобов'язання з кредитування	103 365	96 451	(6 914)
Гарантії	2 741	2 702	(39)
Авальовані векселі	742	738	(4)
Акредитиви	160	160	-
	107 008	100 051	(6 957)
Всього Стадія 1 **і Стадія** 2	659 737	555 099	(104 638)

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

В таблиці нижче зазначено вплив від визначення Стадії знецінення на загальну суму резервів під очікувані кредитні збитки за фінансовими інструментами, шляхом порівняння загальної суми резервів відображених станом на 31 грудня 2020 року за працюючою заборгованістю, що розглядаються на предмет знецінення, з умовним випадком, коли б вся сума знецінення оцінювалася, базуючись на кредитних збитках, очікуваних від подій дефолту протягом всього строку існування фінансового активу (Стадія 2). У зв'язку з відсутністю історичної інформації щодо переміщення між стадіями знецінення протягом кредитних циклів, наразі неможливо визначити обґрунтований рівень зростання. Однак ми не очікуємо, що активи на Стадії 2 досягнуть будь-коли 100%.

	Відображено у звіті	***Вся працююча заборгованість на Стадії 2***	***Вплив Стадії знецінення***
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
ОВДП	67 108	124 977	57 869
	67 108	124 977	57 869
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю:			
ОВДП	18 538	54 231	35 693
	18 538	54 231	35 693
Кредити клієнтам:			
Великі підприємства	380 968	448 512	67 544
Фізичні особи	332 194	404 515	72 321
Мікро-підприємства	45 128	54 541	9 413
Малі підприємства	56 244	80 058	23 814
	814 534	987 626	173 092
Договірні та умовні фінансові зобов'язання:			
Зобов'язання з кредитування	117 022	178 549	61 527
Гарантії	5 732	5 831	99
Авальовані векселі	2 291	2 681	390
Акредитиви	2 049	2 050	1
	127 094	189 111	62 017
Всього Стадія 1 **і Стадія** 2	1 027 274	1 355 945	328 671

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

В таблиці нижче зазначено вплив від визначення Стадії знецінення на загальну суму резервів під очікувані кредитні збитки за фінансовими інструментами, шляхом порівняння загальної суми резервів відображених станом на 31 грудня 2019 року за працюючою заборгованістю, що розглядаються на предмет знецінення, з умовним випадком, коли б вся сума знецінення оцінювалася, базуючись на кредитних збитках, очікуваних від подій дефолту протягом всього строку існування фінансового активу (Стадія 2). У зв'язку з відсутністю історичної інформації щодо переміщення між стадіями знецінення протягом кредитних циклів, наразі неможливо визначити обґрунтований рівень зростання. Однак ми не очікуємо, що активи на Стадії 2 досягнуть будь-коли 100%.

	Відображено у звіті	***Вся працююча заборгованість на Стадії 2***	***Вплив Стадії знецінення***
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
Облігації українських підприємств	341	341	-
ОВДП	25 183	56 493	31 310
	25 524	56 834	31 310
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю:			
ОВДП	11 106	39 444	28 338
	11 106	39 444	28 338
Кредити клієнтам:			
Великі підприємства	211 692	296 486	84 794
Фізичні особи	204 714	275 256	70 542
Мікро-підприємства	46 982	64 120	17 138
Малі підприємства	52 711	72 684	19 973
	516 099	708 546	192 447
Договірні та умовні фінансові зобов'язання:			
Зобов'язання з кредитування	103 365	174 375	71 010
Гарантії	2 741	2 805	64
Авальовані векселі	742	1 300	558
Акредитиви	160	167	7
	107 008	178 647	71 639
Всього Стадія 1 **і Стадія** 2	659 737	983 471	323 734

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Географічна концентрація фінансових активів та фінансових зобов'язань Банку представлена нижче:

	2020 ***р.***				*2019* ***р.***			
	Україна	***Країни-члени ОЕСР***	***Інші країни***	***Всього***	***Україна***	***Країни-члени ОЕСР***	***Інші країни***	***Всього***
Активи:								
Грошові кошти та їх еквіваленти	13 785 721	1 954 200	25 432	15 765 353	10 782 034	2 729 426	31 110	13 542 570
Торгові активи	2 407 807	2 078 391	24	4 486 222	782 925	1 800	-	784 725
Заборгованість кредитних установ	21 534 205	4 089 121	-	25 623 326	8 014 306	2 161 960	-	10 176 266
Кредити клієнтам	45 742 882	278	71	45 743 231	47 351 543	240	615	47 352 398
Інвестиційні цінні папери:								
- в обов'язковому порядку за справедливою вартістю через прибуток або збиток	1 667	-	-	1 667	823	-	-	823
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	7 585 439	466 529	-	8 051 968	3 570 498	-	-	3 570 498
- за амортизованою собівартістю	2 248 273	-	-	2 248 273	1 578 101	-	-	1 578 101
Інші фінансові активи	272 563	685 673	477	958 713	178 919	1 467 634	323	1 646 876
Всього активів	93 578 557	9 274 192	26 004	102 878 753	72 259 149	6 361 060	32 048	78 652 257
Зобов'язання:								
Торгові зобов'язання	22 322	7 356	-	29 678	-	1 252	-	1 252
Заборгованість перед кредитними установами	3 669 561	58 690	14 038	3 742 289	110 508	85 877	12 670	209 055
Заборгованість перед клієнтами	87 595 190	269 203	379 905	88 244 298	66 280 824	277 295	190 428	66 748 547
Інші фінансові зобов'язання	1 340 842	9 525	-	1 350 367	1 704 354	41 219	997	1 746 570
Всього зобов'язань	92 627 915	344 774	393 943	93 366 632	68 095 686	405 643	204 095	68 705 424
Чиста балансова позиція	950 642	8 929 418	(367 939)	9 512 121	4 163 463	5 955 417	(172 047)	9 946 833
Чиста позабалансова позиція (**Примітка** 22)	22 855 430	157 143	1 578	23 014 151	22 045 409	123 055	3 458	22 171 922

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Ризик ліквідності та управління джерелами фінансування

Ризик ліквідності - імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок неспроможності Банку виконати свої зобов'язання при настанні строку їх погашення.

Управління ризиком ліквідності передбачає наступне:

- підтримання резерву ліквідності (ліквідні цінні папери та інші ліквідні активи);
- зниження ризику концентрації зобов'язань;
- розширення ресурсної бази на внутрішньому та зовнішньому ринках;
- встановлення у разі необхідності додаткових обмежень на активні операції Банку;
- аналіз ситуації на ринку;
- аналіз динаміки активів та зобов'язань з метою виявлення відхилення від запланованих показників;
- дотримання лімітів.

Основними джерелами фінансування є:

- в національній валюті: депозити клієнтів, депозити міжбанківського ринку;
- в іноземній валюті: короткострокові та довгострокові міжбанківські кредити (включаючи позики міжнародних фінансових організацій), а також депозити клієнтів.

Ризик ліквідності вимірюється за трьома основними сценаріями:

- на основі договірних потоків коштів;
- на основі очікуваних потоків коштів, відповідно до очікуваної поведінки окремих продуктів Банку за звичайних ринкових умов (сценарій поточної ситуації);
- на основі кризового сценарію (стрес-тестування).

Основними показниками ступеня ризику ліквідності є:

- співвідношення активів до пасивів у певних часових інтервалах (у випадку сценарію за договірними строками погашення);
- рівень кумулятивних розривів між активами та пасивами в групах часових інтервалів потоків коштів, рівень очікуваного надлишку ліквідності (у випадку сценаріїв поточної ситуації та стрес-тестування);
- значення коефіцієнта покриття ліквідністю (LCR);
- значення попереджувальних індикаторів кризи ліквідності.

Критичний рівень відповідного показника визначається величиною встановлених Банком лімітів, контроль за дотриманням яких здійснюється на щоденній основі.

Основні принципи сценарного аналізу

Сценарій на основі договірних строків потоків коштів використовується для обов'язкової звітності перед НБУ та аналізу динаміки балансових статей Банку.

Моделювання поведінки продуктів Банку проводиться згідно зі стандартами Групи RBI AG, враховуючи вимоги рекомендацій Базельського Комітету Банківського нагляду та беручи до уваги специфіку локального ринку.

В основу сценаріїв поточної ситуації покладені наступні фактори:

- стійкість активів та зобов'язань (як строкових, так і безстрокових продуктів);
- ліквідність цінних паперів у портфелі Банку;
- відтік коштів за наданими кредитними лініями та виданими гарантіями;
- якість кредитного портфелю;
- поточний прогноз динаміки активів та пасивів Банку.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

В основі сценарію кризової ситуації покладено загальні рекомендації Базельського Комітету Банківського нагляду. Характер кризової ситуації визначається як комбінація репутаційної кризи та загальної ринкової кризи (так званий сценарій «комбінованої» кризи). При цьому враховуються наступні фактори:

- збільшення відтоку коштів депозитів клієнтів;
- дострокове зняття строкових депозитів клієнтів;
- відсутність пролонгації зобов'язань, зменшення їх стійкості;
- зниження надходжень на фоні погіршення якості кредитного портфелю.

Також Банк щоденно моніторить коефіцієнти ліквідності, встановлені НБУ та, за необхідності, здійснює стрес-тестування та аналіз сценаріїв. Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років зазначені нормативи, розраховані у відповідності до вимог НБУ, були такими:

	*2020 **р.**, %*	*2019 **р.**, %*
Н6 «Норматив короткострокової ліквідності» (певні активи з договірним строком погашення до 1 року / зобов'язання з договірним строком погашення до 1 року та позабалансові зобов'язання) (нормативне значення не менше 60%)	88,40	81,96
LCR**вв** «Норматив коефіцієнта покриття ліквідністю за всіма валютами» (необтяжені високоякісні ліквідні активи / чистий очікуваний відтік грошових коштів протягом 30 днів) (нормативне значення не менше 100%)	286,14	197,66
LCR**ів** «Норматив коефіцієнта покриття ліквідністю в іноземній валюті» (необтяжені високоякісні ліквідні активи / чистий очікуваний відтік грошових коштів протягом 30 днів) (нормативне значення не менше 100%)	467,56	196,26

Аналіз фінансових зобов'язань, згрупованих на основі строків від дати Звіту про фінансовий стан до дати погашення згідно з відповідним договором

У наведеній нижче таблиці відображено види і строки погашення фінансових зобов'язань Банку станом на 31 грудня 2020 та 2019 років на основі договірних недисконтованих зобов'язань з виплати коштів:

Фінансові зобов'язання** **станом на** 31 **грудня** 2020 **р.	***До** 3 **місяців***	*3 – 12 **місяців***	*1 – 5 **років***	***Понад** 5 **років***	***Всього***
Торгові зобов'язання	11 176	204	48 267	-	59 647
в т.ч. похідні інструменти, розрахунки за якими виконуються на нетто основі	-	-	48 267	-	48 267
в т.ч. похідні інструменти, розрахунки за якими виконуються на валовій основі:	11 176	204	-	-	11 380
- суми до отримання за договорами	*(3 753 643)*	*(8 481)*	-	-	*(3 762 124)*
- суми до сплати за договорами	*3 764 819*	*8 685*	-	-	*3 773 504*
Заборгованість перед кредитними установами	3 392 026	18 082	479 496	-	3 889 604
Заборгованість перед клієнтами	83 942 046	4 083 548	394 912	-	88 420 506
Орендні зобов'язання	34 868	104 337	397 964	82 432	619 601
Інші фінансові зобов'язання (крім орендних зобов'язань)	886 160	-	-	-	886 160
Всього недисконтовані фінансові зобов'язання	88 266 276	4 206 171	1 320 639	82 432	93 875 518

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Фінансові зобов'язання станом на 31 грудня 2019 р.	***До 3 місяців***	***3 – 12 місяців***	***1 – 5 років***	***Понад 5 років***	***Всього***
Торгові зобов'язання	1 383	-	-	-	1 383
в т.ч. похідні інструменти, розрахунки за якими виконуються на валовій основі:	1 383	-	-	-	1 383
- суми до отримання за договорами	*(556 558)*	-	-	-	*(556 558)*
- суми до сплати за договорами	*557 941*	-	-	-	*557 941*
Заборгованість перед кредитними установами	209 055	-	-	-	209 055
Заборгованість перед клієнтами	61 036 323	5 837 702	227 178	461	67 101 664
Орендні зобов'язання	34 660	94 795	430 336	102 931	662 722
Інші фінансові зобов'язання (крім орендних зобов'язань)	1 307 318	-	-	-	1 307 318
Всього недисконтовані фінансові зобов'язання	62 588 739	5 932 497	657 514	103 392	69 282 142

До коштів клієнтів включені строкові депозити фізичних осіб. Договори депозитів фізичних осіб можуть містити умови як із можливістю виплати на вимогу так і без такої можливості. Строкові депозити фізичних осіб включені до показників, поданих вище, за строками їх сплати, передбаченими договорами (тобто за умови, що вкладники не вимагатимуть виплати депозитів до строку, зазначеному у договорі). Значна частина депозитів фізичних осіб – це короткострокові депозити і тому у таблиці вони показані у колонці «До 3 місяців».

Станом на 31 грудня 2020 року загальна сума депозитів фізичних осіб, без врахування суми нарахованих, та несплачених відсотків та майбутніх недисконтованих грошових потоків, включених до періоду від 3 до 12 місяців становить 2 392 757 тис. грн. (2019 р.: 4 399 036 тис. грн.). Однак Банк розраховує на те, що більшість клієнтів не вимагатимуть виплат на найбільш ранню можливу дату, коли Банк мав би здійснити відповідну виплату, і таблиця не відображає очікувані грошові потоки, розраховані Банком на основі історичної інформації щодо переукладання депозитів. Дивіться Примітку 32 «Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення» з аналізом активів та зобов'язань Банку за строками, коли вони очікувано будуть отримані чи сплачені.

У наведеній нижче таблиці відображено строки виконання договірних та умовних фінансових зобов'язань Банку, які передбачені відповідними договорами, станом на 31 грудня 2020 року:

	До 3 місяців	***3 – 12 місяців***	***1 – 5 років***	***Всього***
Гарантії	722 889	2 240 622	242 078	3 205 589
Інші договірні та умовні фінансові зобов'язання	195 245	774 193	219 746	1 189 184
Всього договірні та умовні фінансові зобов'язання	918 134	3 014 815	461 824	4 394 773

У наведеній нижче таблиці відображено строки виконання договірних та умовних фінансових зобов'язань Банку, які передбачені відповідними договорами, станом на 31 грудня 2019 року:

	До 3 місяців	***3 – 12 місяців***	***1 – 5 років***	***Всього***
Гарантії	663 045	1 623 212	206 424	2 492 681
Інші договірні та умовні фінансові зобов'язання	406 685	190 195	290 233	887 113
Всього договірні та умовні фінансові зобов'язання	1 069 730	1 813 407	496 657	3 379 794

Банк не очікує на те, що йому доведеться виконати всі договірні та умовні фінансові зобов'язання до закінчення строку їх дії. Видані гарантії, авальовані векселі та акредитиви зобов'язують Банк здійснювати платежі від імені клієнтів у разі конкретної дії, відповідно, може виникнути необхідність у негайних дострокових платежах за цими зобов'язаннями до закінчення договірного строку дії даних зобов'язань. Аналіз договірних та умовних зобов'язань за типами наведено у Примітці 22.

Станом на 31 грудня 2020 року відкличні зобов'язання Банку з кредитування становили 18 752 475 тис.грн. (2019 р.: 18 914 036 тис.грн.).

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Згортання фінансових активів та фінансових зобов'язань

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років не було згортання фінансових інструментів у Звіті про фінансовий стан.

Ринковий ризик

Ринковий ризик – це наявний або потенційний ризик для надходжень або капіталу, який виникає внаслідок несприятливих змін ринкових цін.

Міри ринкового ризику визначено централізовано підрозділом ринкових ризиків Групи RBI AG. Основними показниками є:

- чутливість: залежність теперішньої вартості певної позиції від зміни певних ризик-факторів (курсів валют, процентних ставок, тощо);
- VaR: оцінка максимальних ймовірних збитків протягом певного періоду за поточних ринкових умов з визначеним довірчим рівнем;
- стрес-VaR: оцінка максимальних ймовірних збитків протягом певного періоду за кризових умов з визначеним довірчим рівнем;
- показники, що базуються на прибутку/збитку (попереджувальні індикатори): сума накопиченого прибутку/збитку тих чи інших груп інструментів/операцій.

Контроль за дотриманням лімітів проводиться на щоденній основі. Основними категоріями ринкового ризику є валютний та процентний ризики.

Процентний ризик банківської книги

Процентний ризик банківської книги − це ризик потенційних втрат від несприятливих та неочікуваних змін процентних ставок, що має вплив на майбутні грошові потоки та справедливу вартість фінансових інструментів.

Основними інструментами управління є:

- стратегія управління процентним ризиком банківської книги;
- інструменти хеджування (наприклад, процентні свопи), проте Банк не застосовує хеджування в обліку;
- трансфертне ціноутворення;
- попередній аналіз впливу значних за розміром транзакцій на відповідність встановленим лімітам;
- стрес-тестування процентного ризику банківської книги;
- неперервний моніторинг та контроль за динамікою позицій.

Банк здійснює щомісячну симуляцію процентного ризику та оцінює вплив на чисті процентні доходи та економічну вартість капіталу.

Наведена нижче таблиця відображає чутливість чистого процентного доходу до можливих змін процентних ставок з урахуванням припущень при незмінному значенні всіх інших змінних Звіту про прибутки та збитки Банку.

Чутливість чистого процентного доходу відображає вплив припустимих змін у процентних ставках на прибуток до оподаткування Банку за один рік, визначений на основі процентних ставок на неторгові фінансові активи та фінансові зобов'язання, наявні станом на 31 грудня 2020 та 2019 років. Ефект впливу на капітал не відрізняється від ефекту впливу на Звіт про прибутки та збитки.

Валюта	***Збільшення у базисних пунктах*** *2020 **р**.*	***Чутливість чистого процентного доходу*** *2020 **р**.*	***Збільшення у базисних пунктах*** *2019 **р**.*	***Чутливість чистого процентного доходу*** *2019 **р**.*
Гривня	+200bp	364 239	+200bp	148 159
Євро	+200bp	134 476	+200bp	25 729
Долар США	+200bp	200 415	+200bp	94 977

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Валюта	***Зменшення у базисних пунктах*** *2020 р.*	***Чутливість чистого процентного доходу*** *2020 р.*	***Зменшення у базисних пунктах*** *2019 р.*	***Чутливість чистого процентного доходу*** *2019 р.*
Гривня	-200bp	(430 748)	-200bp	(156 944)
Євро	-200bp	(166 121)	-200bp	(32 490)
Долар США	-200bp	(222 048)	-200bp	(97 330)

Валютний ризик

Валютний ризик – це ризик потенційних збитків внаслідок несприятливих та неочікуваних коливань обмінних курсів іноземних валют, який має потенційний вплив на прибутковість та капітал Банку.

Основними інструментами управління є:

- операції на міжбанківському валютному ринку;
- політика щодо валютного курсу Банку за операціями з клієнтами;
- інструменти хеджування (наприклад, форвардні угоди, процентні та валютні свопи, індексовані облігації), проте Банк не застосовує хеджування в обліку;
- неперервний моніторинг та контроль за динамікою позицій.

Керівництво постійно відстежує та здійснює управління валютною позицією Банку та ставить на меті зменшити відкриту валютну позицію по тим валютам, що мають найбільший вплив на діяльність Банку.

У наведених нижче таблицях зазначені валюти, що наражають Банк на значний ризик станом на 31 грудня 2020 та 2019 років, з огляду на монетарні активи та зобов'язання та прогнозовані грошові потоки. Аналіз полягає у визначенні впливу можливих поміркованих змін в обмінних курсах іноземних валют до гривні при незмінному значенні всіх інших параметрів Звіту про прибутки та збитки Банку (через наявність монетарних активів та зобов'язань, справедлива вартість яких є чутливою до змін обмінних курсів валют). Вплив на капітал не відрізняється від впливу на Звіт про прибутки та збитки.

Наведені у таблиці від'ємні значення відображають потенційне зменшення чистого доходу або капіталу, тоді як позитивні значення відображають їх потенційне збільшення.

Валюта	***Збільшення обмінного курсу***, % *2020 р.*	***Вплив на прибуток до оподаткування*** *2020 р.*	***Збільшення обмінного курсу***, % *2019 р.*	***Вплив на прибуток до оподаткування*** *2019 р.*
Долар США	0,93%	2 962	1,13%	(799)
Євро	1,15%	15	1,81%	598
Російський рубль	2,67%	36	2,03%	40

Валюта	***Зменшення обмінного курсу***, % *2020 р.*	***Вплив на прибуток до оподаткування*** *2020 р.*	***Зменшення обмінного курсу***, % *2019 р.*	***Вплив на прибуток до оподаткування*** *2019 р.*
Долар США	1,32%	(4 194)	1,02%	724
Євро	1,60%	(21)	1,77%	(583)
Російський рубль	2,32%	(32)	1,98%	(39)

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Аналіз валютного ризику

	2020 р.			*2019 р.*		
Валюта	***Валютні активи***	***Валютні зобов'язання***	***Довга / (коротка) валютна позиція***	***Валютні активи***	***Валютні зобов'язання***	***Довга / (коротка) валютна позиція***
Долар США	21 105 990	(20 788 523)	317 467	13 552 585	(13 623 402)	(70 817)
Євро	12 010 769	(12 009 483)	1 286	6 301 018	(6 268 063)	32 955
Російський рубль	194 925	(193 569)	1 356	156 491	(154 517)	1 974
Інші	210 425	(197 367)	13 058	113 627	(111 623)	2 004

Ризик дострокового погашення

Ризик дострокового погашення – це ризик понесення Банком фінансового збитку внаслідок того, що його клієнти та контрагенти погасять зобов'язання або вимагатимуть погашення зобов'язань раніше чи пізніше, ніж очікувалось, наприклад, іпотечні кредити з фіксованою ставкою у випадку зниження процентних ставок.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років керівництво вважає, що для Банку ризик дострокового погашення є незначним.

Операційний ризик

Операційний ризик – це ризик втрат (в т.ч. недоотримання запланованих доходів), що виникає через неадекватні або недосконалі внутрішні процеси, дії персоналу, системи, або в результаті впливу зовнішніх подій. Це визначення включає юридичний та інформаційний ризики та не включає стратегічний та репутаційний ризики.

Банком впроваджено децентралізовану систему управління операційним ризиком, яка охоплює усі види банківської діяльності та всі структурні рівні: від органів управління до рівня, на якому безпосередньо генерується або приймається ризик.

Загальний контроль за управлінням операційним ризиком здійснюється окремим структурним підрозділом, який надає необхідну консультаційну, методологічну, інформаційну підтримку підрозділам виникнення ризику та підрозділам другої лінії захисту.

Банк застосовує принципи, інструменти та методи з управління операційним ризиком, впроваджені у Групі RBI AG та які відповідають вимогам Національного банку України. Зокрема, проведення щорічної оцінки ризику, сценарний аналіз, визначення та моніторинг індикаторів раннього попередження операційного ризику, оцінка операційного ризику у нових продуктах та процесах, встановлення мінімальних стандартів збору даних про події операційного ризику, ініціювання впровадження заходів з управління операційним ризиком та періодичний моніторинг стану їх виконання, а також звітування з питань управління операційним ризиком Наглядовій Раді, Правлінню Банку та Комітету з управління операційними ризиками та контролями.

З метою пом'якшення операційного ризику Банк застосовує оцінку та бюджетування капіталу під операційний ризик. Капітал під операційний ризик розраховується відповідно до стандартизованого підходу. Для відшкодування можливих втрат внаслідок реалізації операційного ризику Банком укладено договори страхування ризиків, пов'язані з господарською та операційною діяльністю Банку.

Система управління операційним ризиком

Управління операційним ризиком включає в себе процес ідентифікації, вимірювання, аналізу та моніторингу схильності до ризику, що виникає внаслідок неадекватних або недосконалих внутрішніх процесів, дій персоналу і роботи інформаційних систем, або в результаті впливу зовнішніх подій.

Взаємодія між учасниками процесу управління операційним ризиком, розподіл повноважень та обов'язків базується на моделі трьох ліній захисту від реалізації операційного ризику.

Першою лінією захисту є підрозділи виникнення ризику (бізнес-підрозділи), які генерують операційний ризик та володіють ним. В кожному самостійному структурному-підрозділі Банку призначені менеджери операційного ризику (ORMи) та спеціалізовані фахівці з операційного ризику (DORSи), які відповідають за щоденне управління операційним ризиком. ORMи на проактивній основі вирішують питання щодо використання методів управління операційним ризиком, таких як мінімізація, передача, уникнення та прийняття ризику.

Друга лінія захисту – підрозділ з контролю за операційним ризиком, Головний ризик-менеджер Банку, Комітет з управління операційними ризиками та контролями, підрозділ комплаєнсу – забезпечує незалежну оцінку операційного ризику, нагляд та стимулює першу лінію захисту в управлінні операційним ризиком.

Третьою лінією захисту є Служба внутрішнього аудиту, яка перевіряє ефективність та адекватність системи управління операційним ризиком і супутніх процесів. Функція аудиту не є частиною щоденного процесу управління операційним ризиком, Служба внутрішнього аудиту виконує функцію незалежного нагляду.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Інструменти управління операційним ризиком

У Банку впроваджені та діють наступні інструменти управління операційним ризиком:

- *Збір даних про події операційного ризику:* збитки, які виникли внаслідок реалізації події операційного ризику, вносяться до централізованої бази даних з реєстрації подій операційного ризику, починаючи зі встановленого ліміту звітування;

- *Оцінка операційного ризику:* оцінка ризику проводиться на щорічній основі з метою ідентифікації існуючих ризиків, розробки та впровадження заходів з їх мінімізації та сприяє підвищенню рівня обізнаності з питань операційного ризику. Оцінка ризику визначає чистий ризик процесу, підрозділу виникнення ризику або діяльності, яка оцінювалась, з метою якісного управління операційним ризиком. Результати оцінки ризику агрегуються в ризик-профіль операційного ризику Банку;

- *Сценарний аналіз:* процес, в ході якого розглядається вплив надзвичайних, але імовірних, подій на діяльність Банку та оцінюється ймовірність та серйозність настання таких події в межах можливих наслідків. Метою сценарного аналізу є: забезпечення перспективного методу збору малоймовірних подій, які, можливо, не відбувались в Банку, та підвищення обізнаності шляхом надання прогнозу по різним типам ризиків, керування заходами з мінімізації та планами інвестування;

- *Аналіз балансу:* систематичний перегляд та звірка рахунків, що використовуються для відображення подій ОР для забезпечення повноти даних. Аналіз забезпечує детальний перегляд та звірку інформації по рахунках та дозволяє виявити пропущені події;

- *Індикатори раннього попередження операційного ризику:* кількісні показники, які використовуються для виявлення та моніторингу потенційних ризиків. Забезпечують Банк раннім сигналом щодо потенційних проблем або змін в ризик-профілі Банку, що можуть потребувати заходів з реагування.

Ці інструменти дозволяють виявити та оцінити операційний ризик, який властивий всім продуктам, процесам, системам і напрямкам діяльності; встановити причини виникнення ризику, вживати заходів з попередження та мінімізації операційного ризику. Інструменти з управління операційним ризиком переглядаються та вдосконалюються на регулярній основі.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

31. Справедлива вартість фінансових інструментів

У наведеній нижче таблиці відображено балансову та справедливу вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань Банку станом на 31 грудня 2020 року:

*31 **грудня** 2020 **р.***	***Торгові***	***В обов'язковому порядку за справедливою вартістю через прибуток або збиток***	***За амортизованою собівартістю***	***За справедливою вартістю через інший сукупний дохід***	***Всього балансова вартість***	***Справедлива вартість***
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	-	15 765 353	-	15 765 353	15 765 355
Торгові активи	4 486 222	-	-	-	4 486 222	4 486 222
Заборгованість кредитних установ	-	-	25 623 326	-	25 623 326	25 624 879
Кредити клієнтам	-	-	45 743 231	-	45 743 231	46 985 662
Інвестиційні цінні папери:						
- в обов'язковому порядку за справедливою вартістю через прибуток або збиток	-	1 667	-	-	1 667	1 667
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	-	8 051 968	8 051 968	8 051 968
- за амортизованою собівартістю	-	-	2 248 273	-	2 248 273	2 403 336
Інші фінансові активи	-	-	958 713	-	958 713	958 713
Фінансові активи	4 486 222	1 667	90 338 896	8 051 968	102 878 753	104 277 802
Торгові зобов'язання	29 678	-	-	-	29 678	29 678
Заборгованість перед кредитними установами	-	-	3 742 289	-	3 742 289	3 723 341
Заборгованість перед клієнтами	-	-	88 244 298	-	88 244 298	88 422 552
Інші фінансові зобов'язання (крім орендних зобов'язань)	-	-	886 160	-	886 160	886 160
Фінансові зобов'язання	29 678	-	92 872 747	-	92 902 425	93 061 731

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

У наведеній нижче таблиці відображено балансову та справедливу вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань Банку станом на 31 грудня 2019 року:

*31 **грудня** 2019 **р.***	***Торгові***	***В обов'язковому порядку за справедливою вартістю через прибуток або збиток***	***За амортизованою собівартістю***	***За справедливою вартістю через інший сукупний дохід***	***Всього балансова вартість***	***Справедлива вартість***
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	-	13 542 570	-	13 542 570	13 542 710
Торгові активи	784 725	-	-	-	784 725	784 725
Заборгованість кредитних установ	-	-	10 176 266	-	10 176 266	10 168 609
Кредити клієнтам	-	-	47 352 398	-	47 352 398	49 008 189
Інвестиційні цінні папери:						
- в обов'язковому порядку за справедливою вартістю через прибуток або збиток	-	823	-	-	823	823
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	-	3 570 498	3 570 498	3 570 498
- за амортизованою собівартістю	-	-	1 578 101	-	1 578 101	1 750 343
Інші фінансові активи	-	-	1 646 876	-	1 646 876	1 646 876
Фінансові активи	784 725	823	74 296 211	3 570 498	78 652 257	80 472 773
Торгові зобов'язання	1 252	-	-	-	1 252	1 252
Заборгованість перед кредитними установами	-	-	209 055	-	209 055	209 055
Заборгованість перед клієнтами	-	-	66 748 547	-	66 748 547	66 987 289
Інші фінансові зобов'язання (крім орендних зобов'язань)	-	-	1 307 318	-	1 307 318	1 307 318
Фінансові зобов'язання	1 252	-	68 264 920	-	68 266 172	68 504 914

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань, що відображаються за справедливою вартістю

У наведеній нижче таблиці відображено аналіз фінансових інструментів, що відображаються за справедливою вартістю, за рівнями ієрархії, класами та підкласами фінансових активів та зобов'язань:

31 грудня 2020 р.	*Рівень 1*	*Рівень 2*	*Рівень 3*	*Всього*
Фінансові активи				
Торгові активи:				
ОВДП	-	2 386 795	-	2 386 795
Казначейські облігації США	2 078 173	-	-	2 078 173
Похідні фінансові інструменти	-	21 254	-	21 254
	2 078 173	2 408 049	-	4 486 222
Інвестиційні цінні папери, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:				
Акції українських підприємств	-	1 667	-	1 667
	-	1 667	-	1 667
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:				
ОВДП	-	7 585 439	-	7 585 439
Казначейські облігації США	466 529	-	-	466 529
	466 529	7 585 439	-	8 051 968
Фінансові активи за справедливою вартістю	2 544 702	9 995 155	-	12 539 857
Фінансові зобов'язання				
Торгові зобов'язання:				
Похідні фінансові інструменти	-	29 678	-	29 678
Фінансові зобов'язання за справедливою вартістю	-	29 678	-	29 678

31 грудня 2019 р.	*Рівень 1*	*Рівень 2*	*Рівень 3*	*Всього*
Фінансові активи				
Торгові активи:				
ОВДП	-	772 700	-	772 700
Похідні фінансові інструменти	-	12 025	-	12 025
	-	784 725	-	784 725
Інвестиційні цінні папери, що в обов'язковому порядку оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:				
Акції українських підприємств	-	823	-	823
	-	823	-	823
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:				
ОВДП	-	3 488 201	-	3 488 201
Облігації українських підприємств	-	82 297	-	82 297
	-	3 570 498	-	3 570 498
Фінансові активи за справедливою вартістю	-	4 356 046	-	4 356 046
Фінансові зобов'язання				
Торгові зобов'язання:				
Похідні фінансові інструменти	-	1 252	-	1 252
Фінансові зобов'язання за справедливою вартістю	-	1 252	-	1 252

Методики оцінки та дані, використані для визначення справедливої вартості

Справедлива вартість фінансових інструментів, що котируються на активному ринку, визначається згідно з котируваннями, які відображають умови, за якими відбуваються регулярні та останні операції на ринку. Банк використовує методики для визначення справедливої вартості інструментів, якщо котирування для них недоступні.

Нижче наводиться опис визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які обліковуються за справедливою вартістю з використанням різних методик оцінки. Вони включають оцінку Банку щодо припущень, які б здійснювалися учасниками ринку при визначенні справедливої вартості таких інструментів.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Похідні фінансові інструменти

При визначенні вартості похідних фінансових інструментів, до яких в основному відносяться процентні свопи, валютні свопи та форвардні валютні контракти, використовується метод оцінки із застосуванням даних, що відкрито спостерігаються на ринку. Найбільш часто застосовувані методи оцінки включають форвардне ціноутворення та своп-моделі, з використанням розрахунків теперішньої вартості. Моделі включають різні дані, у тому числі кредитоспроможність контрагентів, розмір обмінних курсів «спот» і «форвард» та криві процентних ставок.

Торгові цінні папери та інвестиційні цінні папери

Вартість торгових цінних паперів та інвестиційних цінних паперів визначається на підставі ринкових котирувань та методик оцінки або цінових моделей, що застосовуються переважно для акцій та боргових цінних паперів, які не мають котирувань. Дані цінні папери оцінюються за допомогою моделей, які включають лише дані, що є результатом спостережень на ринку. Дані, що є результатом спостережень на ринку включають котирування щодо подібних боргових цінних паперів, процентні ставки, криві дохідності, інші дані доступні для спостереження на ринку.

Переведення між рівнями

За роки, що закінчились 31 грудня 2020 та 2019 років, Банк не здійснював переведень між Рівнем 1 та Рівнем 2 ієрархії справедливої вартості. Політикою Банку визначається, що переведення між рівнями ієрархії справедливої вартості вважається таким, що відбулося станом на звітну дату.

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань, що не обліковуються за справедливою вартістю

У таблиці нижче наведено порівняння справедливої та балансової вартості класів та підкласів фінансових інструментів, що не відображені у окремій фінансовій звітності Банку за справедливою вартістю. Таблиця не відображає справедливу вартість нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

	Справедлива вартість *2020* ***р.***				***Балансова вартість***
	Рівень *1*	***Рівень*** *2*	***Рівень*** *3*	***Всього***	*2020* ***р.***
Фінансові активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	15 765 355	-	15 765 355	15 765 353
Заборгованість кредитних установ:					
Національний банк України	-	21 434 179	-	21 434 179	21 434 179
Іноземні банки	-	3 817 413	-	3 817 413	3 817 389
Вітчизняні банки	-	100 034	-	100 034	100 026
Міжнародні фінансові організації	-	-	273 253	273 253	271 732
	-	25 351 626	273 253	25 624 879	25 623 326
Кредити клієнтам:					
Великі підприємства	-	-	33 888 583	33 888 583	33 359 019
Фізичні особи	-	-	6 500 967	6 500 967	5 990 257
Малі підприємства	-	-	3 779 216	3 779 216	3 676 996
Мікро-підприємства	-	-	2 816 896	2 816 896	2 716 959
	-	-	46 985 662	46 985 662	45 743 231
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю:					
ОВДП	-	2 403 336	-	2 403 336	2 248 273
	-	2 403 336	-	2 403 336	2 248 273
Інші фінансові активи	-	-	958 713	958 713	958 713
Всього фінансових активів	-	43 520 317	48 217 628	91 737 945	90 338 896
Фінансові зобов'язання					
Заборгованість перед кредитними установами	-	3 723 341	-	3 723 341	3 742 289
Заборгованість перед клієнтами:					
Великі підприємства	-	35 097 571	-	35 097 571	34 877 179
Фізичні особи	-	32 138 598	-	32 138 598	32 176 721
Мікро-підприємства	-	16 788 282	-	16 788 282	16 793 490
Малі підприємства	-	4 090 969	-	4 090 969	4 089 776
Бюджетні організації	-	307 132	-	307 132	307 132
	-	88 422 552	-	88 422 552	88 244 298
Інші фінансові зобов'язання (крім орендних зобов'язань)	-	-	886 160	886 160	886 160
Всього фінансових зобов'язань	-	92 145 893	886 160	93 032 053	92 872 747

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

	Справедлива вартість *2019* ***р.***				***Балансова вартість***
	***Рівень** 1*	***Рівень** 2*	***Рівень** 3*	***Всього***	*2019* ***р.***
Фінансові активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	13 542 710	-	13 542 710	13 542 570
Заборгованість кредитних установ:					
Національний банк України	-	8 014 306	-	8 014 306	8 014 306
Іноземні банки	-	1 635 839	-	1 635 839	1 635 835
Міжнародні фінансові організації	-	-	518 464	518 464	526 125
	-	9 650 145	518 464	10 168 609	10 176 266
Кредити клієнтам:					
Великі підприємства	-	-	35 229 347	35 229 347	34 124 518
Фізичні особи	-	-	6 410 862	6 410 862	6 203 205
Малі підприємства	-	-	4 069 602	4 069 602	3 837 230
Мікро-підприємства	-	-	3 298 378	3 298 378	3 187 445
	-	-	49 008 189	49 008 189	47 352 398
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю:					
ОВДП	-	1 750 343	-	1 750 343	1 578 101
	-	1 750 343	-	1 750 343	1 578 101
Інші фінансові активи	-	-	1 646 876	1 646 876	1 646 876
Всього фінансових активів	-	24 943 198	51 173 529	76 116 727	74 296 211
Фінансові зобов'язання					
Заборгованість перед кредитними установами	-	209 055	-	209 055	209 055
Заборгованість перед клієнтами:					
Великі підприємства	-	25 962 614	-	25 962 614	25 693 355
Фізичні особи	-	24 846 145	-	24 846 145	24 877 771
Мікро-підприємства	-	13 002 335	-	13 002 335	13 004 669
Малі підприємства	-	3 048 835	-	3 048 835	3 045 392
Бюджетні організації	-	127 360	-	127 360	127 360
	-	66 987 289	-	66 987 289	66 748 547
Інші фінансові зобов'язання (крім орендних зобов'язань)	-	-	1 307 318	1 307 318	1 307 318
Всього фінансових зобов'язань	-	67 196 344	1 307 318	68 503 662	68 264 920

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Нижче описані методики та припущення, що використовуються для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які не відображені за справедливою вартістю у окремій фінансовій звітності.

Активи, для яких застосовується спрощений розрахунок справедливої вартості

Для окремих фінансових активів та фінансових зобов'язань застосовувався спрощений метод розрахунку справедливої вартості. Це інструменти:

- всі короткострокові операції (заборгованість кредитних установ з терміном погашення до 1 року; еквіваленти грошових коштів; операції з терміном погашення до 3 місяців для всіх інших статей); справедлива вартість цих продуктів буде дорівнювати сумі номінальної вартості продукту та нарахованих відсотків;

- певні категорії продуктів (наприклад, «Інші активи», «Інші зобов'язання»); справедлива вартість цих продуктів буде дорівнювати балансовій вартості, оскільки вони є короткостроковими та не містять значного компоненту фінансування;

- всі продукти, що не мають строку погашення (за винятком овердрафтів); ці категорії продуктів можна розглядати як короткострокові або «на вимогу» (зокрема, кредитні картки, поточні рахунки, ощадні депозити); справедлива вартість цих продуктів буде дорівнювати сумі номінальної вартості продукту та нарахованих відсотків.

Фінансові інструменти з фіксованою та плаваючою ставкою

Справедлива вартість усіх фінансових активів та зобов'язань, що обліковуються за амортизованою вартістю, які не підпадають під спрощений підхід, розраховується з використанням методу дисконтованих грошових потоків. Очікувані платежів дисконтуються з використанням відповідної ставки дисконтування, яка на даний час відображає ринкове середовище та додаткові ризики, що відносяться до відповідних саб-портфелів (наприклад, безризикова ставка плюс премія за ризик). Метод, що застосовується для розрахунку ставки дисконту, залежить від сегмента (тобто, роздрібний та нероздрібний).

Оскільки офіційних ринкових котирувань для розрахунку процентної ставки по роздрібним кредитам немає, розрахунки побудовані на основі середньозваженої ставки по роздрібним кредитам, виданих протягом останнього кварталу, що слугує так званим «market-proxy» для конкретних саб-портфелів, оскільки нові угоди відображають поточні ринкові умови, включаючи витрати на фінансування та додаткові ризики. Поточна ставка дисконтування складається з однієї розрахункової процентної ставки, яка охоплює всі компоненти ризику, закладені в маржі (тобто, адміністративні витрати, витрати власного капіталу, ліквідність та кредитний ризик). Забезпечення заборгованості враховується за типом контракту.

Для портфелів нероздрібного бізнесу, включені денні криві кредитного дефолтного свопу (CDS) відповідно до сектору клієнта. CDS криві, основані на зовнішній галузі, рейтингу та регіоні, співвідносяться до внутрішніх секторів, рейтингів та регіонів. Для врахування ризику ліквідності Банк використовує певні криві фондування для кожної угоди. Для цілей дисконтування, з метою оцінки ризику ліквідності, використовується крива ринкового фондування (над базисною ставкою). Кожна позиція оцінюється з врахуванням ризику ліквідності Банку. Для активів, ставка дисконтування складається з початкового каліброваного спреду (включаючи початкову маржу, криву CDS і криву ліквідності), криву CDS і криву ліквідності на дату оцінки та безризикову ставку на дату оцінки. Для зобов'язань ставка дисконтування складається з початкового каліброваного спреду (без компонента CDS), кривої ліквідності на дату оцінки та безризикової ставки на дату оцінки.

32. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз активів та зобов'язань за строками їх очікуваного відшкодування або погашення (з певними особливостями щодо Заборгованості перед клієнтами зазначеними нижче). Інформація про договірні недисконтовані зобов'язання Банку за строками погашення наведена у Примітці 30 «Управління ризиками».

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

	2020 р.			*2019 р.*		
	До одного року	***Понад один рік***	***Всього***	***До одного року***	***Понад один рік***	***Всього***
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	15 765 353	-	15 765 353	13 542 570	-	13 542 570
Торгові активи	4 486 222	-	4 486 222	784 725	-	784 725
Заборгованість кредитних установ	24 916 305	707 021	25 623 326	9 904 892	271 374	10 176 266
Кредити клієнтам	30 783 372	14 959 859	45 743 231	33 131 235	14 221 163	47 352 398
Активи, призначені для продажу	8 893	-	8 893	11 804	-	11 804
Інвестиційні цінні папери:						
- в обов'язковому порядку за справедливою вартістю через прибуток або збиток	1 667	-	1 667	823	-	823
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	3 198 449	4 853 519	8 051 968	834 628	2 735 870	3 570 498
- за амортизованою собівартістю	95 937	2 152 336	2 248 273	74 456	1 503 645	1 578 101
Інвестиції в дочірні підприємства	-	49 155	49 155	-	49 155	49 155
Інвестиційна нерухомість	-	87 758	87 758	-	83 153	83 153
Основні засоби	-	3 133 519	3 133 519	-	3 125 177	3 125 177
Нематеріальні активи	-	891 618	891 618	-	644 162	644 162
Інші активи	1 196 215	19	1 196 234	1 866 909	507	1 867 416
Всього активів	80 452 413	26 834 804	107 287 217	60 152 042	22 634 206	82 786 248
Зобов'язання						
Торгові зобов'язання	11 351	18 327	29 678	1 252	-	1 252
Заборгованість перед кредитними установами	3 342 286	400 003	3 742 289	209 055	-	209 055
Заборгованість перед клієнтами	87 859 358	384 940	88 244 298	66 530 867	217 680	66 748 547
Поточні зобов'язання з податку на прибуток	233 927	-	233 927	251 686	-	251 686
Відстрочені податкові зобов'язання	43 011	(14 904)	28 107	41 486	(27 326)	14 160
Резерви	126 492	21 849	148 341	107 429	44 661	152 090
Інші зобов'язання	1 583 720	385 181	1 968 901	2 065 394	328 256	2 393 650
Всього зобов'язань	93 200 145	1 195 396	94 395 541	69 207 169	563 271	69 770 440
Чиста сума	(12 747 732)	25 639 408	12 891 676	(9 055 127)	22 070 935	13 015 808

Заборгованість перед клієнтами включена, переважно, до одного року базуючись на контрактних потоках. Аналіз строків погашення не відображає історичну стабільність поточних рахунків. Зняття коштів з поточних рахунків відбувалося протягом більш тривалого періоду, ніж зазначено у таблицях вище. Також, заборгованість перед клієнтами включає строкові депозити фізичних осіб (Примітка 20). Законодавство України визначає, що договори депозитів фізичних осіб можуть містити умови як із можливістю виплати на вимогу так і без такої можливості. Однак, Банк не очікує, що багато клієнтів вимагатимуть повернення коштів раніше дати закінчення строку договору, а також очікує, що багато депозитів буде пролонговано.

33. Операції з пов'язаними сторонами

Відповідно до МСБО 24 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін», пов'язаними вважаються сторони, одна з яких має можливість контролювати або у значній мірі впливати на операційні або фінансові рішення іншої сторони. При розгляді кожного можливого випадку відносин з пов'язаними сторонами до уваги береться суть цих відносин, а не лише юридична форма.

До пов'язаних сторін входить:

- Материнська компанія – власником контрольного пакету акцій Банку є «Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ» (Raiffeisen Bank International AG), Австрія, якому належить 68,26% (2019 р.: 68,28%) (Примітка 1);
- Інший акціонер – ЄБРР (Примітка 1);
- Дочірні підприємства – підприємства, які контролюються Банком (Примітка 4);
- Підприємства під спільним контролем – компанії, які перебувають під спільним контролем Групи «Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ»;
- Ключовий управлінський персонал – фізичні особи, які мають повноваження та відповідають за планування, управління та контроль за діяльністю Банку прямо чи опосередковано, і включають членів Правління, Спостережної Ради та їхніх прямих родичів;
- Інші пов'язані сторони – включають компанії, які є афілійованими компаніями Групи «Райффайзен Банк Інтернаціональ АГ».

Пов'язані сторони можуть проводити операції, які не проводились би між непов'язаними сторонами. Терміни, умови та суми таких операцій можуть відрізнятись від термінів, умов та сум операцій між непов'язаними сторонами.

Основними валютами за залишками по операціям з пов'язаними сторонами-нерезидентами є долар США та євро.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Станом на 31 грудня 2020 року залишки за операціями з пов'язаними сторонами були такими:

	Материнська компанія	*Інший акціонер*	*Дочірні підприємства*	*Підприємства під спільним контролем*	*Ключовий управлінський персонал*	*Інші пов'язані сторони*
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти (відсоткові ставки за угодою: 0%-0,60%)	465 409	-	-	25 432	-	-
в т.ч. резерв під очікувані кредитні збитки	-	-	-	*(2)*	-	-
Торгові активи	218	-	-	24	-	-
Кредити клієнтам (відсоткові ставки за угодою: 14,45%-42%)	-	-	-	-	206	1 112
в т.ч. резерв під очікувані кредитні збитки	-	-	-	-	*(3)*	-
Інвестиції в дочірні підприємства	-	-	49 155	-	-	-
Нематеріальні активи	14 971	-	-	126 806	-	255 050
Інші активи	1 480	5 720	-	54	-	17 712
в т.ч. резерв під очікувані кредитні збитки	*(254)*	-	-		-	-
Всього активи	482 078	5 720	49 155	152 316	206	273 874

Зобов'язання						
Торгові зобов'язання	7 356	-	-	-	-	-
Заборгованість перед кредитними установами:						
Поточні рахунки інших банків (відсоткові ставки за угодою: 0,75%)	9 420	44 430	-	792	-	-
	9 420	44 430	-	792	-	-
Заборгованість перед клієнтами:						
Поточні рахунки (відсоткові ставки за угодою: 0%-6,0%)	-	-	3 662	117 026	41 882	69 647
Строкові кошти (відсоткові ставки за угодою: 1,73%-4,5%)	-	-	127 022	160 092	41	76 711
	-	-	130 684	277 118	41 923	146 358
Інші зобов'язання	52 879	-	1 289	45 430	-	3 681
Всього зобов'язання	69 655	44 430	131 973	323 340	41 923	150 039

Станом на 31 грудня 2020 року інші договірні та умовні зобов'язання з пов'язаними сторонами були такими:

	Материнська компанія	*Інший акціонер*	*Дочірні підприємства*	*Підприємства під спільним контролем*	*Ключовий управлінський персонал*	*Інші пов'язаніс торони*
Зобов'язання та гарантії видані	-	-	-	-	-	572
Зобов'язання та гарантії отримані	233 393	-	-	329 883	1 243	-

Банк отримав фінансові гарантії від пов'язаних сторін, номіновані у доларах США та Євро, із контрактною датою погашення до 2025 року, що використані як забезпечення для надання кредитів клієнтам та коштів кредитним установам.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Станом на 31 грудня 2019 року залишки за операціями з пов'язаними сторонами були такими:

	Материнська компанія	*Інший акціонер*	*Дочірні підприємства*	*Підприємства під спільним контролем*	*Ключовий управлінський персонал*	*Інші пов'язані сторони*
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти (відсоткові ставки за угодою: 0%-0,6%)	780 798	-	-	31 110	-	-
в т.ч. резерв під очікувані кредитні збитки	*(34)*	-	-	*(86)*	-	-
Торгові активи	1 800	-	-	-	-	-
Заборгованість кредитних установ (відсоткова ставка за угодою: 17%)	-	184 097	-	-	-	-
в т.ч. резерв під очікувані кредитні збитки	-	*(2)*	-	-	-	-
Кредити клієнтам (відсоткові ставки за угодою: 19%-42%)	-	-	-	-	85	1 184
Інвестиції в дочірні підприємства	-	-	49 155	-	-	-
Нематеріальні активи	17 359	-	-	67 888	-	93 153
Інші активи	6 552	4 835	2	2	1	14 775
в т.ч. резерв під очікувані кредитні збитки	*(15)*	-	-	-	-	-
Всього активи	806 509	188 932	49 157	99 000	86	109 112
Зобов'язання						
Торгові зобов'язання	1 252	-	-	-	-	-
Заборгованість перед кредитними установами:						
Поточні рахунки інших банків (відсоткові ставки за угодою: 0%-0,75%)	610	38 945	-	4 644	-	-
	610	38 945	-	4 644	-	-
Заборгованість перед клієнтами:						
Поточні рахунки (відсоткові ставки за угодою: 0%-10,5%)	-	-	2 776	88 662	17 485	30 703
Строкові кошти (відсоткові ставки за угодою: 5,9%-15,5%)	-	-	49 258	173 236	9 125	79 210
	-	-	52 034	261 898	26 610	109 913
Інші зобов'язання	21 784	2 151	1 252	28 415	-	7 787
Всього зобов'язання	23 646	41 096	53 286	294 957	26 610	117 700

Станом на 31 грудня 2019 року інші договірні та умовні зобов'язання з пов'язаними сторонами були такими:

	Материнська компанія	*Інший акціонер*	*Дочірні підприємства*	*Підприємства під спільним контролем*	*Ключовий управлінський персонал*	*Інші пов'язаніс торони*
Зобов'язання та гарантії видані	2 440	-	-	10 588	-	-
Зобов'язання та гарантії отримані	219 303	2 369	-	236 503	1 169	-

Банк отримав фінансові гарантії від пов'язаних сторін, номіновані у доларах США та Євро, із контрактною датою погашення до 2022 року, що використані як забезпечення для надання кредитів клієнтам та коштів кредитним установам.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

Станом на 31 грудня 2020 року суми доходів і витрат за операціями з пов'язаними сторонами були такими:

	Материнська компанія	***Інший акціонер***	***Дочірні підприємства***	***Підприємства під спільним контролем***	***Ключовий управлінський персонал***	***Інші пов'язані сторони***
Процентні доходи	9 067	9 666	-	-	16	285
Процентні витрати	(16 337)	(712)	(4 082)	(9 784)	(1 232)	(8 298)
Комісійні доходи	71 197	5 662	67	1 653	28	241 892
Комісійні витрати	(111 467)	(444)	(13 164)	(245 264)	-	-
Кредитні прибутки/(збитки)	64	-	-	84	(3)	-
Непроцентні доходи	45 777	-	22	3 039	-	249
Непроцентні витрати	(70 888)	-	-	(20 901)	-	(130 580)

Станом на 31 грудня 2019 року суми доходів і витрат за операціями з пов'язаними сторонами були такими:

	Материнська компанія	***Інший акціонер***	***Дочірні підприємства***	***Підприємства під спільним контролем***	***Ключовий управлінський персонал***	***Інші пов'язані сторони***
Процентні доходи	25 108	47 796	-	-	6	181
Процентні витрати	(10 179)	(261)	(8 123)	(32 150)	(2 030)	(10 176)
Комісійні доходи	26 604	7 659	1 197	3 642	46	246 562
Комісійні витрати	(49 658)	(16 538)	(12 989)	(203 778)	-	-
Кредитні прибутки/(збитки)	(103)	22	-	(74)	-	-
Непроцентні доходи	15 306	8 148	21	5 559	22	171
Непроцентні витрати	(32 002)	-	-	(9 272)	-	(83 388)

Сукупна сума винагороди членам Наглядової ради за рік, що закінчився 31 грудня 2020 та 2019 років включає:

	2020 ***р.***		*2019* ***р.***	
	Сума винагороди	***Кількість одержувачів***	***Сума винагороди***	***Кількість одержувачів***
Фіксована винагорода	5 119	9	6 828	12
Всього сума винагороди	5 119		6 828	

Сукупна сума винагороди членам Правління за рік, що закінчився 31 грудня 2020 та 2019 років включає:

	2020 ***р.***		*2019* ***р.***	
	Сума винагороди	***Кількість одержувачів***	***Сума винагороди***	***Кількість одержувачів***
Фіксована винагорода	97 052	7	90 216	6
Відкладена винагорода за попередні фінансові роки, виплачена протягом звітного фінансового року	19 776	7	22 656	6
в т.ч. звільненим в минулих періодах	4 625	2	442	1
Виплати під час звільнення	8 660	1	10 685	1
Всього сума винагороди	125 488		123 557	
Невиплачена відкладена винагорода	22 628	6	23 936	6

Відповідно до нормативних документів Банку рішення щодо розміру виплати членам Правління відкладеної винагороди за попередні фінансові роки розглядається та затверджується на річних Зборах акціонерів.

(в тисячах грн., якщо не зазначено інше)

34. Достатність капіталу

Банк здійснює активне управління рівнем достатності капіталу для захисту від ризиків, притаманних його діяльності.

Основною ціллю управління капіталом Банку є забезпечення дотримання зовнішніх вимог стосовно капіталу та утримання високих кредитних рейтингів і належних нормативів капіталу, необхідних для провадження діяльності та максимізації акціонерної вартості.

Станом на 31 грудня 2020 та 2019 років Банк повністю дотримався всіх зовнішніх встановлених вимог щодо капіталу.

Банк управляє структурою капіталу та відповідно змінює її з огляду на зміни в економічних умовах та характеристиках ризиків, пов'язаних з його діяльністю. З метою підтримання або зміни структури капіталу Банк може коригувати суми дивідендів, що виплачуються акціонерам, повернути капітал акціонерам, або випустити дольові цінні папери. Жодних змін у цілях, політиці та процедурах управління капіталом у порівнянні з попередніми роками не відбулося.

Згідно з вимогами НБУ, банки мають підтримувати показник достатності капіталу на рівні 10% від суми активів, зважених на ризик (2019 р.: 10%), розрахований згідно з вимогами НБУ. Станом на 31 грудня 2020 року норматив достатності капіталу Банку становив 18,04% (2019 р.: 19,13%) та перевищував встановлений законодавством мінімальний норматив.

Норматив достатності капіталу згідно з вимогами НБУ

	*2020 **р**.*	*2019 **р**.*
Основний капітал	6 911 390	6 622 797
Додатковий капітал	3 611 820	4 182 255
Мінус: відрахування з капіталу	(49 177)	(131 021)
Всього капітал	10 474 033	10 674 031
Активи, зважені за ризиком	57 704 393	55 654 293
Відкрита валютна позиція	344 784	133 073
Показник достатності регулятивного капіталу	18,04%	19,13%

35. Події після дати балансу

Після звітної дати Правлінням НБУ були ухвалені рішення щодо підвищення облікової ставки з 6% річних, чинної з 22 січня 2021 року до 6,5% річних, чинної з 5 березня 2021 року.

www.aval.ua
https://www.aval.ua/documents/zviti-banku/richni-zviti

Raiffeisen BANK AVAL